

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik XCIV., št. 1
januar – prosinec

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Gorenjski tisk, storitve, Kranj
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik
Marjan Toš

Odgovorni urednik
Boris Leskovic

*Tomaž Burazer, Franc Černigoj,
Bojan Avbar, Ivan Kuljaj, Janko
Mehle, Boštjan Pokorny, Lojze
Števanec in Branko Vasa*

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

**Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-pošti** (ali na
disketi + izpis), **uradne dopise**,
potrjene z žigom in podpisom odgo-
vorne osebe ZLD/LD, in **fotografi-**
je pa v originalu ali na CD. Pripišite
tudi svojo **telefonsko številko**.

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p. p. 505
1001 Ljubljana
e-naslov: lovce@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €,
od 15 do 25 besed 5 €,
od 25 do 30 besed 6 €.
Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba poslati pisno
in plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

IZ VSEBINE:

S. F. Kropč:	Vse najboljše v novem letu 2011	4
M. Toš:	Prostovoljstvo – naša priložnost	5
U. Korbar:	Smo tudi v letu gozdov	5
IZ DNEVNEGA TISKA		6
MNENJA IN PREDLOGI		8
M. Fortin:	Dost' mam!	8
S. F. Kropč:	Odgovor (brez vprašanja)	8
N. Šuštarč:	Popravek uvodnika v Lovcu, št. 12/2010, z naslovom Uresničevanje strategije in ciljev LZS	9
B. Leskovic:	Pa še popravek popravka ...	10
J. Kokalj:	Sprememimo sestavo odstrela	12
M. Skudnik - Fridl:	Žalostna resnica	12
M. Krofel, N. Ražen, I. Kos, A. Marinčič, H. Potočnik, T. Skrbinšek, A. Žagar:	Zgodba volkulje Tine	14
B. Avbar:	Nošenje in prenašanje lovskega orožja	18
N. Šuštarč:	Je Etični kodeks slovenskih lovcev na preizkušnji?	23
PO LOVSKEM SVETU		25
B. Leskovic:	Javno podjetje Vojvodinašume upravlja svetovno znana podonavska lovišča in več zavarovanih območij	25
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska	29
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		30
Š. Kutoš:	To je eno samo lepo življenje	30
LOVSKA ORGANIZACIJA		35
B. Krže:	Poslanka Evropskega parlamenta na obisku v Sloveniji	35
R. Černe:	Izobraževanje pooblaščenecv ZGS za oceno škode od zavarovanih živalskih vrst	36
R. Černe:	Analiza škode od volkov v kmetijstvu	36
O. Bakal:	Lovke so enakopravne z lovci	36
F. Ekar:	LD Jezersko registrirala svoj sprejemno-predelovalni prostor za uplenjeno divjad	37
J. Šivc:	Razvitje novega prapora LD Ig	37
M. Finkšt:	Odličen nastop Slovencev na 3. Lovskem EP v kombiniranem streljanju	37
M. Kersnik:	Prvenstvo LZS za strelske veterane (2010)	38
A. Šajn:	10., tradicionalni skupni lov LD Tabor - Zagorje in LD Pivka	39
S. Sušnik:	Lov posebej za lovke SK ZLD Celje	39
B. Žerdin:	Desetletnica prešlikih registrov	40
M. Obrekar:	Ograjeni pašniki in divjad	40
F. Rotar,		
B. Leskovic:	Novinarska konferenca na Ljubljani	41
S. Žerjav:	Pokaži svojo lovsko izkaznico!	42
JUBILANTI		43
LOVSKI OPRTNIK		44
O. Bakal:	Minister pogojno dovolil odstrel 103 kormoranov	44
M. Koračin:	Pri izseljencih na jugu	45
J. Šumak:	Vilijev lovski krst v LD Braslovče	46
B. Galjot:	Lovska tematika na slikah Franca Gučka	47
F. Kulovec:	Na Pajkežu	48
P. Grošelj:	Šibre v gnezdilnici	48
F. Rotar:	Zbira in ohranja evropsko lovsko dediščino	49
Z. Šemrl:	Na Vrhnikih po 65. letih spet lovška maša sv. Huberta	50
B. Žerdin:	Srečanje slovenskih sokolarjev v Beltincih	50
Uredništvo Lovca:	Poskrbimo za zdravje prostata!	51
V SPOMIN		53
LOVSKA KINOLOGIJA		54
B. Tucovič:	Krvosledništvo v LKD Posavje - Krško – zgledno organizirano	54
B. Tucovič:	Uspešen tudi 7. Arkov memorial	55
S. Ferbežar:	UP po krvni sledi v Kolpski dolini	55
L. Steinbacher:	Državni preizkušnji za nemške lovške terierje in jazbečarje	56
J. Verčko:	Kinološki dan koroških lovskih kinologov	57
J. Samec:	Oddajte dnevnik vodnika krvosledca!	57
KZS:	Predvidena legla	58

SLIKA NA NASLOVNICI:

Lisica – *Vulpes vulpes*

Foto: J. Pap

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:

1. 5.–31. 10.

srna, mladiči obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta, teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta in teleta obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 4.–31. 1.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 8.–31. 3.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Soja

20. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

10. 8.–28. 2.

Medved in volk:

po Pravilniku o odvzemu osebkov vrst
rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka
(*Canis lupus*) iz narave (Ur. list RS,
št. 28/2009; 12/2010; 76/2010).

Vse najboljše v novem letu 2011

Ponovno smo v času, ko na svojih poteh nekoliko postanemo, se ozremo nazaj, potegnemo črto, ocenimo uspešnost in si določimo pot za naprej. Ta čas med postanki na poti je vedno krajši. Ali je dejansko krajši ali se nam to samo dozdeva, pa je stvar razmišljanja in dojemanja. Minuta ima še zmeraj 60 sekund, torej se s časom ni nič spremenilo, vse je odvisno od nas samih, našega dojemanja.

In kje smo mi, lovci? Kaj smo dobrega opravili v minulem letu in kaj bomo še opravili v letu, v katerega smo pravkar vstopili? Podrobnejši pregled opravljenega dela bo opisan v letnem poročilu LZS, ki ga bomo z veseljem pripravili in vi, dragi člani in članice, z veseljem in kritično prelistali. V nekaj alinejah pa je prav, da naštejemo naše pomembnejše aktivnosti:

- s slavnostno akademijo smo obeležili visoki jubilej našega glasila Lovec, ki je s svojo 100-letnico izhajanja med najstarejšimi slovenskimi mediji,
- na kulturnem področju je bilo 37. Srečanje slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov na Ptuj in v okolici. Letošnje srečanje bo v Trstu. Komisija za lovsko kulturo in odnose z javnostjo skupaj z našimi člani Društva slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine - Doberdob že trdo dela,
- končali smo kar nekaj prepotrebnih tečajev za lovske čuvaje,

- organizirali smo prve slovenske Lovske dneve v Novem mestu, strokovni znanstveni svet pod vodstvom prof. dr. Ivana Kosa pa že skrbno pripravlja program za letošnje Lovske dneve,

- med drugim bomo sodelovali tudi na letošnjem sejmu Lov v Gornji Radgoni,

- lotili smo se priprav na evropsko prvenstvo v oponašanju jelenjega roka

- itn.

Lahko bi še našteval, pa bom to prihranil za letno poročilo.

Naj vsem lovkam in lovcem, vsem prijateljem v vladnih in nevladnih organizacijah, kmetovalcem, ženam lovcev in vsem, ki skupaj z nami skrbijo za ohranjanje narave, zdravo življenjsko okolje za vsa živa bitja in dobre ter pristne medsebojne odnose, vsem bralcem našega glasila zaželim vse dobro, veliko zdravja, zadovoljstva in sreče v letu 2011.

Složno stopimo skupaj, poskrbimo za našo naravo, živali in okolje. Prav vsi nam bodo hvaležni, tudi naši zanamci, mi pa si bomo tako zagotovili kakovostnejše življenje in lepšo starost.

Lovski zdravo in dober pogled!

Mag. Srečko Felix Kropce

Foto: M. Avbar

V letu 2011 želimo vsem bralcem našega glasila obilo zdravja, delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva tudi pri varstvu divjadi, njenega okolja in na lovu!

Uredništvo Loveca

Upravni odbor LZS

Nadzorni odbor LZS

Iz mojega zornega kota

PROSTOVOLJSTVO – NAŠA PRILOŽNOST!

Svet EU je leto 2011 razglasil za evropsko leto prostovoljnih dejavnosti, ki smo ga v naši državi tako rekoč začeli že decembra. Ne smemo namreč pozabiti, da je 5. december mednarodni dan prostovoljcev, s katerim vedno znova opozarjamo na dokazano dejstvo, da današnji svet terja solidarnost in prevzemanje odgovornosti državljanov za socialna dogajanja v bližnjem in širšem prostoru. Prostovoljstvo je sestavina socialnega kapitala, ki je ključnega pomena za dogajanja, vrednote in dobro skupnosti, je v poslanici ob dnevu prostovoljstva opozorila Slovenska filantropija.

Že sama razglasitev letošnjega leta za evropsko leto prostovoljnosti je napovedala široko zasnovano programsko usmeritev, v kateri vidimo izjemno priložnost tudi v naši državi, saj bomo poskrbeli za razgibano aktivnost. Vsi nacionalni odbori namreč načrtujejo skrbno dodelane akcije, s katerimi bodo pripomogli k večji ozaveščenosti o vlogi in pomenu prostovoljnega dela za blaginjo družbe. Pri tem bi lahko veliko pomagale izkušnje lovske organizacije. Zato je mednarodno leto prostovoljnosti lepa priložnost za našo učinkovito in celovito pozitivno promocijo. Prostovoljno, neplačano delo je v lovstvu vrlina, ki veliko šteje in na kateri bi lahko gradili še bolj prepoznavno samopodobo. Evropsko leto prostovoljnosti mnogi razumejo kot priložnost za dodatno spodbujanje prostovoljnega dela ter za promocijo prostovoljnih organizacij, zato te priložnosti ne smemo izpustiti iz rok. Po nekaterih podatkih je v Sloveniji okoli 150.000 posameznikov, ki brez pričakovanja neposredne koristi zase namenjajo svoj čas, znanje, izkušnje in veščine za dobro državljanek in državljanov. Med to velikansko množico je zagotovo 22.000 članov zelene bratovščine, ki s prostovoljnim delom uresničujemo zahtevno poslanstvo na področju varstva narave in ohranjanja divjadi. Odveč bi bilo ponavljanje oguljenih fraz, da je zaradi prostovoljnega dela lovcev državi prihranjeno na tisoče in tisoče evrov sredstev, ki bi jih sicer morala namenjati za opravljanje javne službe na tem področju. In povsem odveč je ponavljanje prežvečene resnice, da bi bile letne bilance lovskih organizacij bolj ali manj povsod »rdeče«, če delo v lovišču in za lovišče ne bi bilo bolj ali manj vedno in povsod opravljeno prostovoljno in brezplačno. Gre torej za velikanski kapital, s katerim se lahko pohvalimo že na začetku mednarodnega leta prostovoljstva in ga še krepko oplemenitimo; če bomo to znali in predvsem – hoteli. Od glave do repa, od vrha do tal, od LZS do LD. Naj zaradi objektivnosti pisanja opozorimo, da EU vsako leto izbere eno ali drugo za ozaveščanje državljanov in nacionalnih vlad o določenem vsebinskem vprašanju. Leto 2011 je bilo z odločbo sveta EU razglašeno za Evropsko leto prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva. Kampanja za povečanje ozaveščenosti poteka na evropski ravni pa tudi na ravni nacionalnih držav. Evropsko leto prostovoljnosti poteka pod sloganom Med prostovoljce - za boljši svet. Vse države EU so imenovale nacionalne usklajevalne odbore. V naši državi je ta odbor sestavljen iz predstavnikov različnih javnih ustanov in nevladnih organizacij (mednje sodi tudi lovska organizacija), strokovne in administrativne naloge pa bo za odbor opravljal Ministrstvo za javno upravo. V času evropskega leta prostovoljnih dejavnosti bo Evropska komisija poudarjala in spodbujala številne dejavnosti in projekte. Med njimi bodo celo tematske konference, osredotočene na ključna vprašanja, povezana s prostovoljstvom.

Upajmo, da bomo dobili priložnost za čim dejavnejše sodelovanje v nacionalnem usklajevalnem odboru in da bomo to priložnost (če se nam bo zares ponudila) tudi dodobra izkoristili. Takšnih priložnosti namreč nimamo v izobilju, zato se spleča potruditi.

Dr. Marjan Toš

Smo tudi v letu gozdov

Slovenke in Slovenci dojemamo gozdove skozi njihovo večnamenskost in pozitivne učinke za posameznika in družbo. Za večino prebivalstva so gozdovi naša zelena pljuča, katerih najpomembnejša vloga je, da nam nudijo prostor za sprostitev in oddih. Za lastnike gozdov je njihova posest vir zaslužka.

Lovci doživljamo gozd kot celoto, v kateri sta povezani živa in neživa narava. Rastlinski in živalski svet se lahko ohranjata le s pravnim upravljanjem, kar velja za gozd pa tudi divjad.

Slovenijo odlikuje velika biotska raznovrstnost živalskega sveta. Naši ohranjeni gozdovi so rezultat stoletnega skrbno načrtovanega dela v gozdarstvu in lovstvu. Gozdovi odločilno prispevajo k značilni podobi slovenske kulturne krajine ter zagotavljajo pestrost rastlinskega in živalskega sveta. Ohranjanje in izboljševanje biotske raznovrstnosti je naloga zdajšnjih in prihodnjih generacij. Še posebno je pomembno ohraniti vse domorodne (avtohtone) živalske vrste in njihovo življenjsko okolje, ki skupaj predstavljajo nedeljivo celoto. Zato sta tudi obravnava in ohranjanje divjadi ter njihovega življenjskega okolja skupna naloga gozdarstva in lovstva ter vseh dejavnosti, ki neposredno in posredno vplivajo na divjad oziroma njeno življenjsko okolje. Le tako je mogoče zagotavljati ekološke, socialne in gospodarske funkcije divjadi ter njene življenjskega prostora.

Pri tem se je treba zavedati, da sta divjad in lovstvo pod stalnim drobnogledom različne zainteresirane javnosti in sta predmet nasprotujočih si interesov. Le strokovno in transparentno delovanje vseh od države pooblaščenih in usposobljenih institucij na področju načrtovanja upravljanja in trajnostnega gospodarjenja z divjadjo – kot stalno komuniciranje z zainteresiranimi vladnimi in nevladnimi organizacijami ter javnostjo – bo dalo želene rezultate v korist narave oz. gozda in divjadi.

V **Mednarodnem letu gozdov (2011)**, ki poteka pod motom **Gozdovi za ljudi**, bo tudi lovstvo že zaradi svojega poslanstva deležno dodatne pozornosti javnosti. To velja spoznati kot priložnost in jo zagrabiti z obema rokama. Leto gozdov v Sloveniji je kot nalašč za prikaz prave, sodobne podobe lovcev in našega lovstva, ki izhaja iz tradicije in zadnjih spoznanj na področju upravljanja z obnovljivimi naravnimi viri.

GOZDOVI ZA LJUDI – MEDNARODNO LETO GOZDOV
na WWW.LETOGOZDOV.SI

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v okviru priprav na kampanjo ob Mednarodnem letu gozdov (2011) odprlo spletno stran www.letogozdov.si. Namenjena je informiranju širše javnosti o gozdovih, gozdarstvu in vseh dogajanjih ob Mednarodnem letu gozdov, ki jih bodo pripravili sodelujoči partnerji v kampanji.

Generalna skupščina Združenih narodov (ZN) je leto 2011 razglasila za Mednarodno leto gozdov. Pri tem je izhajala iz:

- mednarodnega sporazuma o biotski pestrosti, Okvirnega mednarodnega sporazuma Združenih narodov o podnebnih spremembah in drugih zadevnih sporazumov, ki se ukvarjajo z vprašanji, povezanimi s kompleksnostjo gozdov,
- spoznanja, da gozdovi in trajnostno gospodarjenje z njim lahko občutno prispevajo k trajnostnemu razvoju, boju proti revščini in k doseganju mednarodno sprejetih razvojnih ciljev, vključno s cilji z začetka tega tisočletja, pa tudi
- nujnosti trajnostnega gospodarjenja z vsemi vrstami gozdov, vključno z občutljivimi gozdnimi ekosistemi.

Vseh 192 držav članic ZN si je pri tem, poleg drugega, za cilj postavilo zaustavitev krčenja gozdov, oblikovanje varovalnih območij in mobilizacijo finančnih sredstev za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. ZN želi z mednarodnim letom gozdov povečati javno zanimanje za gozd.

Skladno s sklepom ZN bodo v Mednarodnem letu gozdov 2011 pod geslom **Gozdovi za ljudi** na vseh ravneh potekali ciljno usmerjeni ukrepi, ki bodo krepili zavedanje o pomenu trajnostnega gospodarjenja ter ohranjanja in trajnostnega razvoja vseh vrst gozdov v korist zdajšnjih in prihodnjih generacij.

V Sloveniji so na nacionalni ravni vlogo nosilcev nacionalne kampanje prevzeli Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za okolje in prostor, Zavod za gozdove Slovenije, Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Združenje za gozdarstvo pri GZS, Združenje za lesarstvo pri GZS, Gozdarski inštitut Slovenije in Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire na Biotehniški fakulteti. Kampanjo usklajuje MKGP, ki vabi k sodelovanju tudi druge zainteresirane vladne in nevladne organizacije.

Uroš Korbar

JEZERSKI LOVCI UREDILI HLADILNICO

Gorenjski glas, 2. 11. – Lovska družina Jezersko, ki je pred nedavnim postala članica Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, je kot ena zadnjih na Gorenjskem uredila sodobno registrirno mesto za zbiranje in oddajo mesa divjadi. »To je velika pridobitev ne le za lovce, pač pa tudi za kraj, saj bomo sedaj lahko dvajset odstotkov mesa divjadi ponudili v javno prodajo, seveda po predpisih in zahtevah veterinarske inšpekcije,« je povedal starešina LD Jezersko **Franc Ekar**. Na pomoč jim je priskočila tudi Občina Jezersko. Instalacije, opremo za nameščanje pregledanega mesa divjadi in drugo so v večji meri naredili s prostovoljnimi delom, vrednost katerega ocenjujejo na najmanj 25 tisoč evrov.

UBILI SO MU ŠE ZADNJEGA PSA

Večer, 3. 11. – Potem ko je pred poldrugim letom v lovsko uniformo oblečeni moški v Spodnjem Gasteraju pri Lenartu ustrelil samico tibetanskega mastifa in s puško grozil celo njenemu gospodarju, so se neznanci spravili še na njene tri mladiče. Po besedah lastnika legla **Srečka Turka** sta štiri mesece po streljanju v psičko Koro na domačem dvorišču zaradi podtaknjenega strupa najprej poginila dva mladiča, 22. oktobra pa je družina izgubila še zadnjo pasjo ljubljanko ...

LOVCI SO OPRAVILI PREGLED LOVIŠČA

Večer, 3. 11. (Slavica Pičerkó Peklar) – Lep jesenski konec tedna so za pregled lovišča izkoristili člani in članice Lovske družine iz Markovcev. Po dopoldanskem sprehodu čez polja, s katerih so kmetje pospravljali še zadnje letošnje pridelke, so lovci nekoliko umirili korak in si odpočili ob dobri malici. Tak sprehod, med katerim pregledajo tudi, ali je treba še pred zimo popraviti kakšno krmišče, je zelo krepilen za ljudi. Tako so povedali markovski lovci, ki živali na prostem še ne hranijo, pozimi, še posebno, če bo mrzlo zelo pritisnil, pa jim bodo v svojem lovskem rajonu pomagali tudi s primernim hranjenjem.

Foto: J. Pap

MINISTRSTVO ODPIHNILO VETRNICO

Primorske novice, 4. 11. – Čeprav je podjetje Alpe Adria Energija na Griškem polju nad Dolenjo vasjo že začelo postavljati temelje za prvo vetrnico, so dela pri gradnji načrtovane vetrne elektrarne zastala. Okoljsko ministrstvo je namreč razveljavilo že pridobljeno gradbeno dovoljenje za gradnjo vetrnice.

PRIJELI BOGATO OBOROŽENEGA »LOVCA«

Primorske novice, Delo, 5. in 6. 11. (N. R.) – Kozinski policisti so v sredini oktobra 2010 obravnavali primer nezakonitega ulova divjadi, česar je bil osumljen domačin iz okolice Ilirske Bistrice. Pri hišni preiskavi pri njem so zasegli zajetno količino prepovedanega orožja

in razstreliva: štiri puške in dve pištoli, za katere je imel orožno listino, ter šest pušk, za katere ni imel ustreznih dovoljenj (med njimi so bile tudi tri puške iz kategorije prepovedanega orožja). Zasegli so tudi zajetno število streliva. Poleg tega so našli še eksploziv, za katerega prav tako ni imel ustreznega dovoljenja.

USTRELITI SMEJO 103 PTICE

SP Dela, 6. 11. (Bruno Skumavc) – Avtor sestavka, dober poznavalec lovstva in divjadi, med drugim ugotavlja, da je Agencija za okolje z lekarniško in uradniško natančnostjo na zahtevo Društva za opazovanje in proučevanje ptic (DOPPS) dovolila odstrel le 103 kormoranov. In kako je drugod v Evropi? Nemška naravovarstvena organizacija NABU je razglasila kormorana za ptico leta 2010, vlada Baden-Württenberške pa je protestom navkljub 16. avgusta 2010 odstrel kormoranov, razen zavarovanih območij, sprostila.

In pri nas? V dvajsetih letih so kormorani in sive čaplje v alpskih vodah skoraj iztrebile lipana. Nekompromisno delovanje radikalnih »varstvenikov okolja«, ki ne vidijo ali nočejo videti stvarnega stanja in ponujenih možnosti, zavira in upočasnjuje procese. Povsod je zaznati njihov vpliv.

MERIL V ZAJCA, USTRELIL LOVCA

Delo, Večer, Slovenske novice, 8. 9. in 13. 11. (R. G., Vesna Lovrec, O. B., Gregor Gruber) – V soboto ob 10.15 se je v Jurovskem Dolu (Občina Sveti Jurij v Slovenskih goricah) pripetila nesreča med lovom, a se na srečo ni končala tragično. Gost iz LD Sveti Jurij v Slovenskih goricah je kolego iz domače lovske družine iz Zgornjega Gasteraja zamenjal za zajca. Pravzaprav je meril v zajca, a pomotoma obstrelil svojega tovariša, ki je menda stal za drevesom. Poškodovanega lovca so najprej oskrbeli reševalci reševalne po-

staje, nato pa ga prepeljali v klinični center v Mariboru.

Diana očitno ni bila naklonjena tudi hrvaškimi lovci, saj sta dva, ki sta zalezovala divjad, zgrešila tarči. Tridesetletni moški je v lovskem revirju Kamenjarka v okolici Drniša z lovsko puško meril ptico, a zadel in lažje poškodoval dva človeka, ki sta obirala olive.

Direktor strokovnih služb Lovske zveze Slovenije **Srečko Žerjav** ocenjuje, da se v Sloveniji na leto pri organiziranem lovu zgodita ena ali dve nesreči z manjšimi posledicami, kar je pri 22.000 registriranih lovcih majhna številka.

PSI POMORILI OVCE

Večer, Dol. list, 11. 11. (čk)
– V torek okoli desete ure zjutraj so policiste klicali na območje Bizeljskega. Tam so ugotovili, da so jim (verjetno) psi pomorili ovce in jim s tem povzročili za nekaj manj kot 900 evrov škode. Dogodek naj bi se bil zgodil v dneh od sobote do torka dopoldne; pomorjenih naj bi bilo devet ovac, šest pa je bilo poškodovanih.

V sredo zgodaj zjutraj, okoli tretje ure, so zopet klicali policiste zaradi potepuških psov, tokrat iz Stare vasi na Bizeljskem.

UMJKALA SE JE ŽIVALI IN ZAPELJALA V JAREK

Primorske novice, 25. 11.
– Po avtocesti od Povirja proti Italiji je po avtocesti vozila 27-letna Sežančanka, ki je potem, ko naj bi čez cesto stekla žival, zapeljala desno v jarek. V avtu je bil tudi njen štiriletni sin, ki se je po prvih informacijah v nesreči težje poškodoval, vozniča pa lažje.

VOLKOVI NA PRIMORSKEM: NAJBOLJŠI BOJ Z VOLKOM JE PREVENTIVA

Delo, 23. in 29. 11. (Marjeta Šoštarčič, Urban Červek, val)
– Prizori zmrcvarjene, napol požrte drobnice na paši so vedno znova pretresljivi. Zaradi škode, ki nastane, so lastniki na območjih, kjer pri nas volkovi največkrat »udarijo«, obupani.

Največkrat se s posledicami spopadajo na Primorskem, Kočevskem in Notranjskem. Število volčjih napadov se povečuje iz leta v leto, prav tako nastala škoda. Po sprejetem pravilniku (Ministrstvo za okolje in prostor) je dovoljen odstrel dvanajstih volkov. Po najnovejših podatkih, ki jih ima **Marko Jonožovič** z Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS), osrednje strokovne institucije za spremljavo velikih zveri pri nas, je bilo lani do omenjenega datuma (2010) iz narave že »odvzetih« šest volkov: enega je povozil vlak pri Mostu na Soči, pet pa jih je bilo uplenjenih – trije na Kočevskem, po enega pa so odstrelili na Primorskem in Notranjskem.

»Če streljajo posamezne konfliktno osebk, je odlov medvedov lahko zelo učinkovit,« je povedal **Mihael Krofel**, strokovnjak za velike zveri z Oddelka za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani, ki smo ga napovedali že v prejšnji številki v povezavi z neko drugo temo, a menimo, da

je ta aktualnejša. »Pri volku je drugače, saj gre za živali, ki živijo v tropih. Kot kažejo raziskave, zmeren odstrel do 20 odstotkov populacije ne vpliva na velikost škode. Včasih se te še povečajo, če ustrelijo dominantnega osebk, ko po navadi razpade cel trop. Na njegov teritorij nato pridejo neizkušeni osebk, ki povzročajo še večjo škodo. To kažejo tudi podatki v Sloveniji, po katerih so v letih 2006 in 2007 ustrelili največ volkov (12), zaradi česar se je naslednje poletje škoda še povečala. Leta 2008 niso ustrelili nobenega volka in škoda se je zmanjšala.«

Eden od obeh volkov, ki so ju lovci ustrelili v zadnjem mesecu, je bil tudi volk Brin, prvi in edini volk, ki so mu doslej uspeli okrog vratu pripeti telemetrično GPS-ovratnico; bil je tudi del štiriletnega in kar milijon evrov vrednega projekta Life +SloWolf.

Primorske novice so v petek, 12. novembra 2010, objavile

članek: »Nad lovci vihamo nos, srnjakov golaž pa nam tekne. Večina ljudi obsoja početje lovcev in se nad njim zgraža, vendar pa z užitek pojema golaž s srnjakovim ali bobrovim mesom ...«

V drugi oddaji TVS 17. 11. so se pticam planin in visokogorja, kot so planinski orel, belka, planinski vrabec in druge, pridružile še živali, ki so simbol alpskega živalstva, kot sta gams in kozorog, pa svizci, ki so jih pri nas naselili pred pol stoletja.

Dolenjski list je konec oktobra poročal, da so s Policijske uprave Novo mesto opozarjali pred morebiti nevarno medvedko, ki so jo opazili na območju ob tako imenovani partizanski magistralni cesti v smeri proti Beli krajini.

Večer je poročal o predavanju **Save Osole** z naslovom Mesto ptic v živalskem svetu, ki ga je organiziralo Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije. Objavil je tudi zanimiv članek o labodu grbcu.

Foto: J. Papež – Grča

S posledicami plenjenja volkov med domačimi živalmi, še posebno med drobnico, se največkrat spopadajo na Primorskem, Kočevskem in Notranjskem.

Dost' 'mam!

Po skoraj desetih letih delovanja v organih LZS (pod vodstvom treh predsednikov), od tega šest let kot predsednik Komisije za lovsko kulturo in stike z javnostjo, mi je tudi kot trmastemu koroškemu Notranjcu dovolj. Žal mi je, da bom s to odločitvijo nekatere razveselil, še bolj pa mi je žal, da bom s to odločitvijo razočaral več znanih in neznanih lovskih tovarišev.

V mojem oktobrskem uvodniku so mnogi prepoznali odkrito in dobronamerno kritiko, za kar se jim zahvaljujem. Žal pa mi je tistih, ki so z odgovori dokazali in pokazali način ter raven razmišljanja. Na dolgo in široko bi lahko odgovarjal na vse očitke, vendar se na takšen nivo ne bom spuščal. Bolj žalostno je, da številna moja vprašanja ostajajo odprta in brez odgovorov. Posamezniki so si za odvete izbrali ljudi, ki jih ne poznam in ki ne poznajo mojega dela ter dela komisije.

Res je, da smo se v preteklih dneh sestali s predstavniki ručičev, vendar brez pravih rezultatov. Resnici na ljubo: to je bil moj tretji sestanek v treh letih s predsednikom in, kako značilno za lovce, prejšnja dva sta bila v gostilni!

Še vedno ostajam prepričan, da stanje v slovenskem lovstvu ni takšno, kot bi si ga organizacija z več kot s sto-

letno tradicijo zaslužila. Vodenje brez avtoritete in odločnosti, slabi odnosi, vizija, ki bo za sabo pustila opustelo vilo Zlatorog s predsednikovo sliko. Pod tako zgodbo o uspehu se ne bom podpisal. Res je, da je (bo) slovensko lovstvo dobilo novo moč za področje stikov z javnostjo. In kako zanimivo: komisija za stike z javnostjo in kot njen predsednik nismo bili seznanjeni in vključeni niti v pogoje razpisa niti v izbiro novega uslužbenca, ki bo skrbel tudi za stike z javnostjo. Ignoriranje, slabo sodelovanje in sprenevedanje, formalizmi ter birokratizem so dokaz, da slovensko lovstvo mojih uslug ne potrebuje več. Zato nepreklicno **o d s t o p a m** z mesta predsednika oz. člana komisije.

Kljub napakam sem svoje prostovoljno in neplačano delo opravljal z velikim veseljem ter spoznal veliko izjemnih lovcev in lovskih tovarišev. Tem se zahvaljujem za sodelovanje, prav vsem pa želim uspešno delo v zadnjem letu mandata, ko bodo tudi preostali morali položiti račune. Pa dober pogled (strpen, razumevajoč, širok), in to ne samo prek puškine cevi.

Marjan Fortin
(Nekdanji) predsednik
Komisije za kulturo in stike
z javnostjo

Odgovor (brez vprašanja)

V programu dela za obdobje do leta 2012, ki sem ga predstavil ob svoji kandidaturi, je bilo med drugim tudi navedeno, da je treba urediti **zavarovanje odgovornosti lovcev**. To naj bi bilo urejeno na nivoju LZS, plačalo naj bi se kar skupaj s članarino, na višino katere pa smo vsi zelo občutljivi. Kaj je bilo na tem področju narejenega, smo lovce seznanjali na delnih občnih zborih (vsaj tam,

kjer sem bil prisoten, to je na približno dveh tretjinah). S tem so bili seznanjeni člani Upravnega odbora LZS, o tem je pisalo na spletnih straneh v članski rubriki, o tem sem tudi poročal na Prvih dnevih slovenskih lovcev v Novem mestu in o tem pišem ponovno kot odgovor na pismo LZ Maribor (uredništvo Lovca ga ni prejelo – op. ur.). Prav ste prebrali in večina lovcev ve, da je predsednik mariborske lovske zveze tudi pod-

Foto: Š. Vesel

Z 28. seje UO LZS v lovskem domu LD Boč na Kozjaku

predsednik LZS, ki bi te stvari moral poznati in biti sposoben pojasniti upravnemu odboru območne zveze ali predstavnikom tistih lovskih družin, od koder je dobil vprašanja.

Naj spomnim: glede na moje obljube ob kandidaturi sem pristopil k zadevi in začel z aktivnostmi za uresničitev cilja. Z aktom, št. LZS/711, z datumom 6. 10. 2008 (v letu izvolitve) sem ustanovil delovno skupino v sestavi **Ludvik Rituper, Roman Grah in Damjan Us**. Poverjena jim je bila naloga, naj pridobijo ustrezne ponudbe zavarovalnic in izberejo najustreznejšega ponudnika. Zadeva je stekla. Delovna skupina se je lotila zadeve in 12. 12. 2008 predstavila poročilo o delu. V njem so zapisali, da so vse zavarovalnice izrazile interes za trženje svojih storitev pod ponujenimi pogoji, vendar samo v primerih, da bi bila pogodba sklenjena za vseh 22.000 ali vsaj 10.000 lovcev. No, in prav tu se je zgodba zapletla. Kdo bi lahko podpisal pogodbo in se obvezal za usklajeno mnenje vseh članov članic!? Takoj po objavi tega poročila je dobesečno završalo: da imajo lovske družine že same sklenjene pogodbe za zavarovanje z različnimi zavarovalnicami, da tega ne bi spreminjale, ker jim le-te nudijo še druge dodatne popuste in ugodnosti. Skratka, pobuda LZS za enotno sklenitev ni

naletela na pozitivne odzive iz očitno objektivnih razlogov.

A z delom nismo prenehali. Ista delovna skupina je bila zadolžena, naj izbere ponudnika za zavarovanje škode od divjadi, ki jo povzroči na kmetijskih in gozdnih kulturah. Komisija je povpraševanje poslala trinajstim zavarovalnim hišam. Prejeli smo odgovore, ki jih je komisija takole povzela v svojem poročilu: »Vse zgoraj omenjene zavarovalnice so pisno odgovorile, da takega zavarovanja ne tržijo oziroma ne prevzemajo tega (prevelikega) rizika.«

In kje smo danes? Preprosto: dogovora o skupnem zavarovanju očitno ne bo mogoče uresničiti, razen če se ustrezno spremenijo pravila LZS, kar pa nikakor ne bo preprosto, ter če je sploh smiselno. V okviru akcije Pokaži izkaznico, ki jo vodi strokovna služba LZS in s katero se želimo s sklepanjem pogodb z raznimi podjetji dogovoriti za popuste za svoje člane, pa bo potekal pogovor tudi o popustih pri zavarovanjih. Pri tem bo gotovo več uspeha.

V že prej omenjenem pismu LZ Maribor je bilo izpostavljeno še eno vprašanje, in sicer, ali ima odvetnik Niko Šušteršič »bianco« pooblastilo predsednika za zastopanje LZS v sodnih postopkih. Žal, tudi na to vprašanje, za katerega mi ni jasno, kakšno je ozadje, navajam odgovor v

Lovcu. Kot smo poročali prek našega glasila in je razvidno iz zapisnikov na članskem delu naše spletne strani, je LZS v različnih sodnih postopkih. Če smo v sodnih postopkih, potrebujemo odvetnika in tako LZS zastopajo različni odvetniki, ki se najbolj spoznajo na konkretni primer. Med njimi ni nobenega Šušteršiča. Če pa bi že bil, bi imel, tako kot vsi odvetniki, pooblastilo za vsak primer posebej. Nihče od odvetnikov, ki zastopa interese LZS, nima »bianco« pooblastila predsednika in ga tudi ne bo imel. Če pa je avtor pisanja

imel v mislih **Nika Šušteršiča**, naj zapišem, da ima pooblastilo za vsak primer posebej.

Kaj naj napišem za konec odgovora na pismo mari-borske lovske zveze? Naj si postavim vprašanje: »Ali se nekateri res ne želijo prepričati in ne dojamejo, da delamo transparentno?« Če tega kdo še ni dojel, je čas, da se o tem prepriča in to tudi dojame. Če pa tega ne želi dojeti, potem se bojim, da zasleduje druge cilje in se ne ukvarja z lovstvom.

Pa dober pogled ...

Mag. Srečko Felix Krobe,
predsednik LZS

POPRAVEK uvodnika v Lovcu, 12/2010, z naslovom Uresničevanje strategije in ciljev LZS

V uvodniku Lovca, 12/2010, z naslovom Uresničevanje strategije in ciljev LZS, **Jože Roman Grah**, sicer predsednik Komisije za finančno gospodarsko področje, ocenjuje uresničevanje strategije in ciljev LZS. Pri tem ocenjuje tudi skladnost z zakonom veljavnih Pravil LZS, sprejetih na OZ LZS 12. 5. 2007, in sprememb, sprejetih 3. 6. 2010. Prav v povezavi s tem vsebuje članek več netočnosti, predvsem v 4. odst. članka, ki jih je treba popraviti oz. dodatno pojasniti, da v sliki in podobi LZS ne bo »šuma«.

Postopek registracije Novih Pravil LZS se končno po treh letih bliža koncu. V postopku je sprejeti koncept organiziranosti LZS »trčil« s konceptom organiziranosti, ki predvideva popolno izključitev območnih lovskih zvez (ZLD/LZ) iz notranjega delovanja LZS in organiziranje območnih enot (OE) LZS (15 ali manj), prek katerih naj bi LZS izvajala svoje naloge. Strokovni delavci na OE naj bi bili delavci strokovne službe LZS, kar naj bi bilo ceneje in za članice dostopneje! V postopku registracije novih zastopnikov in novih Pravil LZS so delovale kot stran-

ske udeleženke LD Dreta - Nazarje, LD Novo mesto, LD Jošt, LD Bojansko - Štore, LD Braslovče, LD Loka - Črnomelj in nekdanji predsednik LZS **Bojan Lepičnik**. Pripombe stranskih udeležencev so bile podobne in na vse smo v postopku že izčrpno odgovorili in pojasnili. Rezultat razčiščevanj med postopkom so spremembe Pravil, ki jih je OZ LZS sprejel 3. 6. 2010 in zagotavljajo skladnost z veljavnimi predpisi RS v vseh podrobnostih.

Zato problem ni v nezako-

nitosti Pravil, pač pa v drugačnih pogledih na organiziranost LZS, kar je lahko predmet razprave med članstvom. Ob dejstvu, da so bila veljavna Pravila pa tudi njihove spremembe na OZ sprejete soglasno, se utemeljeno postavlja vprašanje, kaj je tisto, kar se je v treh letih spremenilo, da bi bilo treba sprejeti spet nova Pravila?

V povezavi s tem je treba vedeti, da je po Zakonu o društvih notranja organiziranost društva oz. zveze (organizacije) popolnoma v pristojnosti društva oz. zveze. Le javnih pooblastil (izdajanje lovskih izkaznic, izvajanje izobraževanja za lovce in lovske čuvaje idr.), ki so dane po ZDlov-1 le LZS, ni mogoče prenašati na ZLD/LZ. V komisiji za organizacijska in pravna vprašanja (KOPV) smo se tega seveda zavedali, vendar je bil 10. čl. Pravil v tem pomenu nejasen in ga je bilo mogoče razumeti tudi kot podlago za prenos javnih pooblastil LZS na ZLD/LZ. Po spremembi tega člena te nejasnosti ni več. **ZLD/LZ le sodelujejo pri uresničevanju nalog iz pristojnosti LZS v organizacijsko-tehničnem pomenu in ne na podlagi prenosa javnih pooblastil.** ZLD/LZ zato v Pravilih niso opredeljene kot organ LZS (kot jih poimenuje avtor uvod-

nika), saj njihovi organi ne odločajo o ničemer iz pristojnosti LZS, le strokovni tajniki sodelujejo pri izvajanju njenih nalog. ZDlov-1 glede ZLD/LZ določa le, da jih ne uvršča med organizacije, ki bi imele svoje lastne pristojnosti v lovstvu. To pa tudi vsi vemo. Dejstvo, da območne lovske zveze nimajo svojih pristojnosti neposredno na podlagi ZDlov-1, še ne pomeni, da niso lovske organizacije. So mar ribiške ali gasilske? Ne! Naše, lovske so! Delitev dela glede opravljanja drugih nalog LZS, navedenih v 10. čl. Pravil, pa so, kot rečeno, tako ali tako stvar našega notranjega dogovora.

Druga navedena neresnica je, da v Pravilih nimamo določenih pridobitnih dejavnosti, kar ni res. Zakaj avtor to spet ponavlja, čeprav ve, da je ta člen Pravil ustrezno dopolnjen?

O (pre)številčnosti UO imamo lahko različna mnenja. Sam menim, da je pomembnejša dobra priprava (gradiva) in dobro vodenje seje. Seveda je pomembna tudi dobra priprava članov UO na sejo. V tej smeri je predsednik LZS v tem mandatu dosegel velik napredek. Seje so bistveno krajše, razprave so kratke, sklepi so vnaprej pripravljeni, za vsako sejo je vnaprej pripravljeno tudi gradivo. Kako zmanjšati število

Foto: L. Skvarča - Diana

članov UO, je vprašanje za razpravo. Edino, kar se po mojem mnenju ne bi smelo zgoditi, je rešitev, da bi katera koli od območnih lovskih zvez ostala brez svojega predstavnika v UO. Tudi delni OZ so izključno stvar notranje organizacije LZS. Glede tega ni nič v nasprotju z zakonom. Nasprotno, ZDru-1 takšno možnost za številčno večja društva in zveze prav ponuja. Zato tudi ni v neskladju z zakonom, da predstavniki članic odločajo najprej na delnem OZ, nato pa še na OZ LZS. Delni OZ omogočajo vsaj enkrat do dvakrat na leto, da se vodstvo in problematika LZS približata članstvu, je pa res, da je takšna organizacija odločanja na najvišjem organu LZS za vodstvo napornejša. Nasprotniki vidijo v tem ostanke delegatskega sistema in ponujajo nasprotno možnost: OZ, sestavljen iz starešin vseh 417 članic. Tudi takšen OZ je še vedno sestavljen iz predstavnikov ali »delegatov« članic, kakor jih pač že imenujemo.

Glede »delegatov« le pojasnilo. Na zahtevo Upravnene enote Ljubljana, ki je sledila pripombam avtorjevih somišljenikov v postopku registracije Pravil, je črtana določba, da predstavniki delnih OZ na OZ LZS usklajujejo stališča delnih OZ. S takšno spremembo se tudi sam ne strinjam, saj je usklajevanje stališč kolegijskih organov vedno potrebno, s takšno spremembo pa smo predstavnike delnih občnih zborov spremenili zgolj v prenašalce stališč delnih OZ.

Avtorja moti, da se volilni okoliši geografsko ne ujema-jo z novimi lovskoupravljal-skimi območji (LUO), ne pove pa, zakaj bi se morali, saj tega ne zahteva noben predpis od lovske organizacije, drugih argumentov pa tudi avtor ne ponudi. Če bo nastal dogovor med OZUL-i in ZLD/LZ, da slednje opravljajo administrativne naloge za OZUL-e, zato ni potrebno, da bi se morali tudi volilni okoliši ujemati (pokrivati) z območji LUO. Razen, če ima

kdo željo, da bi se članice odrekle svojih članskih pravic in bi privolile, da bodo OZUL-i volilna baza za LZS!? Noro! Naprej: avtor bi urejal organiziranost »od zgoraj navzdol« (kot smo bili vajeni prakse včasih) in pozablja, da smo društva in območne zveze samoupravne organizacije (pa čeprav nekateri še vedno dobijo ošpice ob tej besedi) in da zveze in njene naloge nastajajo od spodaj navzgor. Zato so brez vsakršne podlage avtorjeva razmišljanja o združevanju nekaterih ZLD/LZ, »da bi ustvarili optimalno število, ki bodo nato uspešno delovale v korist vseh LD v državi.« Avtor ne pove, kaj je narobe s sedanjim številom ZLD/LZ. Samo stroškovni vidik ne prepriča in bo KFGP imela velike težave, ko bo primerjala stroške zdajšnje in kakršne koli drugačne organiziranosti. Delovanje organizacije pač ima svojo ceno. Ali ZLD/LZ niso nastale tam in takrat, ko so članice ugovarjale, da to tudi želijo. Od kod moč in oblast avtorju, da bi lahko spreminjal (beri: ukinjal, združeval, ustanavljal nove) ZLD/LZ!? Brez osnove je zato tudi strašenje članstva: Če se ZLD/LZ ne bo mogoče dogovoriti za »pokrivanje« volilnih okolišev z območji LUO, potem LZS preostane, da na terenu omogoči (le) delovanje 6 do 8 OE »ki bodo v pomenu povezave z LD kot upravljavci lovišč«. Pri tem avtor pozabi, da je za »odklop« ZLD/LZ od notranjega delovanja LZS in za uvedbo območnih enot (OE) potrebno med članicami doseči najprej toliko podpore, da bi bilo mogoče sprejeti takšno spremembo Pravil LZS. Skratka, spoštovani Jože Roman Grah, lažje bi sprejel tvoje predloge iz ekonomskega kot iz pravno-organizacijskega področja.

Uredniški prostor za popravek članka je omejen, zato k preostalemu delu članka le kratek komentar.

LZS nima Strategije, kot to navaja avtor, pač pa je OZ LZS 30. 9. 2008 sprejel Vizijo LZS, ki vsebuje tudi

26 ciljev. Članek z obetavnim naslovom pa nič ne pove o doseganju nekaterih drugih pomembnih ciljev, npr.: pomenenje financiranja OZUL-ov, ustanovitev zavoda za lovstvo, prizadevanja za gradnjo zelenih mostov nad avtocestami, izločitev lovske kinologije iz KZS, ureditev statusa lovskega muzeja v Bistri, priprava zimskega in letnega kroja, pridobitev lovišča v upravljanje LZS idr., glede katerih ravno tako kot pri pripravi novih Pravil nismo bili najuspešnejši. Vtis, ki ga pušča uvodnik, je, da je organiziranost LZS največji problem njenega uspešnega delovanja. Pa je res? Se bomo

spet začeli ukvarjati sami s seboj kot pred leti? Ali glede organiziranosti ne gre za pogrevanje starih idej, ki jih je OZ LZS s sprejetjem novih Pravil v letu 2007 soglasno zavrnil? Bralec se zato utemeljeno vpraša, v imenu koga potrebujemo spet novo organiziranost LZS?!

Ob uvodniku se bralcu vsiljuje tudi misel: kaj pa če avtor namerava kandidirati za predsednika LZS? No, upam da ne!

Niko Šuštarč,
univ. dipl. pravnik
predsednik Komisije
za organizacijska in
pravna vprašanja

Pa še popravek popravka ...

Niku Šuštarču, predsedniku Komisije LZS za organizacijsko-pravne zadeve, ne nameravam odgovarjati na druge zadeve, povezane z očitano vsebino Fortinovega uvodnika, kot le javnosti osvetliti njegove, za širšo javnost zavajajoče in netočne navedbe, ki jih je v Lovcu, 12/2010, str. 603, navedel v svojem Popravku uvodnika ... Odgovarjam mu le v povezavi z navedbami **glede postopka vpisa Lovca v razvid medijev, pristojnosti uredniškega odbora** in na očitke, **povezane z mojo funkcijo odgovornega urednika tega medija.**

Da, avtorju uvodnika in stanovskemu kolegu **Marjanu Fortinu** sem res že 27. 7. lani (torej, veliko pred nastankom odmevnega oktobrskega uvodnika) skrajno ogorčen v vednost posredoval elektronski dopis Nika Šuštarča, ki je bil do moje službene zadolžitve in v primerjavi z enakimi uredniškimi funkcijami pri drugih medijih (v povezavi s kolektivno pogodbo za novinarje), predvsem pa plačila dela odgovornega urednika skoraj žaljiv. Poslal ga je na predsednikov in tudi moj e-naslov (meni v vednost). Povod zanj je bil, ko me je predsednik LZS mag. **S. F. Kropce** v svojem e-dopisu vprašal, kako to,

da Lovce še vedno ni vpisan v razvid medijev, in potem, ko sem predsedniku LZS odgovoril, da smo bili (LZS) pozvani k dopolnitvi vloge, ki pa je uredniški odbor in pisarna LZS sama ne moreta dopolniti. Naj še napišem, da gre zgolj za formalnost (predvsem način imenovanja odgovornega urednika), kar pa brez ustrezne dopolnitve (spremembe) internih aktov LZS ali sprejetja posebnega akta ne moremo urediti brez predhodnega sklepa Občnega zbora LZS. Torej, zaradi zadeve, ki dejansko ni v pristojnosti ne uredniškega odbora ne pisarne LZS! Predsedniku sem v odgovoru tudi izrazil, da se z vpisom očitno nekateri iz ožjega vodstva kljub sprejetemu sklepu UO ne strinjajo (natančnega vzroka tedaj še nisem vedel). In glej, čeprav nisem nikogar imensko osebno izzval, se mi je kmalu z omenjenim e-dopisom (v vednost) javila oseba, ki je očitno že od vsega začetka v sebi gojila odklonilen odnos do vpisa Lovca v razvid »javnih medijev« (čeprav se je, zanimivo, kot v posmeh, pri svoji zahtevi za objavo **popravka** v Lovcu 12/2010, sklicevala prav na določila **Zakona o medijih** ...). Ker se pri Lovcu že čutimo medij, objava seveda ni bila

Foto: I. Ambrožič

Divji petelin med pristajanjem

vprašljiva, odklonili pa smo popravek v imenu uredniškega odbora. Pravno mnenje glede vpisa je predsednik KOPV že izrazil (poslal ga je tudi uredniškemu odboru) leta 2008, čeprav se to pravno mnenje izrazito razlikuje od dveh drugih pravnih mnenj nevtralnih pravnikov – tudi lovcev, ki smo ju v imenu uredniškega odbora zaprosili zanj.

Zanimivo, celo prav prese- netljivo je dejstvo, da kljub jasno izraženemu stališču ož- jega vodstva in sprejetemu sklepu UO LZS, ki nikoli doslej ni bil preklican (**sklep 14. seje UO LZS od 30. 3. 2009 – sklep 9.1** (odpravek sklepa LZS sem na osnovi 3. točke 5. seje Uredniškega odbora založništva LZS poslal sekretarju osebno 19. 3. 2009), **naj se Lovca vpiše v razvid medijev**) N. Šuštarč trmasto vztraja na svojem pravnem stališču.

Glavno pobudo za vpis je UO LZS posredoval res uredniški odbor ob pripravi na 100-letnico Lovca (dr. Marjan Toš, pisno, kot predsednik odbora). Res je, da je uredništvo strokovni službi LZS ponudilo pomoč pri zbiranju vse potrebne dokumentacije in kopij aktov, ki jih je treba

priložiti vlogi na Ministrstvo za kulturo (to smo nato tudi storili). Tako smo želeli le pospešiti in pomagati pri realizaciji sprejetega sklepa UO, nikakor pa ne prekoračevati pristojnosti uredniškega odbora, kar zdaj očita Šuštarč. Vsi se dobro zavedamo, da je za vpis medija pristojno le vodstvo LZS, čuditi se je le, da eno od prejšnjih vodstev tega že ni storilo. Več kot čuditi je užaljenost predsednika KOPV, ker se pred sprejetjem omenjenega sklepa predsednik LZS ali celoten UO ni posvetoval s predsednikom KOPV; saj je enkrat že napisal strokovno pravno mnenje in kar bi zdaj verjetno najraje tudi komu očital. Kajti le tako bi člani UO lahko pravočasno odvrnil od zanj očitno »prezgodaj sprejetega neustreznega sklepa«, o katerem so člani KOPV očitno šele naknadno razpravljali, kljub trdno sprejetemu in objavljenemu sklepu organa (glej spletne strani LZS), ki imenuje predsednika KOPV pa tudi potrjuje člani. Če to ne bi bilo res tako, me predsednik LZS glede postopka vpisovanja po elektronski pošti gotovo ne bi vprašal: »... Boris, kaj ne

gre?« Torej, vprašajmo se, kdo je potemtakem prekoračeval svoja pooblastila!?

Upam si javno izraziti, da je Šuštarčev argument (in očitno z njegovo pomočjo še nekaj prepričanih) proti vpisu Lovca v razvid medijev, ki ga je tudi v svojem Popravku uvodnika ... (Lovec, 12/2010) ponovno navedel (zdaj kot mnenje celotne KOPV), milo rečeno smešen in za zdajšnje čase več kot bojazljiv, do članov uredniškega odbora pa celo žaljiv. Napisal je: »... **Dopuščati bo potrebno pisanje, ki bo v škodo interesom lovstva** ...« Predvsem ta stavek uglednega pravnika ni v duhu zdajšnjih časov in s splošno zahtevano odprtostjo vseh medijev! Rad pa mu verjamem, da bi mu bilo pravne zadeve za LZS, za katere je pristojen in večkrat tudi pooblaščen, brez »drugače mislečih in piščočih« res lažje uspešno reševati le v »internem« mediju LZS. A se kljub takim pomislekom posameznikov ni treba bati; s pravo mero privrženosti članov uredniškega odbora Lovca naši organizaciji, njihovi pravičnosti in strpnosti do ne žaljivega dialoga na obeh straneh je mogoče tudi v javnem (pa še ved-

no lovskem!) mediju marsikaj urediti! Sicer se bodo očitki nelovske javnosti o zaprtosti in elitizmu naše organizacije le upravičeno vrs- tili. Interesi lovstva ne bodo ogroženi, če bomo tudi do drugače misleče javnosti od- prti, odkriti in če bomo so- govornike znali strpno prepri- čati v drugačno resnico z ar- gumenti, ne žaljivo in vzvi- šeno. Torej, ne z zapiranjem v lastne okvire, ampak z našim večjim odpiranjem! O tem se niti ne bi imeli kaj posebej odločati na Občnem zboru LZS! Tega se tudi ne bojim, kajti, kar bomo sprejeli, bomo potem tudi želi. Dvomim pa, da si lovci ne zaslužimo kaj več kot prepričanje, da je Lo- vec le »interno glasilo«, saj je veliko starejši od vseh dru- gih javnih medijev in ki ga ima naročenega tudi veliko nelovcev! Zanimivo bi bilo izvedeti še za mnenja drugih lovcev, da ne bomo le nekate- ri »mislili« namesto njih.

Na koncu še to: da, ločeno od te zadeve sem si v komi- siji, ki jo je imenoval pred- sednik LZS (pozneje sem bil izločen), prizadeval za ustrez- nejše vrednotenje dela vseh delavcev LZS; tudi mojega, dolgoletnega dela odgovorne- ga urednika Lovca (ne zgolj kot internega glasila!). Šele z omenjeno e-pošto tistega ju- lijskega dne pa sem sprevi- del, kaj je očitno tudi in pred- vsem poglobitna ovira, da tudi meni ne uspe urediti izena- čenosti statusa odgovornega urednika z drugimi mediji. Pri tem očitno (brez nevtralnih arbitrov) kaj dosti ne morem storiti, čeprav sem na 27. seji UO LZS v Senožečah, kamor smo bili povabljeni tudi de- lavci, slišal o delu uredništva Lovca (z razliko od nekate- rih drugih) le javno izražene ustne in celo prebrane pisne pohvale. A žal je že tako, da smo nekateri na LZS pri pla- čilu za svoje delo le preveč odvisni predvsem od volje, na- klonjenosti in interesov neka- terih funkcionarjev, ki se, v edino našo tolažbo, zamenja- jo na vsakih nekaj let ...

Boris Leskovic,
odgovorni urednik

Spremenimo sestavo odstrela

Med lovci z velikim zanimanjem poslušam razprave in ugotovitve, kako naj bi gospodarili z medvedom? Menim, da

reznimi ministrstvi spremeniti sestavo odstrela medvedov.

– Zakaj imamo tri kategorije odstrela?

– Zakaj streljamo predvsem

likih zveri od preostale divjadi je nepotrebna in se z njo ukvarjata dve ministrstvi, nato še ZGS in njegove območne enote, OZUL in lovske organizacije. Dobro bi bilo, če bi nekdo napravil izračun stroškov take organiziranosti, koliko stane državo in lovske organizacije. Včasih so skoraj vse urejale lovske organizaci-

je same, brezplačno in učinkovito, kar je dokazovalo stanje naše divjadi. Verjamem, da je lovska organizacija organizacijsko in strokovno sposobna skoraj vse zadeve glede lova in divjadi urejati sama. Družba ji lahko zaupa, saj imamo stoletno tradicijo in zadovoljivo številčnost vseh vrst divjadi.

Že večkrat izrečena rešitev bi bila, da bi vlada RS kot lastnik divjadi in zveri ustanovila zavod za lovstvo z minimalnim številom strokovnih delavcev, ki bi pripravljali strokovne podlage za odločanje o letnih načrtih odstrela. Za posebne študije bi po potrebi lahko sodelovali z Biotehniško in Veterinarsko fakulteto.

Dokler bodo imeli glavno besedo tisti, ki zaradi take organiziranosti od države dobivajo dobre plače in ne prevzemajo nobene odgovornosti, bo lovcem trda predla, državi pa bo le povečevalo nepotrebne stroške. Čas je, da začnemo bolj stvarno razmišljati in tudi ukrepati, predvsem manj birokratsko.

Jože Kokalj
(LD Cajnarje)

Foto: M. Artnik – Grča

bi si morali čim prej odgovoriti na naslednja vprašanja:

1. Zakaj se medvedi pojavljajo ob naseljih ali celo živijo neposredno ob njih?

2. Zakaj so ob naseljih predvsem mlajše medvedke z mladiči?

Če povzamem mnenje, s katerim se tudi sam strinjam, je na obe vprašanji enak odgovor: preveč imamo odrasle – starejše populacije medvedov. Stari medvedi, ki živijo v večjih in odmaknjenih gozdovih, preganjajo mlajšo populacijo, predvsem mlajše medvedke z mladiči. Mlade medvedke se ne upajo spopasti z močnejšimi in braniti svojih mladičev. Raje se umaknejo na obrobja, v bližino vasi, saj tam dobijo tudi več hrane.

Zakaj starejši medvedje napadajo mladiče in jih tudi pobijajo, to že vemo!

Menim, da bi moral Zavod za gozdove Slovenije, OZUL in lovske organizacije z ust-

mlado populacijo do 100 kg oziroma do 150 kg?

Menim, da imajo prav tisti, ki menijo da bi bilo bolje imeti dve kategoriji: prva do 150 kg, druga več kot 150 kg.

Z dosedanjim odstrelom delamo škodo tudi lovskim družinam, saj so v čedalje slabši finančni situaciji, zato tudi vse več odstrela namenjajo lovskemu turizmu. Namreč: velika razlika v ceni je v odstrelu medveda do 100 kg ali več kot 150 kg. Pustimo, da mladiči odrastejo, saj z njimi raste tudi cena.

Če že govorimo o spremembah, naj navedem nekaj misli o sedanjem Zakonu o divjadi in lovstvu. Menim, da je že čas, da naredimo analizo o rezultatih novega zakona, da ocenimo dobre in slabe odločitve. Osebnostno menim, da če ga gledamo kot celoto, smo postavili birokratsko strukturo organiziranosti glede odločanja.

Ločitev (razlikovanje) ve-

Žalostna resnica

Ko sem pred leti objavil v naši reviji Lovčev članek z naslovom *Nepopravljiva škoda še zadnjič* (Lovec, št. 9/2004), sem bil prevelik optimist, da se bodo moje ugotovitve in pričakovanja vsaj delno upoštevala in izpolnila.

S kar precej truda in dobre volje sem z resnimi in verodostojnimi podatki dokazal, da je bilo uničevanje rastišča gozdnih kur na Peci v Najbrževem, delu lovišča LD Peca – Mežica, zelo oškodovano zaradi nepotrebne in celo nestrokovnega posega v naravno okolje. Napak odgovornih posameznikov ZGS za to območje pa ne bom pogrevaval.

Ker že takrat moja članka nista doživela potrebne podpore za ukrepanje in preprečevanje tako grobe in škod-

ljivega posega v naravo pri nekaterih pristojnih organih (LD, lovski inšpektor, lovska nadgradnja), sem to pot odlagal in razmišljal ali se mi res še izplača, ob ponovnem takem početju sploh še kaj napisati? K temu so me prepričali mnogi lovski tovariši, še bolj pa trditve v nekaterih prispevkih našega glasila Lovca, kjer avtorji pogosto poudarjajo, da smo lovci v prvi vrsti »varuhi narave in življenjskega prostora za divje živali«.

Res je, kot je nekdo zapisal: Polna usta so nas navedenih trditev. Tudi govorci vedno ponavljajo to trditev v svojih slavnostnih govorih, ki jih ni malo. Celotni naš lovski zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1), potrjen na najvišjem državnem organu (DZ), to večkrat poudarja. Ker je za moje pisa-

nje najpomembnejši 31. člen tega zakona (in da bom bolj verodostojen in bolj razumljen), točko 3 citiram dobesedno v celoti:

Gozdnih cest in vlak ni dovoljeno graditi preko rastišč, gnezdišč, območij brlogov, zimovališč in pasišč divjadi. Trase teh prometnic morajo biti najmanj 100 m oddaljene od mest v gozdu, posebej pomembnih za obstoj in prehrano divjadi!

Celo ta pomemben člen se preprosto prezira, ne upošteva in ne spoštuje! Enako usodo doživljajo tudi pisni, medsebojni dogovori o ključnih nalogah oblikovanja naravnega okolja z vsemi uporabniki prostora. Da je to še vedno le na papirju, za LD zanesljivo velja!

Po močnem uničenju srednjega dela rastišča Najbrževo sem še vseeno z veliko skrbjo in zanimanjem vsako spomlad večkrat obiskoval omenjeno rastišče in ugotavljal številčnost gozdnih kur. Lani sem tudi aktivno sode-

Ko pa so v letih v 2008 in 2009 isti delavci ZGS z našega območja ponovno, še huje oskrunili naravo tudi v spodnjem delu rastišča (*glej fotografiji*), sem se prav prestrašil, kaj bo v prihodnje z rastištvijo in petjem čudovitih gozdnih črnih trubadurjev. Pred to katastrofo sta prav na tem območju klepala, brusila in svatovala še dva srednje stara mogotca.

Žalostno resnico sem doživel spomladi 2010, ko sem ob petih skrbnih obiskih Najbrževega rastišča (27. 4., 1. 5, 6. 5, 8. 5 in 15. 5. 2010) le še v najvišjem delu rastišča našel in lahko poslušal samo enega starejšega petelina, ki je lepo pel in dvoril svoji nevesti! Resničnost takega stanja gozdnih kur so mi potrjevali moji lovski tovariši zanesenjaki, ki jim ni vseeno, kako in kaj se godi z gozdni mi kurami.

Po vseh škodljivih neprimernih posegih v naravno okolje me čudi in žalosti, da odgovorni ljudje tako brez-

Foto: M. Skudnik

Nova gozdarska cesta nad našo lovsko kočjo

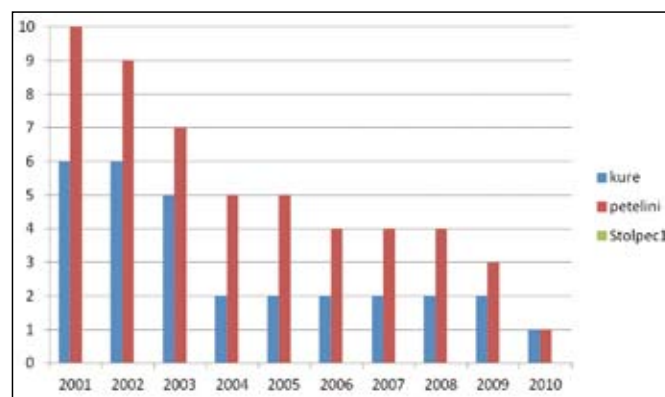

Taka gozdarska cesta je zgrajena do meje z LD Koprivna - Topla.

Foto: I. Ambrožič

loval v raziskavi številčnosti in ogroženosti divjega petelina na območju vse Slovenije, ki jo je skrbno vodil dr. **Miran Čas**, predstavnik GIS. Pravočasno sem mu dostavil vse zelene podatke, ki so potrjevali resničnost mojih predvidevanj, saj se je številčnost kur in petelinov po prvem uničevanju rastišča znatno zmanjševala, po dveh letih pa nekako ustalila (*graf*). Menim, da graf pokaže vse in ne rabi dodatne razlage.

brizno in nerazsodno dovoljujejo zanemarjati in nespoštovati pomembne okoljevarstvene vloge gozda!?

V našem nekdanjem odličnem rastišču Najbrževo že ugotavljamo, da sta se ekosistem in tudi biotsko ravnovesje spremenila v negativno smer. Bojim se, da bo tako pogosto poseganje v smer neustreznega stanja vse skupaj še poslabšalo. Tudi vrednost pridobljenih dobrin (lesa) je dvomljivo gospodarna, gotovo pa je vrednost neznatna v

odnosu na pomen, ki ga ima optimalno delovanje ekosistema za okolje, človeka in divje živali.

Žalostna resnica je tudi, da smo lovci že dlje nemočni pri preprečevanju divjanja motoristov – krosistov in štirikolesnikov – po naših loviščih. Menim, da mi ni treba razlagati, kako mučno in škodljivo je tako početje za divje živali! V naši LD se to zelo odraža že v zmanjševanju številčnosti populacije gamsov. Znano je, da so gamsi še posebno občutljivi za vse, kar povzroča nemir v njihovih staniščih!

Moj prispevek sklepam z željo, da se taka početja ne bi več pojavljala. Lovsko organizacijsko »nadgradnjo« pa si dovolim opozoriti, naj te probleme intenzivneje rešuje v pogovorih z uporabniki prostora in s pomočjo obstoječe zakonodaje. Le z dejanji bomo lovci dejansko lahko potrjevali, da smo res pravi varuhi narave.

Mirko Skudnik - Fridl

Zgodba volkulje Tine

Volk je še vedno dokaj slabo proučena vrsta velikih zveri v Sloveniji. Obstaja sicer precej posameznih opažanj iz naših dinarskih gozdov. Vendar pa take dogodke po navadi težko združimo v daljšo zgodbo. Eden redkih tovrstnih primerov je bilo spremljanje mlade volkulje, ki se je skotila pod Javorniki leta 2007. Več srečnih naključnih dogodkov nam je omogočilo, da smo v zadnjih štirih letih lahko spremljali njeno življenje, kar je omogočilo zanimiv vpogled v biologijo volkov v Sloveniji. V tem prispevku opisujemo njeno življenjsko zgodbo do današnjih dni.

2007: naključni ulov v past za risa

V okviru projekta **DinaRis** smo leta 2007 raziskovalci Biotehniške fakultete v sodelovanju s poklicnimi lovci LPN Jelen odpravljali rise na območju Javornikov in Snežniške planote. Eno izmed zabojnih pasti smo postavili tudi v bližini Blatne doline na Javornikih, kjer so lovski čuvaji pred tem redno videvali

in sledili risa. V pasti za rise so se nam sicer pogosto lovile druge (netarčne) vrste živali, npr. lisica, jazbec, zajec, rjavi medved. Nato pa nas je 1. septembra 2007 v pasti čakalo popolno presečenje – ujel se je volk!

Ob pregledu pasti po sproženem alarmu se je pokazalo, da je v past zašla 5-mesečna volkulja. Njeni mladosti verjetno velja pripisati naivnost, da je stopila v kletko. Doslej se namreč še nobenemu raziskovalcu v Evropi ni zgodilo, da bi se v zabojno past za rise ujel volk. Ker je volka zelo težko ujeti živega in ker nam v Sloveniji primanjkuje telemetrijskih podatkov od volkov, smo se odločili, da volkuljo opremimo s telemetrijsko ovratnico za rise. Tako smo jo uspravili, premerili, vzeli vzorce za genetske analize ter opremili z ultralahko GPS-GSM-VHF-ovratnico švedskega proizvajalca TeleVilt. Volkulja je dobila ime **Tina**.

2007-2008: življenje v rodnem tropu

V naslednjih mesecih smo se s pomočjo podatkov, ki jih je pošiljala Tinina ovratnica, naučili veliko novega o njenem tropu (skupaj je bilo zabeleženih 1084 GPS-lokacij in 2082 km prehojene poti). Ta trop volkov (imenovan »trop Javorniki«) se sicer že vrsto let spremlja v okviru monitoringa volkov, ki ga opravlja LPN Jelen. Glede na opažanja so v letu 2007 v tem tropu živeli najmanj trije volkovi. Novi podatki so pokazali, da je trop obvladoval območje Javornikov, Pivške kotline in zahodnega dela Snežniške planote. Meje domačega okoliša so potekale po robu Cerkniškega jezera, Loške doline, prek Mašuna do

Ilirske Bistrice ter prek Šilentabora mimo Pivke in Postojne do Rakovega Škocjana. V šestih mesecih spremljanja tega tropa je skupna površina njihovega domačega okoliša merila 37.100 hektarjev (371 km²).

Opazili smo, da so volkovi pogosto uporabljali travišča in druge odprte površine, vendar so to počeli predvsem v nočnem času. Izrazito je bilo tudi izogibanje človeškim naseljem. Čeprav se je včasih volkulja ponoči nekajkrat povsem približala hišam, se je na splošno gibala po območjih, ki so bila vsaj 500 metrov od naselij. Pogosto je uporabljala tudi gozdne ceste, in to v večji meri tam, kjer so bile bolj oddaljene od naselij.

Volkulja Tina, ujeta v pasti za rise v LPN Jelen, september 2007.

Opremljanje Tine s telemetrično ovratnico, september 2007.

žini brloga na robu Pivške kotline, od druge polovice oktobra pa je že redno sledila starejšim članom tropa pri obhodih po njihovem teritoriju.

2008: Tina zapusti svoj rodni trop

Februarja leta 2008 je nastala velika sprememba v življenju volkulje Tine – zapustila je trop, v katerem se je skotila. Najprej se je premaknila na skrajni sever teritorija v Rakov Škocjan. Tam so jo nekajkrat videli gozdarji, ki so potrdili, da je bila takrat že sama. Dokončno pa je prestopila meje rodne teritorija 25. februarja, ko se je podala čez Cerkniško polje in naprej proti severu. Začelo se je obdobje iskanja lastnega teritorija (t. i. »disperzija«¹) in iskanje partnerja, s katerim bi si lahko ustanovila svoj trop.

¹ Disperzija je pojem, ki označuje proces odselitve osebkov od kraja rojstva (ozemlja svojih staršev) in iskanje lastnega ozemlja.

Podobno se zgodi skoraj vsakemu volku, ki dočaka spolno zrelost. Po navadi mladi volkovi zapustijo rodni trop v starosti med 11. in 24. mesecem, lahko pa ostanejo pri starših tudi do pet let. Znotraj vsakega tropa se v veliki večini primerov parita samo dva volka – dominantni samec in dominantna samica (včasih se zanju uporablja tudi ime »alfa« par). Vsi drugi člani tropa so po navadi njuni potomci: nekateri mladiči istega leta, drugi mladiči iz prejšnjih let. Tudi ob smrti katerega izmed volkov dominantnega para njegovega položaja ne bo zasedel eden od mladičev (ta bi se potem moral pariti s svojim očetom oz. materjo), ampak prosto mesto izgubljenega vodje zasede neki tuj volk iz drugega tropa ali pa trop popolnoma razpade. Zato vsak mlad volk slej ali prej zapusti svoj rodni

trop, v katerem se je skotil, in se loti iskanja praznega teritorija, kjer bo ustanovil svoj trop (»dispergira«). Za mlade volka je takšno obdobje zelo kritično. Vsak teritorialni trop volkov bo namreč ubil ali vsaj pregnal vsakega tujega volka, ki bi ga zasačil na svojem teritoriju. Na tak način si volkovi namreč zagotovijo, da je na istem območju vedno prisoten le po en trop, kar jasno kažejo rezultati vseh telemetrijskih študij pri nas pa tudi v tujini (izjema so nekatera arktična območja Kanade in Sibirije, kjer volkovi sledijo selitvenim čredam severnih jelenov, in manjša območja ob meji sosednjih tropov). Tako se je v naravi vzpostavil način, da na vsakem območju živi le toliko volkov, kot to dopuščajo okoljske razmere. Če bi na istem teritoriju hkrati živelo več tropov, bi namreč hitro iztre-

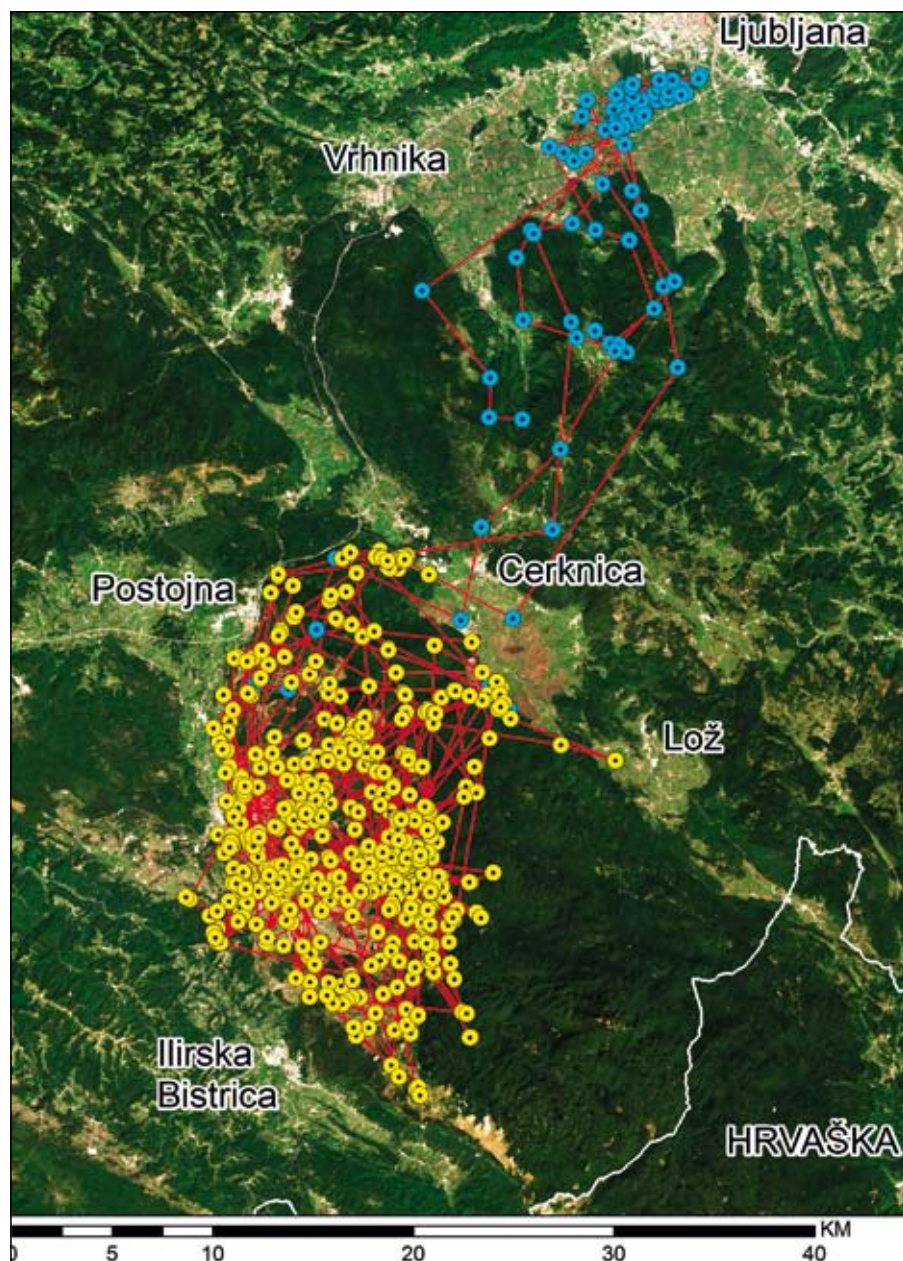
bili ves svoj plen in potem bi se tudi sami izstradali.

Takoj po zapustitvi varnega teritorija rodnega tropa je postalo življenje volkulje Tine precej bolj ogroženo. Raziskave so pokazale, da v času disperzije pogine tudi do 80 % vseh volkov. Takrat je bilo njeno preživetje odvisno predvsem od sreče, ali bo uspela najti kakšen prazen teritorij brez volkov, kjer bi se lahko ustalila.

2008-2009: iskanje teritorija

Konec februarja je volkulja Tina med iskanjem lastnega teritorija najprej prišla do sotočja Iške in Zale, nato prečkala Krmsko hribovje prek lovišč LD Ig in LD Tomišelj ter prišla vse do Ljubljanskega barja. Njeno pot proti severu je 30 km od meje rodne teritorija ustavila šele južna ljubljanska obvoznica. Naslednja dva meseca je večino časa preživela v gosto zaraščenih predelih Ljubljanskega barja, predvsem znotraj lovišča LD Brezovica. Sredi marca se je naenkrat prek Rakitne vrnila na teritorij rodne tropa na Javornike, vendar je čez dva dni ponovno prišla na Ljubljansko barje. Tam se je hranila predvsem z mrhovino; npr. z raznimi klavniškimi odpadki, več dni pa se je hodila hraniti tudi na truplo obstreljenega in utopljenega jelena, ki so ga lovci izvlekli iz Ljubljane. Našli smo tudi ostanke uplenjene srnjadi, izmed katere sta imeli dve živali nenormalno razvite (podaljšane) parklje (slika).

Proti koncu aprila se je volkulja očitno naveličala Ljubljanskega barja in se vrnila v dinarske gozdove. Tokrat je odšla na Menišijo in se nekaj časa zadrževala v LPN Ljubljanski vrh. Aprila smo se odločili, da aktiviramo mehanizem za avtomatsko odpadanje ovratnice (sistem »drop-off«). Volkulji smo se uspeli približati in prek UHF-signala poslali ukaz za odpadanje, vendar je mehanizem zatajil in ovratnica ni odpadla. Prenehalo se je tudi beleženje GPS-lokacij in pošiljanje SMS-sporočil. Tako smo gibanje volkulje lahko spremljali le še prek klasične telemetrije s pomočjo VHF-signala, za kar smo enkrat morali uporabiti tudi letalo, da smo jo našli po večjem premiku. V tem času smo jo večkrat poskusili ponovno odloviti, da bi ji sneli ovratnico, vendar nismo bili uspešni. Nazadnje smo jo našli konec aprila v bližini Vinjega vrha na robu Menišije v lovišču LD Begunje, potem pa so očitno dokončno odpovedale baterije v ovratnici. V naslednjem letu in pol volkulje ni bilo več zaznati, tako da nismo vedeli, ali si je uspela najti prazen teritorij in morda tudi samca, s katerim bi lahko ustanovila svoj trop.

Gibanje volkulje Tine. Z rumeno so označene lokacije, ko je živela v rodnem tropu (september 2007–februar 2008), s svetlo modro pa lokacije iz njenega samostojnega življenja (februar–april 2008).

Foto: N. Ražen

Nogi dveh glav srnjadi z nenormalno podaljšanimi parklji (levo in desno), ki ju je Tina uplenila na Ljubljanskem barju; za primerjavo je na sredini noga zdrave srnjadi, marec 2008.

2010: nov začetek na Menišiji

Na območju Menišije je bil trop volkov stalno prisoten do konca leta 2006 (takrat smo večinoma beležili 3 do 5 volkov), potem pa je nenadoma izginil. V naslednjih letih smo na omenjenem območju le občasno beležili prisotnost posameznih volkov. Nato smo v prejšnji zimi (2009/2010) predvsem znotraj LPN Ljubljanski vrh ponovno začeli dobivati več podatkov o prisotnosti volkov – redno smo sledili enega do dva (*slika*) ter našli nekaj ostankov plena (jelenjad in srnjad). Zbrali smo tudi več vzorcev za genetiko, vendar bomo morali na rezultate analiz še počakati. Nato je maja 2010 avtomatska kamera na enem izmed krmišč v LPN Ljubljanski vrh, s katero so sodelavci Zavoda za gozdove in Centra za ohranjanje naravne in kulturne dediščine spremljali prisotnost živali, naredila tri zanimive posnetke. Na fotografijah sta dva volka in eden od njiju nosi črno ovratnico s srebrno ploščico. Edini volk, ki je bil v tem delu Evrope opremljen s takšno ovratnico, je bila Tina. To je bil prvi dokaz, da je volkulja iz Javornikov še živa in da si je očitno uspela najti tudi samca.

Še zadnji košček sestavljanke iz Tinine zgodbe smo dobili konec avgusta 2010. Med spremljanjem volkov s pomočjo izzivanja tuljenja v okviru Life+ projekta SloWolf (LIFE08 NAT/SLO/000244) smo ob pomoči uslužbencev LPN Ljubljanski vrh in zainteresiranih članov lovskih družin ter članov društva Dinaricum popisovali teritorialne trope volkov tudi na območju Menišije, Logaš-

ke planote in Rakitne. V južnem delu Menišije, v LD Begunje, smo zabeležili odziv – na naše oponašanje tuljenja so se oglasili volčji mladiči. To najverjetneje pomeni, da je volkulja Tina postala mati. Kljub vsemu pa bomo za zanesljivo potrditev potrebovali genetske vzorce teh mladičev, s čimer bomo lahko nedvomno potrdili, ali so res Tinini.

Pri spremljanju volkulje Tine smo imeli precej sreče, saj vse kaže, da je ravno ta volkulja ena izmed tistih redkih volkov, ki ji je ne le uspelo preživeti nevarno

Sled volka (verjetno Tinina ali od njenega samca) na Menišiji, marec 2010.

mladost, ko pogine večina volkov, ampak tudi najti izprazenjen teritorij ter partnerja. Očitno so se novemu tropu v letošnji pomladi pridružili mladiči, s čimer je življenjski krog volka zapolnjen. Zgodba se bo morda spet ponovila s katerim izmed Tininih mladičev, ki bo preživel dovolj dolgo ter uspel najti kakšen izprazenjen teritorij in začeti oblikovati nov trop. V naslednjih letih bomo poskušali naprej spremljati volkuljo, ki nas je doslej že veliko naučila. V prihodnji sezoni jo bomo verjetno poskušali tudi ponovno odloviti, da bi ji sneli staro ovratnico in jo morda opremili z novo. Predvsem s pomočjo genetike bomo lahko sledili tudi nadaljnji usodi tega tropa. Glede na podatke iz tujine tropi volkov v povprečju preživijo od 3 do 4 leta (t. j. povprečen čas, ko skupaj živita dominanten samec in samica, preden eden od njiju umre). Pričakujemo, da bomo to in še marsikatero doslej neznano značilnost volkov iz slovenskih gozdov uspeli raziskati tudi s pomočjo novih raziskav v okviru projekta SloWolf.

Miha Krofel, Nina Ražen, Ivan Kos, Anton Marinčič, Hubert Potočnik, Tomaž Skrbinšek, Anamarija Žagar

Več informacij in analizo rabe prostora volkulje Tine si lahko preberete v diplomski nalogi **Nine Ražen** na spletnem naslovu: www.volkovi.si/multimedia/publikacije

Morebitne nove informacije o spremljani volkulji Tini (in tudi drugih volkov v Sloveniji) bodo objavljene v blogu na spletni strani: www.volkovi.si/blog

ZAHVALA

Predstavljene zgodbe ne bi mogli sestaviti brez sodelovanja s poklicnimi lovci, člani lovskih družin, člani društva Dinaricum ter sodelavci z Zavoda za gozdove Slovenije, Centra za ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter Biotehniške fakultete, katerim bi se radi na tem mestu zahvalili. Še posebno smo hvaležni **Valentinu Vidojeviču, Zoranu Bolčini in Franciju Kljunu** za sodelovanje pri odlovu ter **Francu Petriču, Maticu Brenku in Mihi Mlakarju** za posredovanje informacij o spremljanju volkov na območju Menišije. Raziskav o volkovi ne bi mogli opravljati brez sponzorjev, ki so bili: Evropska komisija in Evropska unija, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Agencija za raziskovalno dejavnost RS.

Nošenje in prenašanje lovskega orožja

Ni zgodbe brez dogodka, tudi precedenčnega primera ne, če se v življenju ne bi zgodilo kaj nepričakovanega. Če, npr., ne boš šel na (lov), ne boš imel zgodbe¹. Življenje nas uči bolj kot debele in učene knjige. In ko se nekaj zgodi, se čudimo v svoji nevednosti ... O nošenju, hranjenju in prenašanju lovskega orožja je toliko presenetljivih in žalostnih zgodb, da bi o njih lahko napisali knjigo vseh knjig.

Zgodilo se je, da je policist lovcu zasegel lovsko puško, ki jo je imel med premikom iz enega v drugi del lovišča v dobri veri, da je vse lepo in prav, pri sebi v osebnem avtomobilu kot sopotnika. Sledili sta kazen in pritožba. Skoraj nepojmljivo, lovec je doživel »hladen tuš«, ker se je z enega konca lovišča odpeljal na drugega, kot že neštetokrat doslej, kot sopotnika pa je imel pri sebi lovsko puško (ki ni bila v »embalaži«). »Povozilo« ga je načelo, da ne pozna prava². V drugem primeru so lovcu zasegli njegovo lovsko orožje, s katerim je prišel z lova in ga ni takoj shranil v ognjevarno omaro. V tretjem primeru je bila zasežena lovska puška lovcu, ki se je na lov po javni poti odpravil peš z lovsko puško, ki jo je brez zaščitne embalaže nosil na svoji rami. V spominu mi je ostal tudi dogodek, ko je lovca nekdo prosil, naj mu doma (v naselju) ustreli zaradi starosti povsem opešanega psa, pa se je pozneje ugotovilo, da mu je pokazal sosedovega ... Sledila sta zaseg lovske puške in represiven ukrep s kaznijo in zasegom lovskega orožja.

Številne pritožbe in jadikovanja lovcev, ki (še) niso dojeli sodobnih smernic in zakonitih usmeritev, ki jih je prinesel Zakon o orožju (ZOro-1), so nas napotile, da v Lovcu predstavimo nekaj pomislekov in razlag v povezavi z **zakonitostjo in pravilnostjo nošenja, prenašanja in hranjenja lovskega orožja in streliva**. Namen prispevka je, da lovke in lovce seznanimo s pomembnimi določbami, ki opredeljujejo nošenje in prenos lovskega orožja. Previdnosti nikoli ni odveč, zato je treba vedeti in upoštevati določbe, ki bistveno spreminjajo pogled na vedenje in praktično ravnanje lovčev. Dejavnost lovstva temelji na načelu prostovoljnosti; lovke in lovci s svojim požrtvovalnim delom izvajajo načelo sonaravnega gospodarjenja z divjadjo, pri čemer morajo nositi in prenašati lovsko orožje tudi zunaj svojih bivalnih prostorov, kar terjaja poseben pristop. Uradno razlago zakonov, ki se nanašajo na nošenje in prenašanje lovskega orožja, lahko daje le zakonodajalec, zato je prispevek namenjen predvsem lovkam in lovcem kot pomoč za lažje razumevanje zakonskih predpisov in njihovega praktičnega izvajanja. Prispevek naj bo poučen, da bi se lahko izognili morebitnim kršitvam, ki so lahko tudi posledica naključja ali pa tudi nezavedne malomarnosti ali nepoučenosti.

¹ If you don't go you don't have a story ...

² Ignorantia iuris nocet.

Nošenje in prenašanje orožja nekdanj in danes

Al' me boš kaj rada imela, ko bom nosil suknjo belo, sabljico pripasano, puškico nabasano, so nekoč prešerno prepevali mladci in se baha-vo razkazovali s svojim orožjem. Časi, ko sta se moč stanu in položaj v družbi lahko utrjevala tudi z nošenjem in razkazovanjem orožja, so odšli na smetišče zgodovine, prevladala je mirovniška miselnost, ki je in bo odločilno vplivala tudi na prenašanje in nošenje lovskega orožja ter streliva v prihodnje. Zavel je nov duh časa, ki ne dopušča, da bi imetniki orožja z njegovim prenašanjem, no-

šenjem in uporabo na javnih krajih pri ljudeh vzbujali vznemirjenje, prizadetost ali strah. Posegi s prenašanjem orožja, še zlasti lovskega, na javnih krajih (zunaj lovišča) so nedopustni zaradi zaščite pravic ljudi do njihovih občutkov varnosti in njihovega mirovniškega svetovnega naza-ora, ki mirno ohranja njihovo dostojanstvo in pravico do uveljavljanja nenasilnega sporazumevanja. Verjamem, da smo slovenski lovci seznanjeni s temeljnimi etičnimi zapovedmi glede našega odnosa do narave, divjadi, o odnosih, ki jih gojimo med seboj in o poštenem nošenju lovskega orožja. V 11. členu *Etičnega kodeksa slovenskih lovcev* je določeno, da lovec

ravna z lovskim orožjem zakonito, skrbno in z vso osebno odgovornostjo glede varnosti. Tudi pred vsakim strelom mora s polno odgovornostjo oceniti upravičenost strela po načelih varnosti in lovske pravičnosti. Tako kot pri odnosih lovca do divjadi tudi pri orožju velja temeljno načelo, da je za njegovo nošenje in uporabo potrebna **notranja etična kontrola**. Lova ni brez orožja, zato velja opozoriti na etično zapoved, da je treba vedno razumno presoditi, kaj smemo in ne kaj zmoremo. Iz navedenih razlogov lovsko orožje pred lovom in po njem sodi v varno kritje ognjevarne omare. Vsekakor pa ga ni dopustno prenašati po javnih krajih, gos-

tilnah ali prireditvah, ker bi lovci tako po nepotrebnem vznemirjali ljudi.

Viri in osnove, ki urejajo nošenje in prenos orožja

Temeljni pravni viri, ki urejajo nošenje in prenašanje orožja, so Zakon o orožju (ZOro-1), Pravilnik za izvajanje Zakona o orožju in Zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) ter *Etični kodeks slovenskih lovcev*¹ kot najvišji moralni zakonik. Ureditev nošenja in prenašanja orožja je pravno in dejansko zapleten sistem prepovedi, zato je treba za pravilno razumevanje pravnih norm uporabiti jezikovno, logično, sistematično, funkcionalno, teleološko ali pa zgodovinsko razlago nastanka in pomena pravnih norm, ki urejajo to področje. Za pravilno razumevanje zakonskih prepovedi nošenja in prenašanja lovskega orožja je zaradi pravilnega nošenja in prenašanja orožja poleg poznavanja pomena izrazov *nošenja in prenašanja orožja* zelo pomembno poznavanje določila, kaj so *lovne in nelovne površine*² (površine, ki so izvzete iz lovišča). Po določbi 8. člena ZDLov-1 je lovišče³ prostorsko zaokrožena zemljiška in vodna površina, velika najmanj 2.000 ha lovne površine, ter glede na naravne in druge razmere v prostoru omogoča upravljanje z lovni-mi vrstami divjadi. V lovno površino se, razen površin, ki so izvzete⁴ iz lovišča, šte-

¹ Etični kodeks slovenskih lovcev je bil sprejet 13. junija 1998 v Novem mestu.

² 10. člen ZDLov-1.

³ Območje države je z odlokom Vlade RS (Ur. list, št. 110/2004) razdeljeno na 15 lovskoupravljavskih območij, ki so razdeljena v lovišča (Ur. list RS, št. 128/2004).

⁴ ZDLov-1 površin, ki so izvzete iz lovišča, posebej ne našteva, le Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč (1976) je določal, da so iz lovišča izvzeta mesta, naselja, parki, igrišča, pokopališča, drevesnice, javne ceste ... in ograjene kmetijske površine, ki preprečujejo

Foto: M. Avbar

Zakon o orožju glede nošenja in prenašanja orožja prinaša pomembne novosti, ki lovce zavezujejo, da morajo lovsko orožje prenašati v zaprti embalaži.

jejo vse površine, vključno s tistimi, na katerih je zaradi ohranitve redkih in ogroženih živalskih vrst in divjadi določenih vrst začasno prepovedano loviti. V povezavi z nošenjem in prenašanjem lovskega orožja območje, ki je določeno v 3. odstavku 23. člena ZOro-1, v fizičnem (dejanskem) pogledu ne obstaja; obstajajo le *lovne* in *nelovne površine*⁵, ki se določijo v katastru lovskoupravljavskega območja (LUO), ki bi ga moral poznati za svoje lovišče ali lovišče s posebnim namenom (LPN) vsak lovec. Zato je treba vedeti in upoštevati, da se **lovsko orožje sme nositi in uporabljati samo v lovišču** (in na strelišču), **zunaj lovišča** (oziroma strelišča) **pa ga je treba prenašati v embalaži** (toku, t. i. »futroli« ali torbi za prenos orožja ...).

Zakon o orožju (ZOro-1)

Zakon o orožju (Uradni list RS, št. 61/2000, št. 73/2004 in št. 23/2005-UPB1 ter št.

prehod parkljaste divjadi in poljskega zajca.

⁵ Površine obor – razen lovnih – ne štejejo v lovno površino lovišča oziroma lovišča s posebnim namenom, v katerem je obora.

85/2009) v svojem 8. členu določa, da **nošenje orožja** po zakonu pomeni, da ima posameznik orožje, pripravljeno za uporabo, pri sebi. Če ga lovec hrani pri sebi v svojih stanovanjskih prostorih oziroma znotraj svojih ograjenih nepremičnin, se takšna hramba ne šteje za prenos orožja.

Za **prenos orožja** se šteje, če orožje ni pripravljeno za uporabo in je zaprto v posebni torbi za prenašanje puške, pri čemer mora biti strelivo ločeno od orožja, prenos pa je potreben iz upravičenih razlogov. Torej: vsak lovec mora za prenos orožja izpolniti dva pogoja: (1) da njegovo lovsko orožje ni pripravljeno za uporabo, (2) da je prenos potreben iz upravičenih razlogov (lov, letni preskus strelskih sposobnosti oziroma 'pristrelitev' lovskih pušk, obisk pri orožarju, strelska tekma, ki terja nošnjo orožja ...). Posameznik sme nositi orožje, če ima pri sebi orožni list oziroma ga sme prenašati, če ima pri sebi ustrezno drugo orožno listino in listino o istovetnosti, ki jo je izdal državni organ, in je opremljena z njegovo fotografijo. Kdor nosi ali prenaša orožje, mora na zahtevo policista pokazati orožno listino,

ki opravičuje nošenje oziroma posest orožja.

Splošno pravilo (22. člen ZOro-1) je, da mora vsakdo z orožjem in strelivom ravnati s posebno skrbnostjo. Vsakdo mora orožje uporabljati, ga nositi in prenašati ter ga hraniti pravilno in strokovno ter si prizadevati, da je vedno v brezhibnem stanju. Orožje je treba nositi tako, da ne ogroža osebne varnosti ali varnosti druge osebe (23. člen). Lovsko orožje se sme nositi in uporabljati samo v lovišču in na strelišču, zunaj lovišča oziroma strelišča pa ga prenašamo. V 24. členu ZOro-1 je posebej podčrtana prepoved, da posameznik – lovec orožja ne sme nositi ali prenašati na javnih krajih na način, ki vznemirja ljudi, ali tako, da ga ljudje opazijo. Posameznik (to velja zlasti za lovce) ne sme nositi ali prenašati orožja, kadar je pod vplivom alkohola ali mamil oziroma v takem psihičnem stanju, da očitno ni več zanesljiv. Glede hrambe orožja zakon določa, da mora lovec svoje lovsko orožje, ki ga ima v svoji posesti, hraniti tako, da ne pride v roke neupravičeni osebi. Orožje je treba hraniti zaklenjeno in ločeno od streliva, razen če

sta orožje in strelivo shranjena v ognjevarni omari, sefu ali v posebej zavarovanem prostoru. Kdor pogreši orožje ali orožno listino, mora o tem nemudoma obvestiti najbližjo policijsko postajo, v roku osmih (8) dni pa tudi pristojni organ.

Pravilnik za izvajanje Zakona o orožju

Pravilnik za izvajanje Zakona o orožju (Uradni list RS, št. 40/2005 ter št. 82/2007 in 63/2010, v svojem 17. členu določa pooblastilo za nošenje orožja in pooblastilo za prenos orožja, ki ju izdajo gospodarske družbe, samostojni podjetniki in druge pravne osebe iz 21. člena ZOro-1 (družbam, podjetnikom in drugim pravnim osebam). Slednjim se lahko izda dovoljenje za nabavo orožja oziroma orožni posestni list za varnostno orožje, če opravljajo službo varovanja po predpisih o zasebnem varovanju in obveznem organiziranju službe varovanja in izkažejo upravičen razlog za nabavo orožja posameznikom in ju potrdi pristojni organ glede na stalno prebivališče posameznika, na katerega se glasita. Pooblastilo za nošenje orožja se izda na obrazcu št. 9, pooblastilo za prenos orožja pa na obrazcu št. 10. Oba imata dva dela in sta velikosti 148 × 105 mm, prepoznjena pa 74 × 105 mm. Pravilnik v svojem 20. členu določa, da se potrdila za prenos oziroma uporabo orožja izdajajo strelskim in lovskim organizacijam na obrazcu št. 13. Izdano potrdilo velja le določen čas, največ do 30 dni.

O nošenju lovskega orožja pravilnik v svojem 26. členu določa, da se sme lovsko orožje nositi in uporabljati samo v lovišču in na strelišču. Zunaj lovišča oziroma strelišča pa ga je treba prenašati v skladu s tretjim odstavkom 8. člena ZOro-1, ki določa, da sme posameznik nositi orožje, če ima pri sebi orožni list oziroma ga sme prenašati (v ustrezni embalaži), če ima pri sebi

ustrezno drugo orožno listino in listino o istovetnosti, ki jo je izdal državni organ, in je opremljena s fotografijo.

Lovsko orožje se sme nositi in uporabljati samo v lovišču in na strelišču, zunaj lovišča pa ga je treba prenašati.

Ne glede na opisane zapovedi in prepovedi se sme *zunaj lovišča* lovsko orožje nositi oziroma uporabljati v primeru:

- izvajanja odstrela bolne ali poškodovane divjadi v skladu s predpisi o lovstvu;
- pri pogrebnih svečanostih v skladu s krajevnimi običaji in predpisi o pokopališkem redu.

Zakon je določil, da posameznik, ki je posodil svoje orožje v skladu s prvim odstavkom 44. člena zakona, izda posamezniku, ki si sposoja orožje, potrdilo na obrazcu št. 17. Upošteva se tudi drugačno potrdilo, ki ni sestavljeno na predpisnem obrazcu, če je **izrecno označeno kot potrdilo o posoji orožja** in če vsebuje vse podatke, kot je to določeno v predpisnem obrazcu. Kdor nosi ali prenaša sposojeno orožje, mora na zahtevo policista, v skladu s petim odstavkom 8. člena zakona, pokazati orožno listino, ki upravičuje nošenje oziroma posest orožja in potrdilo o posoji (posodbi) orožja.

Zakon o divjadi in lovstvu (ZDlov-1)

ZDlov-1 v svojem 5. členu (pomen izrazov) določa, da so lovsko orožje lovske puške, pištole in revolverji. ZDlov-1, ki opredeljuje pravice in dolžnosti lovskega udeleženca, glede nošenja in prenašanja lovskega orožja določa, da lovci lahko lovijo le z orožjem in na način, kot ga določa zakon, torej napotuje na določbe zakonov, ki urejajo področje orožja in njegove uporabe. Mimogrede velja omeniti, da imata tudi lovska pripravnica in pripravnik pravico do orožne listine v skladu s predpisi o orožju.

Če pa uspešno ne opravi lovskega izpita, izgubita pravico do nošenja in prenašanja lovskega orožja. Glede lova divjadi, ki jo je mogoče loviti le s predpisanim lovskim orožjem, ki ga je treba zaradi dejavnosti lova nositi in prenašati, je zakonodajalec v 1. odstavku 43. člena ZDlov-1 določil, da se divjad ne sme loviti ob uporabi motornih vozil ali umetnih vabnikov in umetnih virov svetlobe in tako, da se ne ogroža življenja ali zdravja ljudi ter da se divjadi pretirano ne vznemirja ali izpostavlja nepotrebnemu trpljenju.

Komentar zakonskih določil

Zakon o orožju ureja nošenje in prenos orožja v svojem 8. členu, kjer je določeno, da nošenje orožja pomeni, da ima posameznik - lovec orožje, pripravljeno za uporabo, pri sebi. Za prenos orožja je določeno, da ga je dovoljeno prenašati le iz upravičenih razlogov in s pogojem, da orožje ni pripravljeno za uporabo (kar pomeni, da v nabojniku ni nabojev, ki morajo biti ločeni od orožja). **Orožje je dovoljeno prenašati izključno in samo v zaprti embalaži.** Zakonodajalec pri pisanju zakona ni navedel, kakšna mora biti »embalaža« za prenašanje orožja (npr., kot so t. i. »futrole«, torbe za prenašanje lovskega orožja ali tok). Za prenos orožja je predpisal le, da ga je dovoljeno prenašati v **embalaži**. Zato se postavlja vprašanje, v kakšni embalaži je iz upravičenih razlogov (kot sta, npr., lov ali strelska tekma, servis orožja pri orožarju, tehnični pregled orožja ...) dovoljeno prenašati lovsko orožje? Iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika izhaja, da je embalaža nekaj, *kar se rabi za zavijanje, zaščito blaga ali izdelkov*, pri čemer je poudarjeno, naj bo embalaža lična in funkcionalna, kot vrste embalaže pa našteva kovinsko in papirnato embalažo, transportno embalažo in najnovejše pridobitve embalaže. Ker nas zakon, ki ne pojasnjuje, kakš-

no embalažo za prenos lovskega orožja je imel zakonodajalec v mislih, napotuje na zapoved, da se sme lovsko orožje prenašati le v **zaprti embalaži**, mora sleherni lovec za prenos lovskega orožja uporabljati primerno embalažo, ki mu bo omogočila, da bo svoje lovsko orožje na lov in z lova lahko prenašal v embalaži, ki bo zanj praktična in varna.

V ZOro-1 je določeno, da se za nošenje orožja po zakonu ne šteje, če ima posameznik orožje pri sebi v svojih stanovanjskih prostorih oziroma znotraj svojih ograjenih nepremičnin, če ni z zakonom določeno drugače. Posameznik sme nositi orožje, če ima pri sebi orožni list ali drugo orožno listino in listino o istovetnosti, ki jo je izdal državni organ in je opremljena z njegovo osebno fotografijo. Kdor nosi ali prenaša orožje, mora na zahtevo policista pokazati orožno listino, ki upravičuje nošenje oziroma posest orožja.

Vprašanja nošenja in prenosa lovskega orožja

Vprašanja, ki se nanašajo na pravilnost nošenja in prenašanja lovskega orožja, so zlasti tista, ki so povezana s pravilnim **načinom prenosa orožja do lovišča, po lovišču in na poti domov**. Torej gre za praktično vprašanje, kje in kako lovec lahko nosi in prenaša svoje lovsko orožje, da ne bo kršil zakona, se izpostavljal zasegu lovskih pušk in postopku zaradi prekrška. V prvi vrsti ne sme spregledati pravila, ki določa, *kdaj se šteje, da je orožje pripravljeno za uporabo*. Za nošenje orožja se bo štel, če bo lovec imel pri sebi orožje, pripravljeno za uporabo (napolnjeno puško, ki ne bo v zaprti embalaži, ali pa streliva ne bo imel shranjenega ločeno od orožja). Zato ga pred odhodom na lov ali na poti tja in nazaj oziroma med premiki po lovišču ne sme nikoli napolniti in ga prenašati, saj se prenašanje

napolnjene lovske puške šteje za prenos orožja. Lovec, ki se je namenil na lov ali se v lovišču giblje po javnih poteh ali cestah s pripravljenim lovskim orožjem, ne da bi ga prenašal v zaprti embalaži, ali se na opisani način vrača z lova, ne sme imeti v svoji lovski puški nabojev, ki jih mora nositi s seboj ločeno od lovskega orožja. Že sedaj je veljalo pravilo, da je lovec svojo lovsko puško lahko napolnil šele na stojišču. Primeri slabe prakse pa so pokazali, da so lovci hodili na lov z nabitimi lovskimi puškami, ki so jih brez embalaže prevažali na sedežih ali v prtljžnikih v svojih osebnih avtomobilih. Seveda, sumi se, da so med vožnjo lahko tudi zalezovali in lovili divjad, če se jim je le ponudila priložnost. Že v lanskim oktobrski številki je Lovec v članku *Lov s pomočjo vozila ali lov za vsako ceno* (Lovec, št. 10/2010, str. 488) predstavil primere slabe prakse, ki mečejo slabo luč na posameznike in na poslanstvo lovske organizacije. Določilo 8. člena ZOro-1 je jasno: lovsko orožje pri prenašanju ne sme biti pripravljeno za uporabo, kar pomeni, da **strelivo ne sme biti v orožju**, poleg tega pa se zahteva še, da mora biti lovsko orožje **zaprto v embalaži**. Poudarek zakonskega besedila je na besedi **zaprto**, kar smiselno prepoveduje, da bi bile lahko lovske puške, ki jih lovec prevaža v vozilu, bodisi ko gre na lov ali se z njega vrača, zavite v razna lovska oblačila, odejo ali kaj podobnega. Zakon posebej ne zahteva, da je lovsko orožje v torbi za prenos orožja ali toku (pojmov *tok* ali »*futrola*« zakon posebej ne omenja), zahteva pa, da je orožje ločeno od streliva, v embalaži, ki je primerna, dovolj praktična in varna. Lovcem svetujem, naj si nabavijo torbo ali kovček za prenos orožja, kjer bo orožje varno in se med transportom ne bo poškodovalo, še zlasti ne optični merki in strelni daljnogledi. Na spletu sem glede ločenosti lovske puške in nabojev zanj zasledil vpra-

šanje, ali se šteje, da je strelivo ločeno od orožja, če ga lovec hrani v posebnem žepu torbe za prenašanje orožja. Če primerjamo vprašanje z besedilom zakona, da orožje ni pripravljeno za uporabo, če je zaprto v embalaži, npr. v lovski torbi za prenašanje lovskega orožja, ki se varno zapira z zadrgo ali zaponkami, lahko glede streliva, ki je ločeno od lovske puške v posebnem žepu, mogoče sklepati, da je shranjeno posebej, ker takšna lovska puška, ki jo lovec prenaša v svoji torbi za prenos lovskega orožja, ni pripravljena za uporabo. Ker pa previdnosti nikoli ni odveč, priporočam, da lovci lovske puške prenašajo v lovskem toku za puško, nabojne pa naj imajo pri sebi v posebnem nabojniku, ki je ločen od toka. Spominjam se časov, ko so upravni organi za notranje zadeve lovce množično vabili na tehnične preglede lovskega orožja. Posamezniki so se s celimi skladownicami lovskega orožja s težavo prebijali skozi mestni promet. Zelo malo je bilo tistih, ki so imeli embalažo za prenos vsakega lovskega orožja. Dandanes je slednja nepogrešljiva, ker je kršitev prenašanja orožja hud prekršek. Bistveno je, da se orožje lahko prenaša le v zaprti embalaži; samo v lovski suknjič zavita puška na zadnjem sedžu avtomobila nikakor ne bo štela, da je to embalaža, kot jo določa zakon. Torej, previdno!

Z orožjem na lov

Lovec, ki se od svojega doma ali drugega kraja odpravlja na lov peš ali z javnim prevozom, bo moral svojo lovsko puško vse do lovišča (visoke preže, zbornega mesta, ali revirja, kjer bo lovil, šel na zalaz ...) nositi s seboj in jo **prenašati v primerni zaprti embalaži**, najbolje v toku ali posebni torbi za prenašanje orožja, pri čemer bo moral imeti tudi strelivo ločeno od orožja. Enako velja tudi za lovca, ki se bo na lov odpeljal s kolesom, s kolesom z motorjem, motornim kolesom ali štiri-

kolesnikom (quodom). Tudi tisti lovec, ki se bo na lov odpeljal s svojim osebnim avtomobilom, bo moral svojo lovsko puško shraniti v primerno zaprto embalažo. To pa še ne bo dovolj; v lovišču bo moral sleherni lovec izbrati kraj, kjer bo pustil svoje prevozno sredstvo tako, da ne bo kršil predpisov, ki zapovedujejo nošenje in prenašanje lovskega orožja, ki ga ni dovoljeno prenašati ali kazati na javnih krajih na način

som ali javnim prevoznim sredstvom bo lovcu zelo otežen dostop do lovišča, če pri prenašanju lovske puške ne bo imel svoje v zaprti embalaži. Nekateri menijo, da je to popoln nesmisel, a tveganje je preveliko. Slišati je razlage, da ne more biti kaznivo, če ljudje pri lovcu zgolj vidijo lovsko orožje. A čudakov ne manjka, zato previdnost ni odveč! Najboljša rešitev je embalaža za lovsko puško, saj sklepanje, kaj je v njej, ne

Foto: M. Avbar

Zunaj lovišča/strelišča je treba lovsko orožje obvezno prenašati v skladu s 3. odstavkom 8. člena Zoro-1 v zaprti embalaži, kot to nazorno prikazuje simbolična fotografija z lovcem Milanom Ignacijem Vrščajem. Lovca v ozadju prikazujeta ravnanje, ki ni v skladu z zakonsko odločbo o prenašanju lovskega orožja na površini, ki je izvzeta iz lovišča.

in tako, da bi lahko nastalo vznemirjenje ljudi, če bi ga opazili pri njegovem imetniku. Skratka, nošenje in prenašanje orožja sta postali lovčevi ravnanji, ki ju mora izvajati tako, da orožja pri nošenju zunaj lovnih površin ne bo imel pripravljenega za uporabo (puško obvezno ločeno od streliva), svoje lovske orožje pa bo moral prenašati v zaprti embalaži, iz katere bo orožje lahko vzel šele na stojišču oziroma v lovskem revirju. Med prenašanjem orožja se bo moral čim bolj izogibati javnim površinam, kjer bi ga lahko videli ljudje z orožjem brez embalaže. Dosledno spoštovanje zakonskih zapovedi pomeni, da lovci nikoli ne bomo smeli nositi orožja na javnih površinah tako, da bo napolnjeno s strelivom in pripravljeno za uporabo. Praktično do stojišča pa ga bomo morali nositi v embalaži. Peš, z motornim kole-

zadošča za ukrepanje policije.

Prevoz ali prenos lovskega orožja

Če lovec prevaža svoje lovske orožje v avtomobilu, ne zadostuje, da je le pokrito z odejo ali oblačilom. Lovsko orožje je treba prevažati v primerni zaprti embalaži za orožje, pri čemer mora biti strelivo ločeno od lovske puške. Vsak imetnik orožja mora skrbeti za svoje orožje in ga varovati. Popolnoma neprimerno je, da se lovske orožje hrani v osebnem avtomobilu, ne glede na to, če je shranjeno v zaklenjenem prtljažniku. Lovsko orožje v vozilu je pravi magnet za tatove. Iz prakse je znano, da ni posebno težko vložiti v osebni avtomobil. Tako so že številne lovske puške, tudi zelo dragocene, končale v tujih rokah. Spo-

minjam se primera, ko je policija krivolovcu zasegla takšno lovsko puško, ki jo je hranil v svojem vozilu in je vanj vlomil neopridiprav. Pri prenosu orožja v potniškem prostoru vozil, moramo paziti, da izpolnjujemo tudi zadnji del tretjega odstavka 8. člena, ki določa, **da je za prenos orožja potreben upravičen razlog**; kar pa obisk vaše gostilne vsekakor ni. Kadar pustimo orožje v potniškem prostoru vozila, parkiranem v naseljenem kraju, žal pomagamo ustvariti okoliščine, ki olajšajo tatvino orožja. Tako dodatno tvegamo kršitev 22. člena Zoro-1, ki določa splošno pravilo ravnanja z orožjem, da **mora vsakdo z orožjem in s strelivom ravnati s posebno skrbnostjo**. Posebna skrbnost pri ravnanju z orožjem se kaže v njegovi pravilni in strokovni uporabi, nošenju, prenašanju in hrambi ter prizadevanju, da je orožje v brezhibnem stanju. V zakonu sicer ni neposredne kazenske sankcije za kršitev tega splošnega pravila, lahko pa ogrozimo oceno svoje zanesljivosti za nošenje orožja, ki je po 16. členu zakona eden od temeljnih pogojev za posedovanje orožja in listin. Določilo 1. člena Zoro-1 navaja, da je posameznik zanesljiv, če se na podlagi ugotovljenih dejstev lahko sklepa, da orožja ne bo zlorabljal ali ga neprevidno, nestrokovno ter malomarno uporabljal in shranjeval. Slednje se v postopku lahko uporabi zoper lastnika orožja, ki so mu lovske puške ukradli iz potniškega prostora njegovega vozila. Večina lovcev, ki jih poznam, se na posamične in skupne love pripelje s svojim motornim vozilom. Zato je zelo pomembno, da svoje lovske orožje **prevažajo v zaprti embalaži**, pri čemer mora biti strelivo ločeno od puške. Parkirišče, kjer bodo lovci pred lovom pustili svoja vozila, je naslednja pomembna okoliščina, ki jo je treba obvezno in strogo spoštovati. Upoštevati je treba dejstvo, da zborna mesta ne bo tam, kjer so nelovne površine ali pa se slednje zgolj stikajo z njimi,

ker se lovci tudi po poteh in razpotjih v lovišču ne smejo gibati ali prevažati tako, da bi imeli lovsko puško pripravljeno za uporabo.

Zbor z orožjem na skupinskih ali skupnih lovih

Mnoge lovske družine imajo po starih običajih ali ustaljeni praksi v svojih načrtih lovov kot zborna mesto izbran kraj, ki je lahko glede na prometnice ali naseljeno naselje ali njegovo bližino na takšnem mestu, da se šteje kot javni kraj. Zbirajo se

in se preko regionalne ceste z orožjem, ki ni bilo v embalaži, napotili na obrežje reke (kjer je bil lov tudi na delu, ki je bil povsem v bližini hiš). Dandanes to ni več dopustno, saj ni zakonito in bo v podobnih primerih treba najti rešitev, ki ne bo izzivala kršitev zakona o orožju. Po zdajšnjih pravilih in filozofiji, ki jo navaja zakonodajalec, zbiranje lovcev in odhajanje na stojišča ali brakado z odprtim lovskim orožjem s (javnih) površin odpadeta, enako lov na malo in veliko divjad, ki je tesno povezan s prihodom in zbiranjem lovcev v naseljih

Foto: M. Avbar

Nepravilno prevažanje lovske puške prek javne površine (na zadnjem sedišču osebnega vozila)

pri (vaških) gasilskih domovih, pri gostilnah, kulturnih domovih, na kmetijah in še kje, kjer po 24. členu ZOro-1⁶ velja prepoved nošenja in prenašanja orožja, ki ni v zaprti embalaži. Iz navedenega razloga je treba opozoriti, da morajo lovske družine natančno premisliti, kje po zakonu orožja ni dovoljeno nositi ali prenašati na javnih krajih na način, ki vznemirja ljudi, ali tako, da ga ljudje opazijo. Vseh situacij, ki bi bile lahko sporne, si ne morem zamisliti in predstaviti. Spominjam se, kako smo se za lov na raco mlakarico na znani ponikalnici zbirali pred vaškim kulturnim domom, pri čemer smo orožje vzeli iz svojih vozil, se postrojili z lovskimi puškami

ali na površinah, ki jih uporabljajo drugi ljudje.

Menim, da bo treba tudi skupne in skupinske love organizirati tako, da se lovci s svojim lovskim orožjem ne bodo razkazovali ljudem v naseljih ali na javnih prometnicah in ob njih. Praktično bo treba lovsko orožje prinesiti v embalaži skoraj na stojišča. Če bodo morali gonjači s psi na svoj izhodiščni položaj s svojimi vozili, bodo morali svoje lovsko orožje prenašati s seboj v zaprti embalaži. Postavljanje stojišč tik ob prometnicah ali naseljih prav tako sodi med prepovedi. **Torej je treba dobro premisliti, kje se bodo lovci pred lovom lahko zbrali in na kakšen način bodo s svojim lovskim orožjem odšli na lov.** Z gotovostjo postavljanje stojišč ob javnih prometnicah ni dovoljeno, ker bo sicer lahko nastal utemeljen sum, da lovci z razkazovanjem svo-

jega orožja po nepotrebnem vznemirjajo ljudi. Pri tem je dobro vedeti, katere površine so izločene iz lovišča. Zborna mesta bodo lahko le na krajih, kjer ne bo nastala kršitev zapovedi, da je orožje dovoljeno prenašati le v zaprti embalaži. Kot mi je znano in vidim na terenu, se mnogi lovci pred lovom zbirajo na takšnih krajih, ki so lahko sporni, predvsem pa se gibljejo tako, da razkazujejo svoje lovsko orožje. Edino prav je, da so zborna mesta za skupne ali skupinske love v lovišču, na primerem mestu, ki ustreza vsem varnostnim pogojem. Če pa se lovci pripeljejo na lov s svojimi vozili, bi bilo prav, da bi nekdo izmed njih stražil osebne avtomobile (vem za primere, kjer se to že dogaja), ki so v času lova lahko izpostavljeni vlomom vanje.

Odgovornost

Odgovornost je dolžnost slehernega lovca, da sprejme sankcije ali se opraviči, če kaj ne ustreza normam in zahtevam ter ima negativne posledice. Glede nošenja in prenašanja lovskega orožja je treba opozoriti na posledice, ki jih lahko povzročijo kršitve zakona o orožju. Razpon glob za posameznika je predpisani od 500 do 1.500 € (81. člen ZOro-1B) oziroma od 3.000 do 5.000 € (81. a člen ZOro-1B)⁷. Mnogo hujša pa je civilna odgovornost imetnika lovskega orožja za njegovo nepravilno uporabo in hranjenje, če je primer povezan z zlorabo orožja in je drugim povzročena škoda. O odgovornosti imetnika za njegovo orožje je zapisano že v prispevku ⁸(Lovec, št. 3/2009, str. 315). Bistvo prispevka je v pojasnilu, da zakon pozna termina **nošenje orožja in prenašanje orožja – in to mora upoštevati sleherni lovec, ki uporablja lovsko orožje. Nošenje orožja po zakonu pomeni, da ima posameznik orožje, pripra-**

⁷ Uradni list RS, št. 85/2010, z dne 30. 10. 2009.

⁸ Malomarno hranjenje lovskega orožja lahko povzroči hude posledice!

vljeno za uporabo, pri sebi. Za prenos orožja se šteje, če orožje ni pripravljeno za uporabo in je zaprto v embalaži, pri čemer mora biti strelivo ločeno od orožja, prenos pa je potreben iz upravičenih razlogov. Opisani pravili narokujeta lovskim družinam kot upravljavkam lovišč, da zbiranje lovcev in love pripravljajo in organizirajo tako, da ne bo zakonskih prepovedi glede nošenja in prenašanja lovskega orožja, pa tudi prireditvev, kjer je prisotno orožje. Prostora za širše razprave ni, ker o kršitvah odločajo pooblaščené uradne osebe, ki bodo ukrepale, če bodo zasledile kršitve zakona o orožju. Ta prispevek ni vsemogočen; najverjetneje ni povzel vseh situacij in težav; njegov namen je bil le, da odpre obzorje lovskih razmišljanj v preventivnem pogledu.

Sklepne misli

Absolutno prepoved nošenja lovskega orožja na nelovnih površinah – poleg opisanih dejstev in okoliščin – utrjuje tudi prvi odstavek 26. člena *Pravilnika o izvajanju zakona o orožju*, ki določa, da se sme lovsko orožje po tretjem odstavku 23. člena ZOro-1 in po predpisih, ki urejajo lovstvo (ZDlov-1 in drugi predpisi) **uporabljati samo v lovišču in na strelišču**.

Zunaj lovišča/strelišča pa je treba lovsko orožje obvezno prenašati v skladu s 3. odstavkom 8. člena ZOro-1 v zaprti embalaži (izjemi sta v primeru odstrela bolne ali poškodovane divjadi, v skladu s predpisi o lovstvu, in pri pogrebnih svečanostih (lovski pogreb), ki morajo biti v skladu s krajevnimi običaji in predpisi o pokopališkem redu).

Za zaključek želim vsem lovkam in lovcem, ne glede, kako bodo sprejeli strogo razlago pravil o nošenju in prenašanju lovskega orožja, da bi vedno in povsod varno in zakonito nosili in prenašali svoje lovsko orožje!

Bojan Avbar,
univ. dipl. pravnik

⁶ 24. člen ZOro-1 (prepoved nošenja in prenašanja orožja) – Orožja ni dovoljeno nositi ali prenašati na javnih krajih na način, ki vznemirja ljudi, ali tako, da ga ljudje opazijo. Orožja ni dovoljeno nositi ali prenašati, kjer je to izrecno prepovedano.

Je Etični kodeks slovenskih lovcev na preizkušnji?

Etični kodeks slovenskih lovcev je bil sprejet na občnem zboru LZS 13. 6. 1998 v Novem mestu. Nanj smo slovenski lovci lahko ponosni, saj je v svetovnem merilu redkost in nam ga zavidajo številne lovske organizacije drugih držav. Po dvanajstih letih njegove veljavnosti ugotavljamo, da ga nekateri člani zelene bratovščine še vedno niso podpisali. Pojavljajo se pobude za njegovo spremembo. So poleg splošnega razvrdenja etičnih in moralnih vrednot v družbi, s hlastanjem po bogastvu in političnem vplivu za vsako ceno, ogrožena tudi etična pravila lova? Morda je res prišel čas, da si to vprašanje postavimo odkrito in brez sramu in nanj argumentirano odgovorimo.

Etični kodeks vsebuje etična pravila odnosa lovca do divjadi, družbenega okolja, lovskega psa. Od pravnih pravil se razlikujejo po tem, da za kršitev etičnih pravil niso predvidene disciplinske ali odškodninske sankcije. Le v primeru, da Pravila LD določajo, da je disciplinska kršitev tudi ravnanje v nasprotju z jasnimi določbami Etičnega kodeksa, je disciplinska sankcija mogoča tudi zaradi kršitev jasnih določil Etičnega kodeksa. Zato takšno kršitev lahko storijo tudi tisti (verjamem, da redki) člani slovenske lovske organizacije, ki niso podpisali Zaprisege slovenskega lovca.

Ne bo odveč, če si osvežimo besedilo Zaprisege. Takole je zapisana:

»Spoštovani lovski tovariši, pred vami ter pred našo skupno in edino naravo prisezam, da sprejemam načela in določbe Etičnega kodeksa slovenskih lovcev, po katerih se bom ravnal v svojem

življenju in dokler bom imel čast biti lovec.

Pri posegih v naravo bom uresničeval načelo trajnostne rabe. Lovil bom zakonito po strokovnih smernicah in lovsko pravično ter v skladu z notranjo etično kontrolo. Spoštoval bom odločitve lovske organizacije in si prizadeval za ugled lovstva ter za lovsko tovarištvo. Ohranjal in širil bom lovsko kulturo ter utrjeval narodno in naravovarstveno zavest.«

Ko sem uglednega lovskega tovariša, ki ni podpisal Zaprisege, vprašal, zakaj je ni, mi je odgovoril, da tudi brez tega spoštuje kodeks in da zaradi podpisa Zaprisege ne bi bila njegovo ravnanje in odnos do divjadi, solovcev, družbenega okolja in do lovskega psa nič drugačna in boljša. Zakaj bi bil torej potreben še podpis Zaprisege?

S takšnim opravičilom, da nekdo ne podpiše Zaprisege, pa se je mogoče strinjati le deloma. Namreč, temeljni namen Etičnega kodeksa je uveljavljanje etičnih pravil kodeksa v praksi zato, da bi bil vsak član lovske organizacije posebej, pa tudi organizacija v celoti, boljši in v družbi sprejeta kot ugledna in spoštovanja vredna lovska in naravovarstvena organizacija. Predvsem to je pomembno! **Zato je za slovensko lovsko organizacijo naravnost dragocen podpis Zaprisege slehernega slovenskega lovca. Torej lovci, ki že spoštujete Etični kodeks, podpišite tudi Zaprisego, ker je vaš podpis tudi prispevek k enotnosti slovenske lovske organizacije in prispevek k pomembnosti in ugledu slehernega lovca v družbi. Vaš podpis potrebujemo vsi, vi sami in mi – vaši lovski sotovariši!**

V demokratični družbi je treba računati tudi z nestri-

njanjem posameznih lovcev z Etičnim kodeksom ali s posameznimi njegovimi določbami. Odbor Etičnega kodeksa je zato sprejel pobudo, da z anketo med lovske družine ugotovi, kolikšen je delež lovcev (zgolj po številu, ne poimensko), ki niso podpisali Zaprisege. Odgovore še zbirajo v strokovni službi LZS. Že po prispelih odgovorih (doslej je odgovorilo okrog 150 članic) pa je razvidno, da so v LD te evidence pomanjkljive. Kakor koli, dobili bomo vsaj približno oceno, koliko je Etični kodeks, vsaj formalno, sprejet med članstvom. Zato **v LD, kjer še niste sporočili podatka, to storite čim prej, da bo končna ocena čim bolj točna.**

Odbor Etičnega kodeksa je sprejel tudi pobudo, da se sproži postopek za morebitno spremembo oz. dopolnitev Etičnega kodeksa. Pri tem se zaveda odgovornosti, da Etični kodeks ni muha enodnevnica, ki bi ga bilo dovoljeno pogosto spreminjati. Pa vendar je prav, da se že nekaj prispelih pobud za spremembo obravnava in o njih odloči. O začetku postopka bomo obveščeni in bomo vsi imeli možnost sodelovati. Cilj je, da postane Etični kodeks sprejemljiv za slehernega slovenskega lovca in da s podpisom Zaprisege članom, ki tega še niso storili, izrazimo svojo odločenost spoštovati etična pravila slovenskega lovca. K temu prispeva tudi že vpeljana praksa, da naši novi člani svečano podpišejo Zaprisego slovenskega lovca ob podelitvi spričeval o opravljenem lovskem izpitu.

Odbor Etičnega kodeksa kot vrhovno častno razsodišče za lovstvo ima glede tega pomembno vlogo. Njegove naloge so skrb za uveljavljanje Pravil Etičnega kodeksa v praksi, pojasnjevanje

njegovih določb, razsojanje in ocenjevanje posameznih dejanj, če so v skladu z njim, in predlaganje njegovih sprememb in dopolnitev.

Postopek pred Odborom je urejen s posebnim Pravilnikom, ki ga je sprejel občni zbor LZS 27. 5. 2009. S Pravilnikom je Odbor dobil potrebno »orodje« za uspešno delo.

Prvi primer je Odbor obravnaval na svoji 6. seji 2. 11. 2010 in o predlogu predlagatelja odločil tako, da je predlog zavrnil kot neutemeljen.

Primer je zadeval člana, ki je bil v septembru 2009 črtan iz članstva ene od LD. V začetku decembra istega leta ga je povabil na skupni lov eden od članov te LD v nekdanjo LD kot lovskega gosta. Gostitelj se tega lova ni udeležil, tako da je »lovski gost« prišel na zborni mesto sam. Ker mora po Poslovniku LD gostitelj spremljati gosta na lovu, je vodja lova »lovskega gosta« odslovil. Po razburjenju in nekaj hudih besedah med prisotnimi je »lovski gost« sicer odšel domov, vendar se je na povabilo drugega člana te LD ponovno namestaval udeležiti skupnega lova naslednjo nedeljo. Tudi na tem lovu vodja lova nekdanjemu članu ni dovolil sodelovati na skupnem lovu. Prizadeti nekdanji član, prepričan, da se mu godi krivica, je prek odvetniške družbe predlagal, naj Odbor Etičnega kodeksa ugotovi, da so vodje lova in starešina te LD, ki je njihove odločitve podprl, kršili Etični kodeks slovenskih lovcev.

Če bi upoštevali samo pravno stran primera, bi bila udeležba nekdanjega člana na lovu v prvem primeru nedopustna, ker ni prišel na lov gostitelj, v drugem primeru pa je bilo formalno zadoščečno poslovniku. Člani odbora

so si morali odgovoriti na več vprašanj: Ali sta vodja lova in starešina res kršila Kodeks slovenskih lovcev? Ali je primerno in etično, da član LD povabi na lov črtanega oz. izključenega člana? Ali je etično, da takšen član sploh poskuša priti na lov v nekdanjo LD?

Skratka, odbor je začutil, da je treba zadevo obravnavati širše kot le ravnanje vodij lova in starešine. Zato je v skladu z 19. členom Pravilnika o postopku eden od članov odbora dal pobudo, naj odbor oceni tudi etičnost ravnanja člana LD, ki povabi na lov črtanega ali izključenega člana ter oceni etičnost ravnanja slednjega, ki se namerava udeležiti takšnega lova. Odbor je takšno pobudo sprejel.

Člani odbora so bili enotnega mnenja, da so vodje lova in starešina v obeh primerih ravnali pravilno, ko sta nekdanjega člana zavrnila od lova.

Za prvi lov je ugotovljeno, da se je predlagatelj nameraval udeležiti skupnega lova, čeprav se tega lova ni udeležil član LD Mirna Peč, ki naj bi ga povabil, s čimer niso bili izpolnjeni pogoji sodelovanja lovskega gosta na lovu v tej LD glede na veljavne določbe Poslovnika.

Za drugi lov je vodja lova upravičeno zahteval od predlagatelja, naj se lova ne udeleži glede na razburjenje prisotnih in obojestransko zatrjevanje žalitve, ki so se zgodile pred prvim lovom, in v katerih je po navedbah domnevnih kršiteljev aktivno

sodeloval tudi predlagatelj. Vodja lova je bil zato že iz razlogov varnosti dolžan preprečiti lov v takem vzdušju.

Odbor je soglasno sprejel tudi načelno stališče, da je vabljenje na lov črtanega ali izključenega člana kršitev 1. odstavka 21. člena Etičnega kodeksa, ki določa, da moramo lovci spoštovati svojo lovsko organizacijo, kar pomeni predvsem spoštovanje odločitev organov svoje LD. Povabilo izključenega oz. črtanega člana na lov v nekdanji LD je med članstvom utemeljeno razumljeno kot provokacija. Hkrati dokazuje nespoštovanje odločitev organov lastne LD člana gostitelja.

Ravno tako je nerealno in neetično pričakovanje črtanega ali izključenega člana, da

bo dobrodošel gost v nekdanji LD. Taki postopki nikoli niso brez razloga. Vedno tudi poslabšajo odnose med vpletenimi. Zato že iz preventivno varnostnih razlogov lov črtanega ali izključenega člana v nekdanji LD ni v skladu z Etičnim kodeksom. Za presojo morebitne nezakonitosti takšnih postopkov pa so drugi organi in postopki.

Lahko rečemo, da je Odbor Etičnega kodeksa uspešno »prebil led« in da nam bo v prihodnje v podobnih primerih lahko postregel s svojimi jasnimi odločitvami in stališči za pomoč v praksi. Zato mu zaželimo uspešno delo.

Niko Šuštarč,
univ. dipl. pravnik,
predsednik Komisije LZS
za organizacijska in pravna
vprašanja

Javno podjetje Vojvodinašume upravlja svetovno znana podonavska lovišča in več zavarovanih območij

V okviru oktobrskega 43. mednarodnega sejma Lorist v Novem Sadu je vodstvo Javnega podjetja Vojvodinašume, ki v Vojvodini upravlja s 14 lovišči, 2. 10. 2010 sklicalo novinarsko konferenco, na kateri so nam predstavili njihova lovišča in zavarovana naravna območja.

Res enkratna in bogata podonavska (in obsavska) lovišča se razprostirajo na površini 107.545 ha (kar je 5 % od skupne površine vseh lovišč v AP Vojvodini). Lovišča upravlja pet gozdnih gospodarstev oziroma po naše območne gozdnogospodarske uprave (šumska gazdinstva) in podjetje Vojvodinašume Lovoturs - Novi Sad - Petrovaradin. Skupaj obsegajo kar 108.988 ha od skupno 2.152.635,60 ha lovni površin v AP Vojvodina. Gozdarske uprave so: Novi Sad - Novi Sad, Sombor - Sombor, Banat - Pančevo, Sremska Mitrovica - Sremska Mitrovica in Vojvodinašume - Lovoturs - Novi Sad - Petrovaradin. V okviru svojih odprtih lovišč imajo tudi devet manjših ograjenih lovišč. Skupna površina ograjenih lovišč je 25.552 ha (23,50 %). Kot so nam povedali direktorica **Marta Takač**, **Đorđe Šimunovački** in direktor Lovotursa **Branislav Stankov**, so lovišča namenjena sodobni intenzivni vzreji dveh domorodnih lovni vrst velike divjadi (navadne jelenjadi in divjega prašiča) in dveh tujerodnih vrst (damjaka in muflona), ki jih v glavnem gojijo v istih ograjenih prostorih. V vojvodinskih loviščih je dokaj dobro zastopana tudi srnjad. Intenzivno gojenje velike divjadi v teh loviščih je namenjeno predvsem tujskemu lovniemu turizmu, v zadnjih nekaj letih pa tudi za domače lovce - turiste, kajti ugotovili so, da so finančni

Na fotografiji (od leve) so **Đorđe Šimunovački**, pomočnik generalne direktorice JP Vojvodinašume **Marte Takač** (v sredini) in direktor Lovotursa **Branislav Stankov**. S pomočjo vodij posameznih vojvodinskih lovišč in videotehnike so na 43. mednarodnem sejmu Lorist v Novem Sadu za novinarje pripravili jedrnat predstavitev vseh lovišč in zavarovanih območij, s katerimi upravljajo.

učinki tako precej večji. Nato so nam vodje lovišč v sliki in besedi predstavili njihova lovišča.

Lovišča JP Vojvodinašume so svetovno znana

Gozdno gospodarstvo (šumsko gazdinstvo) **Sombor** upravlja s štirimi lovišči: **Subotičke šume** - Subotica,

Kozara - Bački Monoštor, **Apatinski rit** - Apatin in **Kamarište** - Odžaci. Vse lovne površine skupaj obsegajo 24.704 ha, od česar je 19.268 ha (78 %) ograjenih delov lovišč tega gozdnega gospodarstva.

Gozdno gospodarstvo **Novi Sad** - Novi Sad upravlja z dvema loviščema: **Plavna** - Bač in **Koviljski rit** pri Novem Sadu.

Gozdno gospodarstvo **Sremska Mitrovica** - Sremska Mitrovica upravlja s štirimi lovišči: **Bosutske šume** - Šid, **Kučine** - Šid, **Karakuša** - Ruma in **Kupinik** - Pećinci. Skupna površina vseh lovišč, ki jih upravlja to gozdno gospodarstvo, je 30.077 ha; od tega je ograjenih 3.660 ha ali 12,19 %.

Gozdno gospodarstvo **Banat** - Pančevo upravlja tri lovišča: **Donje Podunavlje** - Pančevo, **Vršačke planine** - Vršac in **Delibatsko peščaro** - Pančevo. Skupna površina lovišč je 45.699 ha, od tega je ograjenih površin 1.850 ha (4,5 %).

Vojvodinašume-Lovoturs - Novi Sad - Petrovaradin upravlja le eno lovišče: **Ristovača** - Bač.

Lovišče **Delibatsko peščara** (32.615 ha; ograjenega 1.850 ha - Dragičev hat) upravlja gozdna uprava Banat - Pančevo; je ravninsko (70 do 85 m) s 57 % gozdnih površin. V njem je mogoče loviti veliko divjad: jelenjad, divje prašiče in srnjad. Veliko divjad in divje prašiče lovijo

Medsebojno merjenje moči z močnim in razvejanim rogovjem je ta dva jelena iz Donjega Podunavlja stalo življenje. Prizor so posneli v lanski ruki.

v odprtem pa tudi ograje-
nem delu lovišča pretežno
na čakanje z visoke preže.
Prav tako tod lahko lovijo
tudi race in gosi, saj je lovi-
šče naslonjeno na Donavo.
Manjša skupina lovcev se lah-
ko namesti v lovski koči, ki
je v lovišču. To je 150 km
oddaljeno od Novega Sada (le
50 km od beograjskega leta-
lišča).

Lovišče **Bosutske šume - Šid** (12.274 ha) je ravninsko (85 do 92 m), s katerim uprav-
lja gozdarska uprava Srem-
ska Mitrovica in ima 80 %
gozdnih površin. Tudi v tem
lovišču so glavna lovna div-
jad jelenjad, divji prašiči in
srnjad. Lovijo z visoke preže,
organizirajo pa tudi pogone

tega jelena je bilo svetovni
prvak kar 20 let; zdaj je še
vedno državni prvak. V ome-
njenem lovišču je mogoče lo-
viti tudi race in gosi. Lovište
je 15 km oddaljeno od Som-
bora in 120 km od Novega
Sada. V lovišču lovci lahko
prespijo v udobni lovski koči
- vili Štrbac. Tod divjad gostje
uspešno lovijo s preže ali s
pomočjo konjske vprege, ki
je sploh tamkajšnji tradicio-
nalen način lova.

Posavsko lovišče **Kupinik - Pećinci** (7.953 ha) je nižin-
sko (85 do 92 m), pretežno
gozdnato (66 %) lovišče. Up-
ravlja ga gozdna uprava Srem-
ska Mitrovica. Glavna lovna
divjad so divji prašič in
srnjad. Lovijo z visoke preže,

ga je 2.257 ha) je ravninsko
(75 do 80 m), gozdno (87 %)
lovišče, v katerem živi pred-
vsem jelenjad, divji prašiči in
srnjad. To je znano lovišče, v
katerem v jesensko-zimskem
času organizirajo pogone na
divje prašiče in jelenjad. Ve-
liko divjad lovci lovijo prav
tako z visoke preže. V loviš-
ču je velika lovska hiša Kara-
kuša s 45 ležišči. To lovišče je
70 km oddaljeno od Novega
Sada oziroma 50 km od beo-
grajskega letališča.

Lovišče **Apatinski rit - Apatin** (6.579 ha) je ravnin-
sko (82 do 89 m), značilno
obdonavsko ritsko lovišče
(54 % gozdnih površin), ki je
v celoti ograjeno. S tem loviš-
čem upravlja gozdno gospo-

- **Pančevo** (6.057 ha) zajema
vodne površine reke Donave,
obalo in predvsem močvirne
terene donavskih rokavov.
Gozda je le 46 %. Upravlja ga
gozdno gospodarstvo Banat -
Pančevo. V njem je mogoče
loviti predvsem race, srnjad
in divje prašiče. Lovci lahko
prespijo v hotelu v Pančevu.
Od Novega Sada je lovišče
oddaljeno 90 km, od beograj-
skega letališča pa le 35 km.

Hribovito lovišče (94 do
641 m) **Vršačke planine - Vršac** (6.032 ha), ki se raz-
prostira na masivu Vršačkih
planin, je pretežno poraslo z
listnatimi drevesnimi vrstami
(83 %). V tamkajšnjih goz-
dovih je življenjski prostor
pretežno jelenjadi in srnjadi.
Upravlja ga gozdno gospodar-
stvo Banat - Pančevo. Glavni
vrsti velike divjadi sta srnjad
in divji prašiči. V jesensko-
zimskem času organizirajo
skupinske love - pogone na
divje prašiče. Od male div-
jadi je v tem lovišču mogoče
loviti tudi fazane. Lovci lahko
prespijo in jedo v hotelu v
Vršcu. Od Novega Sada je
lovišče oddaljeno 110 km, od
beograjskega letališča pa ok-
rog 80 km.

Lovišče **Subotičke šume - Subotica** (4.305 ha od tega
543 ha ograjenega) je značil-
no ravninsko lovišče (114 do
143 m) s 65 % gozdnih povr-
šin. Sodi pod upravo gozdne-
ga gospodarstva Sombor. V
tem lovišču so lovne vrste
divjadi: divji prašič, srnjad,
pa tudi damjak in muflon.
Glavna vrsta velike divjadi v
ograjenem delu je muflon,
nekoliko manj pa je tod jele-
nov lopatarjev ali damjakov.
Na poljedelskem svetu je je-
seni od male divjadi mogoče
loviti tudi poljskega zajca,
fazana in race. Lovište je
8 km od mesta Subotice in
100 km od Novega Sada. V
lovišču je posebej za lovce
preurejen star lovski dom
Hrastovača. Lov na veliko
divjad je mogoč s preže ali s
konjsko vprego.

Lovišče **Koviljski rit**
(4.305 ha, 76 % gozda) je
ravninsko (78 do 84 m) in ga
upravlja gozdno gospodarst-
vo Novi Sad. Razprostira se

Foto: J. Pap

Obedska bara v Vojvodini je izjemno bogastvo vodnega in obvodnega ptičjega sveta.

na divje prašiče. Od Novega
Sada in od beograjskega leta-
lišča je oddaljeno 90 km.

Lovišče **Kozara - Bački Monoštor** (11.764 ha) je v
celoti ograjeno nižinsko lo-
višče (83 do 88 m, 43 %
gozda). Z njim upravlja goz-
darska uprava Sombor. V tem
lovišču so že uplenili trofej-
no zelo močne jelene in tro-
fejne merjasce. Tod so, npr.,
uplenili jelena z rogovjem za
248,55 CIC točke. Rogovje

organizirajo pa tudi skupin-
ske love (pogone) na divje
prašiče. Od Novega Sada je
lovišče oddaljeno 90 km, od
beograjskega letališča pa le
30 km. Lovište Kupinik se
naslanja na posebno zavaro-
vano naravno območje Obed-
ska bara, ki je izjemno boga-
to z močvirskimi pticami. Na
tem območju je motel Obed-
ska bara.

Posavsko lovišče **Karakuša - Ruma** (7.895 ha; ograjene-

darstvo Sombor. Glavna ve-
lika divjad so divji prašiči
in jelenjad, v lovišču pa živi
tudi nekaj srnjadi. Ker je te-
ren dokaj močvirjen, je tod
veliko vrst rac in gosi (neka-
tere vrste lovijo v zimskem
času). Lovište, v katerem je
lovska hiša Mesarske liva-
de, je 100 km oddaljeno od
Novega Sada. Lov na veliko
divjad je mogoč s preže ali s
konjsko vprego.

Lovišče **Donje Podunavlje**

Foto: J. Pop

Divji prašiči iz lovišča Plavna – Bač

na poplavnem delu reke Donave. Tod sta glavni vrsti velike divjadi divji prašič in srnjad. Od male divjadi so dobro zastopane divje race (več vrst), divje gosi in fazan. V tem lovišču organizirajo tudi skupinske love na divje prašiče.

Lovišče **Plavna - Bač** (2.612 ha, od tega 630 ha ograjenega) je ravninsko lovišče (80 do 87 m), kjer je 52 % gozdnih površin in je pod upravo gozdnega gospodarstva Novi Sad. Tod je glavna velika divjad podonavski jelenjad, divji prašiči in srnjad. V odprtem delu lovišča je mogoče loviti poljskega zajca, fazana, v podonavskem delu pa tudi lovne vrste rac in gosi. Lovijo z visoke preže, lovišče pa je znano tudi po uspešnih pogonih na divje prašiče, ki potekajo na posebej urejenih gozdnih površinah. Lovišče je 75 km od Novega Sada. V njem je lepo urejena lovska hiša, primerna tudi za večjo skupino lovcev.

Lovišče **Kučine - Šid** (1.955 ha; ograjenega je 1.955 ha) je izrazito nižinsko

(79 do 80 m), skoraj popolnoma gozdnato (96 %) lovišče v upravljanju gozdnega gospodarstva Sremska Mitrovica, v katerem je glavna divjad divji prašič, drugi po vrsti pa sta jelenjad in srnjad. Lovišče je še posebno znano po pogonih na divje prašiče. Lovišče ima lovsko hišo Vranjak, ki je primerna za manjšo skupino lovcev. Od Novega Sada je oddaljeno 90 km in 80 km od beograjskega letališča.

Lovišče **Ristovača - Bač** (1.586 ha; 114 ha ograjene površine) je izrazito nižinsko (80 do 84 m) lovišče (a le 21 % gozda) in je v upravljanju podjetja Vojvodinašume - Lovoturs - Novi Sad - Petrovaradin. Glavna vrsta velike divjadi je divji prašič, od male pa je dobro zastopan fazan. V odprtem delu lovišča je mogoče loviti poljskega zajca, fazana in srnjad. V sklopu tega lovišča je tudi predel za intenziven lov fazanov (umetna vzreja). Veliko divjad lovijo pretežno z visokih prež, organizirajo pa tudi pogone na divje prašiče in posebne love na poljske prepelece.

Lovišče **Kamarište - Odžaci** (1.200 ha, od tega 382 ha ograjenega, 50 % gozda) je nižinsko lovišče v upravljanju gozdnega gospodarstva Sombor. V njem so glavna divjad divji prašiči in srnjad. V odprtem delu lovišča je mogoče loviti poljskega zajca in fazane, race in divje gosi, zato so najuspešnejši lovi na pogon. Lovišče je 80 km od Novega Sada. Lovci lahko prespijo v urejeni lovski koči v lovišču. Lov na divje prašiče je mogoče s preže ali na posebej urejenem delu lovišča, kjer skupina 8 do 10 lovcev lahko lovi prašiče na pogonu.

Zavarovana naravna območja

V okviru JP Vojvodinašume skrbijo tudi za varstvo narave; upravljajo namreč kar s 16 zavarovanimi predeli mokrišč s površino 69.595, 85 ha. Izkoriščajo pa gozd in gozdna zemljišča, kjer imajo še 7 zavarovanih območij. Skupna površina vseh zavarovanih območij je 80.585, 72 ha kar pomeni 62.05 % skupne površi-

ne JP Vojvodinašume. Skupna površina gozdov in gozdnih zemljišč znaša 62.715,31 ha ali 48,29 %. Pod strogim varstvenim režimom je 3.847,28 ha skupnih površin JP Vojvodinašume. Precejšen delež zavarovanih območij so posebno pomembne naravne vrednote – naravni spomeniki, zato so tudi pod mednarodnim varstvom.

Posebni naravni rezervat SRP Gornje Podunavlje je eden od donavskih biserov Vojvodine in Srbije. Rezervat je ostanek nekdanjih obsežnih poplavnih predelov Podonavja. Rezervata sta posebej usklajena in povezana mozaika vrstno bogatih vodnih in kopenskih ekosistemov. Največji del rezervata pokrivajo sestoji ritških poplavnih gozdov. Takšne prvinske ohranjenosti biotope najdemo le še redkokje v Evropi.

Donava je s svojim tokom in skupaj s svojimi rokavi in mrtvicami, t. i. »dunavcima«, in prav tako s poplavnimi pritoki vedno dajala svojstven pečat Gornjemu Podunavlju, ki je pomemben osrednji del tamkajšnje izjemne naravne

pestrosti. Del bogastva je 55 vrst rib, 11 vrst dvoživk, 9 vrst plazilcev, 230 vrst močvirskih ptic in 51 vrst sesalcev. Tod živi še veliko nevtencarjev, med katerimi posebno vidno mesto zavzemajo živobarvni dnevni metulji z več kot 60 vrstami. Tam sta posebno pomembno območje za ptice – IBA (od leta 1989), ICPDR IKSD-območje (od leta 2004), ramsarsko območje (od 2007) in potencialni kandidat za rezervat biosfere (MAB).

Posebni naravni rezervat Obedska bara. Območje je pravzaprav že nekakšen mit oziroma legenda, saj je v svetu že dobro znano vse od sredine 19. stoletja, odkar se o njem govori kot o »raju za ptice«. Nekdaj znan le kot poseben ornitološki rezervat, je zdaj razglašen za posebno pomembno naravno vrednoto, ki jo predstavlja prostrani močvirni gozdni predel, ki se razteza v južnemu Sremu ob reki Savi. Gotovo pa je največja naravna vrednota (mokrišče) naravni splet mrtvic, bar, okenc močvirnega rastlinja, vlažnih travnikov in gozda z vrstno izjemno bogato raznolikostjo, še posebno ti-

stih vrst, ki so že ogrožene zaradi svoje redkosti. Obedska bara je torej še eno od redkih ohranjenih poplavnih rit-skih območij (mokrišč) s svojimi posebnostmi, kot so tudi stoletni mešani gozdovi hrasta – lužnjaka (doba), številčnih kolonij močvirnih ptic in še drugih naravnih redkosti. Obedska bara je znana po raznovrstnih močvirskih in gozdnih staniščih številnih vrst sesalcev, ptic, rib, dvoživk, plazilcev, žuželk in po izjemnem bogastvu rastlinstva. Prav tako sodi v območje IBA (od 1989 leta); je ramsarsko območje (od 1977). Tudi Obedska bara je potencialni kandidat za rezervat biosfere MAB.

Posebni naravni rezervat Delibatska peščara se razprostira na jugovzhodnem delu Panonske nižine. Elipsasto območje, veliko 35.000 ha, obsega najobsežnejšo puščavsko in lesno zajetje v Evropi in del reke Donave. Kot zadnja največja peščeno-stepska oaza z gozdno-stepsko in močvirsko vegetacijo, ki je nekdanj prevladovala v Panonski nižini, je ta naravni zavarovani rezervat eden od najpomembnejših središč biotske vrstne pestrosti v Srbiji in

Evropi ter obenem najbolj znano stepsko območje.

V edinstvenem mozaičnem prepletu ekosistemov rastejo značilne vrste rastlin in živali, od katerih so mnoge redke naravne vrednote, cenjene v mednarodnem merilu. Bogastvo rastlinstva z več kot 900 vrstami, podvrstami in varietetami obsega tudi izjemno redke vrste, ledenodobne relikte (ostanke rastlinstva in živalstva nekdanje ledenodobne stepe), endemitske in subendemitske vrste, med katerimi najdemo tudi tujo ali klek – edinega domorodnega iglavca panonske nižine. To območje je od leta 1989 razglašeno za posebno pomembno ptičje območje – IBA, območje ICPDR, IKSD območje (2004) in ramsarsko območje (2006).

Posebni naravni rezervat Koviljsko-petrovaradinski rit in osebni naravni rezervat Bagremara. Koviljsko-petrovaradinski rit je območje barsko-močvirskih in gozdnih ekosistemov (4.840 ha) s številnimi življenjskimi enotami, ki so povezane v nerazdružljivo naravno celoto. Najdemo ga v jugovzhodni Bački, na območju srednjega

toka Donave. Glavne vrednote tega naravnega habitata so ohranjenost in raznovrstnost izvornih orografskih in hidrogrfskih oblik ritov (rokavov, bar, močvar), ohranjenost in bujnost prvenstvenih rastlinskih združb ritov (gozdov, travnikov, trstičja, »ševar«) in raznovrstnost ter bogastvo živalstva (172 vrst ptic in 46 vrst rib), še posebno prisotnost redkih ali razredčenih vrst. Rezervat je bil sprejet v IBA leta 1989, v območje ICPDR leta 2004 in je tudi kandidat za vpis v ramsarsko območje.

Naravni rezervat Bagremara je na območju občine Bačka Palanka. Skupna površina rezervata je 117,58 ha; zavarovan pas, ki je sestavni del posebej zavarovane naravne vrednote, zajema 217,16 ha. Ta poseben naravni rezervat je edino stanišče rastlinske vrste jarice ali po njihovo kukurjaka (*Eranthis hiemalis* (L.) Salisb). To je večletna zgodnjepomladanska rastlina, ki sodi med geofite iz poddružine zlatičevk - Ranunculaceae in je naravna redkost, ki sodi v kategorijo izjemno ogroženih rastlin v Srbiji.

Boris Leskovic

Zimska skupina jelenov

Na kratko iz tujega tiska ...

Ukrajina: V vzhodnem delu države na območju Donecka je volkulja, ki je bila okužena s steklino, napadla tri moške in jih zelo poškodovala. Napadeni so sicer uspeli volkuljo pokončati, vendar so jih morali zaradi hudih poškodb z ugrizi prepeljati v bolnišnico. Za konec naj bi se z virusom stekline okužil še veterinar, ki je preiskoval mrtvo volkuljo. V Ukrajini se težave s steklino okuženih živali večajo, predvsem volkov in lisic, pri širjenju te smrtno nevarne bolezni pa imajo pomemben delež tudi številni klateški psi.

(Wild und Hund, 21/2010)

Nemčija: Pravo zmedo je povzročil mlajši merjasec, ki ga je poškodoval stroj za siliranje koruze. Takoj po nesreči z divjim prašičem je voznik kombajna na pomoč poklical lovce, ki naj bi ranjenega divjega prašiča rešili nadaljnjih muk, vendar se je zadeva hitro zasukala drugače. Ranjeni merjasec je enega izmed lovcev napadel in ga pri tem hudo poškodoval. Pri tem napadu je pri begu padel na tla še drugi lovec, kateremu se je sprožila puška, krogla pa je priletela naravnost v avto, ki je v tistem trenutku vozil mimo na približno 200 m oddaljeni zvezni cesti. Ranjenega merjasca je nato s strelom le uspel umiriti tretji lovec. Pri tem so ugotovili, da je merjascu že prej manjkala desna sprednja noga; rana je bila že stara in povsem zaraščena. Po ukazu pristojnih policijskih organov so orožje in strelivo lovcev, ki so sodelovali pri lovu, zasegli in proti njim podali prijavo zaradi »nevarnega napada v cestnem prometu«.

(Wild und Hund, 21/2010)

Švica: Švicarski strokovnjaki so z ustreznimi genetskimi analizami potrdili, da je bil mlajši medved, ki je junija 2010 hodil po območju Münstertala in Unteregedina, neposreden potomec slovenskih medvedov, in sicer medvedke Danice in samca Gašperja, ki so bili naseljeni na območju Adamello-Brenta v Trentinu (Italija). Gre za dve leti in pol starega samca, ki je že četrti medved, ki je v zadnjih petih letih prišel iz Južne Tirolske v Švico. Prvi medved, ki je prišel, je izginil neznano kam.

Foto: M. Kriegl

Naslednja dva sta se po krajšem času vrnila na območje naselitve. Pri tem so enega od obeh morali ustreliti, ker se je neprestano približeval hišam in naseljem ter ni kazal strahu pred ljudmi.

(Pirsch, 21/2010)

Nemčija: Kmet, ki je želel svojo koruzno njivo zavarovati pred divjimi prašiči, je med koruzo postavil radio in predvajal glasno glasbo. Ko je pozneje mimo pritekel neki rekreativni tekač, je to povzročilo precejšnje nevšečnosti. Tekoč je namreč v njivi zaslišal glasno glasbo in seveda ni vedel, kaj bi to lahko bilo, zato je na pomoč poklical policijo.

(Wild und Hund, 21/2010)

Tanzanija: Na območju te države verjetno živijo najštevilnejše populacije velikih mačk, in sicer leva in leoparda. Na površini okrog 300.000 km², kar je približno 4-kratna velikost naše sosede Avstrije, je lov teh velikih mačk dovoljen. Zdaj pa so se začeli nekateri strokovnjaki spraševati, ali zdajšnje odstrelne kvote za te vrste še ustrezajo definiciji trajnostne rabe ali pa so previsoke. Na tamkajšnjem območju se številčnost domačega prebivalstva še vedno neomejeno povečuje, kar zmanjšuje življenjski prostor velikih mačk, pa tudi drugih živalskih vrst ter poveču-

je konflikte med njimi. V zadnjih štirinajstih letih se je odstrel levov in leopardov najbolj zmanjšal prav na območjih z doslej največjimi gostotami in posledično tudi najboljšim lovom. Da bi zaustavili take težnje, so strokovnjaki predlagali zmanjšanje letnih odstrelnih kvot na enega leoparda in pol leva na vsakih 1.000 km² lovne površine. Samo na območju znanega rezervata Seleus so zdajšnje gostote odstrela en lev in trije leopardi na 1.000 km² lovne površine.

(Pirsch, 21/2010)

Nemčija: V prometni nesreči, v kateri je voznik osebnega avtomobila zadel jelena, je bila zelo poškodovana 12-letna deklica. Nesreča se je zgodila na cesti B253 v bližini kraja Biedenkopf, kjer je 34-letni voznik renault clia zadel jelena. Žival je najprej z glavo in rogovjem udarila v sprednjo šipo in pri tem lažje poškodovala voznika. Nato jo je vrglo preko avtomobila, vendar je pri tem glava z rogovjem prebila še zadnjo stransko šipo na sovoznikovi strani, kjer je rogovje zadelo nesrečno deklico v glavo in jo zelo poškodovalo. Eden od mimovozečih voznikov je poškodovano deklico prepeljal v najbližjo bolnišnico, kjer so po ustreznih oskrbi sporočili, da je zunaj smrtne nevarnosti.

(Pirsch, 20/2010)

Švica: Po hudi zimi 2008/09 se je število uplenjene divjadi v tej državi nekoliko zmanjšalo. Tako so v letu 2009 uplenili: 7.577 glav jelenjadi, 1.058 kozorogov, 13.101 gamsa, 38.493 srnjadi, 4.132 divjih prašičev, 136 sika jelenjadi, 15 damjakov, 31.474 lisic, 2.917 jazbecov, 1.069 kun belic, 80 kun zlatih, 2.154 poljskih zajcev, 1.564 planinskih zajcev, 6 divjih kuncev, 8.313 alpskih svizcev, enega raku-nastega psa, 11 pižmovk, 4 nutrije, 488 ruševcev, 526 belk, 46 fazanov, 1.958 slok (velikih kljunacev), 722 golobov grivarjev, 6.453 rac mlakaric, 187 kreheljcev, 1.344 kormoranov, eno nilsko gos, 2.675 šoj, 1.825 srak, 10.563 črnih vran.

(Pirsch, 20/2010)

ZDA: V zvezni državi New Jersey so prvič po letu 2005 ponovno dovolili lov na črnega medveda (baribala). Tako bo z loterijskim načinom žrebanja razdeljenih 10.000 dovolilnic za odstrel 700 črnih medvedov. Lov je dovoljen zgolj v času od 6. do 11. decembra. Lovci, ki bi želeli loviti črnega medveda, se morajo pred lovom oziroma prejemanjem licence udeležiti posebnega izobraževanja. Pred sprejetjem dovoljenja za ponovni lov na črne medvede so strokovnjaki samo na območju severovzhoda zvezne države našli približno 3.400 črnih medvedov (še leta 1992 zgolj 500). V letih 2006 in 2009 pa se je število konfliktov med črnimi medvedi in ljudmi praktično podvojilo. Samo v letu 2010 je bilo prijavljenih 1.261 konfliktnih primerov; 76 jih je bilo ocenjenih za izredno nevarne, 13 medvedov pa so zaradi tega morali usmrtiti.

(Pirsch, 20/2010)

Nova Zelandija: Lovski pes, ki je skočil na zadnji sedež avtomobila, je po nesreči sprožil MK-puško svojega lastnika, ki je nezavarovana ležala tam in pri tem zadel svojega lastnika v tisti predel, »kjer hrbtenica izgubi svoje pošteno ime.« Poškodovanec se je sam pripeljal do bolnišnice, kjer so ga ustrezno oskrbeli.

(Pirsch, 20/2010)

Pripravil:
mag. Janko Mehle

» **G**rabe, grabe, zakaj so samo te preklete grabe na toj našoj zemli!« je

Karči mrmral skozi zobe, ko je vlekel gor do kolovoza še zadnje gabrovo grčasto poleno. »Grabe v gozdu, pa šoder ali pa rjajca na njivah. Kje smo narojeni!« Z nogo je zavalil poleno h kupu: »Kdo ga bo kalal, čisto je zasukano.« Pa saj je vedel, da bo moral sam razcepiti vse do zadnjega. Gaber je dober za drva, saj daje takšno toploto kot bukev, ampak za kalanje ga ni hujšega: drži se skupaj, kot bi ga zvezal z jekleno žico.

Zavalil je okroglico na kup, zdaj je bilo že za kaka dva voza polen, in pa tanjših, okleščenih vej. Doma je še ne-

dajal vejico v gobček, je videl, da je bil rog odkrhnjen pred kratkim; ali v kakšnem ostrem fantovskem boju, bolj verjetno pa po nesreči – v kakšni žični ogradi, ki so jih zadnje čase tako radi postavljali ob vinogradih. Včasih, ko je rasla samo šmarnica, lastniki niso bili kaj dosti skrbni, zdaj, ko so začeli spet zasajati rizling pa šipon, so postajali bolj občutljivi in do divjadi neprijazni. Sama šmarnica pa je tod rasla več kot pol stoletja, potem ko je prejšnje žlahtne trte okrog leta 1900 uničila ameriška bolezen.

Karči je prišel na svet tu v tej vasi prav v tistih letih, ko si je Evropa še lizala rane po prvi svetovni moriji, ravno v letih, ko še niso slutili, da že prihaja nova nadloga, velika gospodarska kri-

namreč ročno spravljat sladkorno peso. Zato se od nekdaj vsem sezonskim, priložnostnim delavcem rekli »repaši«.

Karči se ni nikdar povsem sprijaznil s svojo usodo, nikoli se ni pustil povsem vpreči v kmečko-proletarsko danost. Lov na črno je bil njegova skrita uteha in veselje. Sicer pa je kmečki vsakdanjik znal obrniti na nekakšen poseben obešenjaški hec; tudi ko je žgala suša ali če je žito zmlela toča. Tudi ko so vsi njegovi in sosedovi na travnikih hiteli grabiti seno v plastiče, da bi ga vsaj malo obvarovali pred prihajajočo se nevihto, je zastal, se naslonil na lesene vile, svetlo pogledal proti Stanjevcem, odkoder je prihajal oblak, in se zarežal: »Sipaj, sipaj dež, boš pa tudi nehal!« Je dal vedeti sebi in svojim in sosedovim, da kaj dosti ne morejo odpomoči, pa če

To eno samo lepo življenje

ŠTEFAN KUTOŠ

kaj kubikov borovega, drva bi morala zdržati tja do prve pomladne toplote. Samo to je, da bor, ki je zdaj že suh in nakalen v drvarnici, tako na hitro zgori – je bolj za podkurit, toplote pa ne drži.

»No ja, bo že, nekako. Za danes je dosti, zjutraj odpeljem domov,« je naglas sam pri sebi končal misel. Pogled mu je spet, kot pred tem že nekajkrat, pobegnil čez pšenično njivo tja k Mejici. Zvečer se bo usedel tam pod divjo češnjo in čakal dve ali tri ure, to je že prej naklenil. Tisti enorogi srnjak, ki ga je zadnjič videl tukaj, bi znal priti nocoj ven; prsk je zdaj že mimo in lahko bi se prikazal ob običajni uri ...

Pred mrakom je bil nazaj pri gozdičku, ki so mu rekli Mejica, in ni bilo treba čakati tri ure. Komaj se je dobro prislonil k deblu stare češnje, že je stopil na plano srnjak, kakih petdesetov korakov doli ob njivi. Karči je hitro opravil: z navajenostjo je pomeril in sprožil – nekaj kratkih skokov in žival je obležala v zadnjem krču. Ko ji je

za. Prva Jugoslavija se je komaj dobro ugnezdila v teh krajih, ki so bili stoletja pod Madžari. Kaj dosti dobrega tudi nove oblasti niso prinesle; no, pač, domača, ljudska beseda ni bila več preganjana. In v te kraje, v slovensko Sibirijo, so rade »po kazni« pošiljale iz »slavskih« krajev, kot so rekli domačini, neposlušne, preveč napredne učitelje, Cerkev pa kakšnega svobodomiselnega duhovnika. Drugače je bilo še vedno eno samo siromaštvo: davki, dolgovi in oderuhi in garanje za košček kruha, pridelanega na prodnatih ali ilovnatih njivah, razpetih po goričkih bregovih. V tridesetih letih, ko je Karči iz otroka rasel v moža, je v gospodarsko shirani Evropi v glavnem Hitlerjev rajh skrbel za boren sezonski zaslužek mladine tudi iz teh krajev, kjer so bila vedno kakšna lačna usta preveč za skromno založeno mizo. V Nemčijo so hodili delat njegovi nekaj starejši vrstniki. Nekaj tudi v Bačko in Banat na tamkajšnja veleposestva »na repo«,

še tako hitijo v zadnjih trenutkih, preden se bo vlilo. Pogledal je čez ograde, kjer so vsi hiteli, zravnano je postal ob vilah, čeprav je treskalo že blizu. Malo je mogoče izzival. Potem šele je spet nabodel napol posušeno mrvo.

Pa ne da bi bil len, ne da bi bil slab in neskrben gospodar, le zlomiti se ni dal, ne bogu ne hudiču, bi se reklo. Nekoč, ko je še v mladostni nepremišljenosti v sosednji vasi kar z vrvi za perilo pokradel lanene rjuhe in prte – to je bilo tedaj vredno blago – so ga, s pajdašem, prijeli žandarji. Na kmečkem vozu so ju zvezana peljali v Soboto na sodnijo. V obraz se jim je na široko režal, pa so ga pretolkli s puškinimi kopiti. Nato je naskrivaj pritiskal z zvezanima rokama ob železni kolesni obroč, tako da je prebrusil verižico in skočil z voza. Seveda so ga ujeli še enkrat, ga tudi premlatili še enkrat in nato postavili pred starega soboškega sodnika Džubana. Ta si ni dal kaj dosti dela z njim – za tri tedne ga je vrgel v zapor in stvar je bila

Foto: J. Pop

opravljena. A Karči se jim je menda režal še tedaj, ko so ga pahnili v celico.

Od mladega, še sam najbrž ni točno vedel, kdaj in kako se je začelo, je bil njegov glavni užitek lov. Strast, ne samo užitek. Gozd in lov, to je bil svet, v katerega je bežal, dostikrat tudi na račun tega, da je bila kakšna njiva zorana dan pozneje. Seveda, bil je »črni lovec«, kot se je reklo; pravi lov je bil za gospodo. A on si je že v rosnih letih, še pred drugo vojno in še preden se je poročil z Agneško, na neznan način nabavil staro italijansko karabinko. Pri hiši je bil za kolone en sam prašič na leto; če je bil vzrejen še kakšen, je šel za davke. In v tistih časih je bil kos mesa veliko vreden, težko je to danes razumeti. Ni pa Karči nikoli nečedno ravnal; kakšni starejši so nastavljali zanke in skopce, njemu se je to upiralo. Imel pa je pod nadzorom revirje okoli domače vasi, pa še tja dol ob Krki, skoraj do državne meje. Žandarji – lovskih čuvajev v teh krajih ni bilo – so seveda ves čas nekaj slutili; prevečkrat je padel osamljen strel, zdaj tu zdaj čisto na drugem kraju, a dobili ga niso nikdar. Zato so ga tedaj, ko so ga zaradi lanenih rjuh vlekli na sodnijo, najbrž toliko bolj z užitkom butali. Nasploh sta se dostikrat

po dva izzivalno peljala skozi vas po makadamu na biciklih, strmo sta srepla z očmi na njegovo dvorišče, a on je počakal do mraka – vedel je, da ju tisti večer ne bo nazaj.

In nato po srnjaka, o, vsaj nekajkrat na leto. Kako pa je znal zadeti zajca v glavo s kroglo, da ga ni vsega raztrgalo, je vedel le on. Srna že, ampak zajec! Imel je mirno roko in živce. Za fazane in jerebice, ki jih je bilo po poljih kot senenega drobirja, pa je bila krogla tako predragocena.

Njegov oče je bil tudi vaški čevljar, rokodelstva je učil tudi Karčija, ki pa ga dretni in leseni klinici za podplate niso pritegnili, saj je videl, da od tega ni prav dosti denarja. Sosedom ni mogel puliti iz žepa zadnje pare, raje so dali ducat jajc. Zemlja, čeprav skopa in neradodarna, je bila vendarle tista, od katere si za silo nekako preživel. Karči je čutil to ujetost, vsi drugi, njegovi stari pa tudi sosedje in sorodniki v vasi so bili vdani vanjo, a on nikoli povsem, zato je vedno stopal malo drugače, po svojih poteh. Že zamlada si je s svojo prešernostjo in burkaštvom postavil nekakšen obroč okoli sebe, kot da noče biti nikoli povsem odrasel, resen. Če se mu je tako zazdelo, je preklinjal, če mu je bilo do petja, je pel, če se mu

je zahotelo kvantati, je kvantal in če mu je bilo do pijače, se je tudi zapil. Nekaterim je šel malo na živce, skregati se pa z njim ni bilo mogoče; na koncu je znal vedno obrniti tako, da so rekli: »Ah, ta Karči« in zamahnili z roko. In tak je ostal tja do konca; ni dovolil, da bi mu kdo lahko postal sovražnik. In nikdar ni maral ne žandarjev in pozneje ne miličnikov ne fararjev in ne te ali one oblasti, pa če je bila kraljeva, madžarska ali socialistična. Še posebno je imel v želodcu madžarske oblastnike in fašistične njylaše, zlasti potem, ko mu je navadni sprevodnik na vlaku za Soboto zabrusil: »Vogrski guči, če vogrski kruh ješ!«

Drugo vojno je dočkal ravno toliko premlad, da se je izognil najhujšemu; le zadnje leto so ga, kot vse starejše moške že pred tem, mobilizirali Madžari in ga nato predali Nemcem v pomožne enote, nekam v zaledje zahodne fronte. Nekaj mesecev je prebil v zavezniškem ujetništvu, odvlekli so jih tja dol do Marseilla, menda so tolkli hudo lakoto v taborišču, nato pa se je prve povojne jeseni vrnil domov. Zavezniki so pač rabili nekaj časa, da so hitlerjance ločili od slovanskih mobilizirancev.

Njegovi stari so bili tedaj že bolj

slabi, treba je bilo prevzeti kmetijo. Agneška je bila z zgornjega konca vasi, že prej sta se rada pogledala, zato sta se kar na hitro vzela. Spet je bilo treba delati in delati, nova oblast na kmete ni gledala naklonjeno, četudi v teh krajih ni bilo ne kulakov ne bogatašev. Davkarji so bili neizprosni, industrializacija in gradnja mest sta terjali svoje. Bila je »obveza«, kot so rekli obvezni oddaji dela pridelka. No, kakšna posoda masti je bila naskrivaj zakopana v vrtni gredici. Rubežniki so menda najpogostejše prebrskali gnojni kup in seno, če niso bili zadovoljni z najdenim in če se jim je zdelo, da bi moralo biti kaj več pri hiši.

Karčiju se je v tistih letih rodil sin, zdaj je bil poročen in je bil gospodar na kmetiji. A še vedno je ostal veseljak, kakšen dinar se je vedno našel za veselico. Agneška je bila potrpežljiva in trpežna žena, posebne vrste ženska je bila, in Karči je znal krmariti tako, da je bilo vse prav. Bila je zaljubljena v Karčija, a predvsem je bila zaljubljena v sina edinca. Zato v njej ni bilo mesta za ljubosumnost – Karči je namreč še prerad vrgel oči za katero drugo. S svojim smehom in šalami in zgodbami je znal ogreti ženska srca – pa rad je plesal, pa kakšno zapel z bando na veselici. Vedno se je našla katera, ki ji je bil domači jarem pretesen in zakonska brazda predolga in preveč enolična. Ženske so nekako nasploh bolj čutile v sebi prvinskost kot moški, ki so z leti postajali nekako robati, grčasti – in dolgočasni.

Nova oblast je prinesla spremembo, ustanovljale so se prve lovske družine, a Karčiju se spočetka ni ljubilo zraven. Nadaljeval je po svojih skritih poteh, čeprav so bile čedalje bolj nevarne in tvegane. Obe meji sta bili blizu, madžarska in avstrijska; in miličnikov in vojske so bile polne vasi. Na zahodni meji so lovili prebežnike – ne politične, saj takšnih v teh krajih ni bilo, pač pa mlade fante, ki so morda padli v kakšen droben kriminal, pa jim ni dišala strogost socialističnih zaporov. Ali pa so preprosto bežali pred služenjem vojaškega roka – začel se je Informbiro in v vojski so jih pošiljali h KNOJ-u, kjer so na mejah služili tudi po tri leta. Zato so fantje bežali. Za tiste, ki jim je uspelo prebegniti v Avstrijo, je bilo blizu Gradca prehodno taborišče, od tam pa so odhajali naprej v Avstralijo, Kanado in Južno Ameriko. Še pred leti je kakšen preživel – po dolgih desetletjih – prišel pogledat domov; no, zdaj iz tiste generacije skorajda ni več nobene ga med živimi.

Na vzhodni meji pa je bilo po Informbiroju sploh strogo. Madžari – oziroma Rusi – so potegnili bodečo žico, da njihovi ne bi bežali v odpadniško Jugoslavijo in naprej na kapitalistični Zahod. Vzdolž celotne meje so položili mine, nato so še preorali osemmetrski pas, ki so ga stalno branali, da bi se videla vsaka stopinja. Na vsakih nekaj sto metrov so postavili kot daljnovodne stebre visoke kovinske stražne stolpe z oboroženimi graničarji. To je bila prava železna zavesa, ki pa ni potekala od Baltika do Trsta, kot je nekoč prej napovedal Churchill, pač pa vzhodneje – po vzhodni jugoslovanski meji vse tja dol do Grčije, tisoč in več kilometrov.

In prav k tej meji, doli k Vogrski vesi je že pred vojno skrivoma zahajal Karči s karabinko pod plaščem. Tam je bilo največ srnjadi in vojna leta je niso zredčila. Tudi zdaj ga je vlekle, ni si mogel pomagati, čeprav je bilo res nevarno.

Prav v tisti čas sega prigoda, ki se mu je očitno od vseh črnolovskih – in poznejših lovskih – najgloblje vtisnila v dušo. Tako sem ga razumel, ko mi je nekoč, veliko pozneje, ko sem že prihajal domov iz mesta, pripovedoval o tem. Bilo je pa tako, da je, enkrat v prvem letu Informbiroja, ob neki meji ugleдал srnjaka svojega življenja: najlepšega, kar jih je kdaj videl, kot je sam rekel. In videl jih je veliko – pa resen je bil, ko mi je to pravil. Bil je torej srnjak osmerak, pravilni osmerak. Pa se mu je prvo leto izmaknil, saj kot črni lovec sploh ni smel zbirati in hraniti trofej. A tisto rogovje bi vzel, četudi bi ga skrival za tramom na podstrehi ali za sodi v vinski kleti. Vso zimo mu je srnjak kljuval v spominu in kakor hitro je drugo pomlad ozelenelo, se je ob mesečnih večerih odpravil oprezat za njim. »Veš, je bil tak, da sem ga domov na dvorišče slišal bokati, tak orjaški je bil.« Tako mi je pripovedoval. No, prav domov ga ni mogel slišati, bilo je kar nekaj kilometrov razdalje; ali pa ga je vendarle v svoji neznanski želji in strasti, da bi ga dobil. Da, v duhu ga je slišal.

Večkrat ga je drugo pomlad za kratko videl, a je šlo vedno kaj narobe: ali je bila svetloba preslaba – daljnogleda na puški seveda ni imel – ali pa se je ravno bližala naša mejna straža s psi.

Neke junijske noči ob prvem krajcu pa se mu pripase pred puško, nekaj deset korakov od meje, znotraj dvestometrskega obmejnega pasu, v katerem gibanje sploh ni bilo dovoljeno. Nastavi mu plečce, Karči si reče: »Zdaj ali nikoli!« Pomeri in sproži. A Karčiju, ki je sicer lahko izbiral, v kateri šop dlak

na trupu srne naj pade krogla, se je tokrat roka zatresla. Srnjak je klecnil, se pobral in skočil čez jaso, naravnost proti meji, proti preoranemu pasu. Tam, ob zadnjem grmiču se je sesedel in ulegel. Kaj zdaj? Stražar na madžarski strani je z daljnogledom in napeto puško preiskoval območje strela. Od Vogrške vesi je bilo že slišati lajež graničarskih psov. »Grem ponj!« se je odločil Karči, »ne bom ga pustil!« Bitje srca je slišal kot parno lokomotivo v vratu in v ušesih. Plazil se je ob gozdnem robu, zavedal se je tveganja. Tedaj so naši in njihovi graničarji najprej streljali in potem vprašali, kdo gre. In niso gledali, ali bo krogla zletela čez, v drugo državo.

Čisto blizu mu je že bil, a srnjak ga je čutil, dvignil glavo, ga pogledal, kot bi mu hotel reči: »Ne, ne boš me dobil, grem.« Dvignil se je in se – kot da mu iz rane v plečih ne bi odtekalo življenje – nameril naravnost čez preorano nikogaršnjo zemljo. Naravnost na madžarsko stran, tja, kjer je bilo minsko polje.

Karči je začel bežati, zdaj je šlo za življenje. Ni še bil trideset korakov stran, ko je že počila mina. Silno je eksplodirala. Bolj se je vrgel, kot skočil v potok in tekel naprej po strugi. Z madžarske strani je tedaj padel strel – nekam v grm, mimo katerega je bežal hip pred tem. Naši vojaki so medtem že spustili šarplanince, rjoveč lajež se je bližal. A psi so pridrveli do vode in se zmedli. Karči se je bliskovito odmikal, ves čas preskakoval vejevje in šašje, bredel čez tolmunčke in brzice. Rešil se bo, tudi tokrat se bo zmazal!

Nekaj kilometrov, skoraj do doma je bredel in tekel, rešila ga je voda. Pod hišo je zlezel iz struge, na hitro je porinil karabinko za tram, splazil se je zraven Agneške v posteljo, a zaspati ni mogel do jutra. »Veš, duša je prišla drugi dan za mano tam od granice,« mi je rekel.

Pomolčal je. Šele čez čas je sklenil zgodbo – sam sem ostal ves čas tiho: »Veš, Pištek, to ti je tako, kot pravijo stari moški, dedeki naši pri osemdesetih. Pravijo: vse tiste ženske, s katerimi sem bil, na vse tiste sem pozabil. Ne morem pa pozabiti na tiste, s katerimi bi lahko bil, pa nisem bil. Vidiš, tak je bilo z mojim srnjakom, vzela mi ga je vogrška mina.«

Nato sva spet oba molčala, začutil sem, da ne gre, da bi kar koli pripomnil. Zdaj ni bilo v Karčijevem glasu običajne, tja do zafkljivosti segajoče norčavosti. Ali je modrost to, kar mi je povedal ali modrost govori iz njega?

Pustil sem, da so trenutki minevali in šele čez čas sem z običajnim glasom

rekel: »No, pa srečno, ujec, zdaj iden domov, pa se pakiram za Ljubljano.«

Kakšno leto po tistem dogodku s srnjakom, to je bilo v začetku petdesetih let, se je Karči le odločil, da bo vstopil med lovce. Začuda ni imel težav, tudi puško je zlahka legaliziral, nekako je razložil, češ da je družinska zapuščina še iz prve vojne. Niso mogli nič proti njemu, čeprav se je o njegovih črnih poteh kar dosti šušljalo. A dokazov ni bilo in lovci so ga hitro vzeli za svojega: bil je dober lovski tovariš, pa priročen za postavitve preže in za pogon skozi trnjevo gostirje ... In tudi dostikrat je družbo gor držal, kot se reče; tudi zato so ga imeli radi. Prvo naslednjo zimo je podrl nekaj boljšega lesa, ga prodal in si nekje na Štajerskem nabavil tudi šibrovko - petelinko. Jagali so povečini nizko (malo) divjad, še je bilo dosti fazanov in jerebic v tistih letih.

Pogosto so lovili prav v bogatem obmejnem pasu. Ob meji so Madžari konec petdesetih let pobrali mine in bodečo žico; to se je zgodilo po politični otoplitvi med Beogradom in Moskvo – stari se bodo spomnili, da je tedaj prišel Hruščov na Brione k Titu. Toda obmejni pas je bil za navadne ljudi še vedno in še dolgo potem, tja do sedemdesetih

let – »območje z omejenim gibanjem«. A ker so bili nekateri lovci pripadniki Milice, pa Ozne in Udbe v Soboti, so dobili dovoljenje in so lovili tudi tam. Karči se je rad udeleževal takih lovov, najbolj zaradi družbe in potem zaradi veselja na zadnjem pogonu. Še vedno pa je bil najraje sam v hosti in na lovu – to mu je ostalo iz prejšnjih časov.

V poznejših letih, ker pač ni bilo več min in žice na meji, so začeli s panonskih ravnih prihajati jeleni in divje svinje. Karči se za trofejami ni gnal; doma v veži je imel, kolikor se spominim, pravzaprav le eno jelenje rogovje – dvanajsteraka, ki ga je uplenil pri Budincih sredi šestdesetih let.

Rogovja srnjaka pa nikoli nobenega.

Bilo je pa tako z njim, da ga je kar zgodaj izdalo zdravje. Po petdesetem letu so mu začele odpovedovati in pokati žile v nogah; to bolezen so imeli že v rodbini. Dokler je mogel, je še hodil na lov, zlasti na tiste decembrske, skupne. A čez pičlih nekaj let je bil na berglah. Potem so mu odrezali levo nogo, čez leto še drugo. Puški je prodal. Na invalidski voziček si je namontiral motor Tomosovega Colibrija, pa se je rad zapeljal na obisk po vasi ali še raje na špricer k Rudiju v Š. ali pa gori

k Marjetki v P. Kamor je prišel, se je razlegel smeh; brez denarja ni bil, saj je imel nekaj naše in nekaj avstrijske »penzije«. Ob tem, da je kmetoval, je namreč svoje čase nekaj let delal tudi na železnici in v Avstriji kot zdomec. Ni pa nikjer prav dolgo zdržal.

Kdo in kaj je bil torej Karči: kmet, delavec, repaš, lovec, zapeljivec, vaški zabavljač? Bil je – Karči.

Umrli je pred dopolnjenim sedemdesetim letom, Agneška je do konca lepo skrbela zanj.

To moram še povedati o Karčiju – namreč, zakaj in kako je to, da vem toliko o njem. Bil je moj daljnji sorodnik, mrzli bratranec moje mame in rad je zahajal k nam na obisk, na kupico vina ali pa kar tako, če so se sodi tisto leto že osušili. Z mojim očetom, dokler je bil ta še živ, sta kakšno rekla, mojo mamo pa je znal tudi vedno spraviti v dobro voljo. Pa z njegovim sinom sva bila vrstnika, dosti sva se preigrala skupaj pri nas in pri njih doma. Zato sem Karčija res dobro poznal; v poznejših letih, ko je tudi mene čedalje bolj vleklo med lovce, pa sem ga posebno rad spraševal prav o njegovih lovskih doživetjih in prigodah.

A tedaj, od začetka: bil je eden od

moških, ki so vstopali v svet mojega otroštva, nehote in nezavedno sem jih primerjal med sabo. Vsak je bil zgodba zase: moj oče in ta in oni sosed. V pronicljivi otroški duši sem hitro začutil, da je Karči nekako drugačen od vseh – s tisto svojo radoživostjo, humorjem, včasih tudi kosmatim ali robotim in z nekakšnim neskončnim, nepopoljšljivim življenjskim veseljem in veseljem do življenja. Spominjam se naše žganjarne; uta se ji je reklo in pol vasi je kuhalo žganje pri nas. Tam od novembra do božiča so bili zame najbolj vznemirljivi večeri v vsem letu. To je bila šola življenja: otroci smo vlekli na ušesa vse, o čemer so se pogovarjali stari, vse smo razumeli, vse smo razbrali, slutili smo vse križe in vsa veselja sveta odraslih, naših staršev. Karči je bil tudi kar naprej tam. Bil je, kot pri vseh stvareh, strasten tudi pri ponočevanju, tudi pri kartanju; igrali so šnops pa duraka, pri kartah je zdržal vse do jutra, pa naslednji večer spet. In njegova beseda je bila glavna, če je bilo treba praviti lovske štorije ali katero zapeti. Pa katero od sosed je mimogrede ploskal po zadnji plati, takole v hecu, ne da bi zameril kateri od moških. Vsi so ga jemali tako: Ah, ta Karč ... In je spet razdril kakšno kvantaško in mastno, ženske so se prve zahihitale, nato so poprijeli še možje in v predzimmerskih večerih so vsi skupaj, morda najbolj v vsem letu, pozabili na tegobe vsakdana.

Da, takšen je bil Karči; vse do zadnjega, tudi še na vozičku.

Enkrat v šestdesetih letih, moral sem tedaj biti pred maturo, je pod večer odhajal od nas, tedaj je bil še pri polnih močeh. Spremil sem ga do ogla naše stare hiše. Na lepem me je prijel za rame in brez uvoda, resno, kot da mi bo nekaj prav pomembnega zaupal, dejal: »Poslušaj to, Pištek, poslušaj to pesem!«

In je zapel – imel je glas in posluh:
»... bistra Mura doli se je vtišala,
moja mala jočič me je iskala.
Ne išči ti, moja draga, več mene,
ti boš moja, da de Mura gori tekla,
ne doli ...«

Pesem fanta, ki ga je dekle razočaralo in se mu je izneverilo, zdaj pa se kesa in ga jokaje išče. On pa ji reče: zaman me iščeš, ti boš moja in maral te bom tedaj, ko bo Mura tekla navzgor, ne nizdol! Torej nikoli več. Kakšna misel, kakšna figura brezimnega ljudskega poeta! V ritmu čardaša je ta pesmica, ki sem jo tedaj prvič slišal in sem si jo zaradi besed in zaradi napeva zapomnil do danes. Nekoč pozneje jo je sicer na

kaseti zapel Šandor Bencik z ansambлом Lajkoši, v širši javnosti pa ni poznana.

Karči je odpel dve kitici, spustil mojo ramo in se brez pozdrava in brez pojasnila, zakaj je ravno meni namenil to, obrnil in odkorakal. Gledal sem za njim in tedaj me je obšlo: Ta človek ... ni zabavljač, za kakršnega ga štejejo vsi, ni samo zabavljač ...

Nazadnje sem Karčija videl enkrat v megleni jesenski noči, tam v osemdesetih letih, na cesti tik pred P., ko sem se peljal s stoenko iz Ljubljane domov. Že pri Celju se je vlekle megla; od Maribora je bila že gosta kot skuta in ko se je cesta prevesila od Tunela mimo S., tja doli proti čardi v Vogrski vesi, sem komaj še videl sredinsko črto. Pri kokošji farmi se mi je v siju meglensk zarisala črna senca. Tedaj so bili že naseljeni damjeki, a mi je bilo v tistem delčku časa, ko sem cuknil volan ostro v levo in zaviral, jasno, da to ni žival. Izognil sem se za las; ustavil sem in skočil ven. Pri meni se je ustavil –

Karči na vozičku. Kot že dostikrat se je peljal, kar precej v rožicah, od Marjetkine krčme proti domu. Pa skoraj po sredi ceste. Je izzival tudi to pot?

»Kristus Marija, ujec, skoraj bi vas podvozil! Vsaj ob robu se peljite v tej kmici in v megli!« Glas se mi je tresel. Da bi naredil hudo sovaščanu in sorodniku, tukaj, pred svojim in njegovim pragom!

A Karči se je hahljal:

»A, ti si, Pištek! Kaj se pa sekiraš! Vidiš, pa saj me nisi, v krplivo grom ne vdari! Kaj se sekiraš, življenje je tak lepo!«

Tisto zimo so ga pokopali.

Jelenje rogovje najbrž še zdaj visi v tisti stari veži. Srnjačjega ni obesil nikoli.

Slovarček narečnih izrazov:

rjajca – ilovica, nasploh nerodovitna zemlja;
šoder – prod, gramoz; *narojen* – rojen; *farar* – duhovnik (evangeliki); *kalati* – cepiti (drva); *plastič* – senena kopica; *skepec* – past stopalka; *divje svinje* – divji prašiči; *guči!*, *gučati* – govoriti; *kmica* – tema; *iden*, *iti*, – grem, iti; *šnops*, *durak* – igre s kartami; *podvoziti* – povožiti; *krpliva* – kopriva

Uredniški odbor Založništva LZS

razpisuje

JAVNI NATEČAJ ZA LITERARNA BESEDILA Z LOVSKO TEMATIKO

Uredniški odbor Založništva LZS za leto 2011 razpisuje javni natečaj za literarna besedila z lovsko tematiko.

Tričlanska žirija uredniškega odbora Založništva LZS bo izbrala tri (3) po oceni komisije najboljše besedila (zgodbe z lovsko tematiko: lovski doživljaji; razmišljanja o lovu; pristno doživljanje narave; zanimive lovske osebnosti; humorno in satirično obarvana besedila ...).

Navodila ter razpisni pogoji:

Besedilo ne sme biti prej nikjer objavljeno!

Poslano naj bo po navadni pošti, vendar v elektronski obliki (**zgoščenka + izpis**), dolgo naj bo največ **do 10 tipkanih strani** (30 vrstic na stran, z 1,5 razmakom). Pisci lahko sodelujejo z več avtorskimi deli. Natečaj je **anonimen**, zato naj bo avtor na koncu besedila podpisan s **psevdonimom**. V posebni – **zaprti ovojnici** – priloženi k prispevku, pa naj bo listič s pravim imenom in priimkom avtorja, njegov naslov, številka transakcijskega računa, matična in davčna številka.

Rok in nagrade:

Javni natečaj se začne s februarjem 2011, konča pa se bo konec oktobra 2011. Rezultati in kratka obrazložitev odločitve komisije bodo objavljeni v našem glasilu.

1. nagrada: 1.500 evrov
2. nagrada: 1000 evrov
3. nagrada: 500 evrov

Po presoji komisije bomo nagrajena in druga dobra besedila objavili v Lovcu.

Vse avtorske prispevke za javni literarni natečaj z oznako »NATEČAJ – LOVEC 2011« pošljite v **e-obliki + izpis** na naslov: **Lovska zveza Slovenije, Uredništvo Lovca, Župančičeva 9, p.p. 505, 1001 Ljubljana**

Uredniški odbor Založništva LZS

Foto: J. Rapež – Grča

Poslanka Evropskega parlamenta na obisku v Sloveniji

Poročali smo že, da je **Veronique Mathieu**, poslanka Evropskega parlamenta, na povabilo predsednika Lovske zveze Slovenije mag. **Srečka Felixa Kropeta** 2. in 3. novembra obiskala Slovenijo. Morda je za bralce zanimiv podatek, da je od skupnega števila državljanov Francije, to je 64,1 milijona, kar 1,344.000 lovcev, ki so tudi politično organizirani in vplivni v francoskem in evropskem političnem habitatu.

V. Mathieu se pogosto udeležuje tudi skupščin in sej Izvršnega odbora Združenja evropskih lovskih zvez – FACE (ali Zveze lovskih organizacij Evropske skupnosti), ki je tudi sicer uradni sogovornik Evropskega parlamenta, poleg tega pa predseduje tudi delovni skupini Trajnostni lov, za biotsko raznovrstnost in razvoj podeželja (Sustainable Hunting, Biodiversity & Countryside Activities). V tej delovni skupini, sicer neformalnega, vendar pa nikakor ne nepomembnega značaja, sodeluje okrog 150 evropskih poslancev tega mandata. Zaradi logistične podpore se omenjena delovna skupina na tematskih srečanjih sestaja večkrat na leto, vendar le ob zasedanjih Evropskega parlamenta v Strasbourgu. Ena od zanimivejših razprav je bila nedavno namenjena problematiki ohranitve velikih zveri, kamor sta bili z referati povabljeni Slovaška in Romunija.

Kljub neformalnemu načinu delovanja pa so stališča in predlogi omenjene skupine lobistično še kako pomembni, česar bi se morale še posebej zavedati male države, kamor sodi tudi Slovenija.

Glavni namen povabila poslanke Veronique Mathieu, ki je Slovenijo obiskala prvič, ob slovesu je dejala, da zagotovo ne zadnjič, je bil sicer v predstavitvi slovenske biotske raznovrstnosti, v okviru katere naša dežela sodi zelo visoko, pa tudi za pridobivanje podpore takrat, ko bomo na Bruselj naslovili prošnje za finančno pomoč pri gradnji »zelenih mostov«, zlasti na avtocesti Vrhnika–Postojna, pa tudi na cesti od Škofljice proti Kočevju.

Obisk smo izkoristili tudi za kratek razgovor z visokimi uslužbenci MKGP in MOP, to je resornih ministrstev, ki so sodelovali že v nastajanju podobnega projekta pred dvema letoma, katerega nosilec in plačnik je bila Lovska zveza Slovenije. Ob tem se je usodno zataknilo, ker Slovenija ni zajamčila 25 % deleža sofinanciranja.

Vse skupaj nas čaka neke vrste popravni izpit, na katerega se bo treba pripraviti predvsem z večjo motiviranostjo ter vedenjem, da so lahko zamude pri obnavljanju prizadetih habitatov, zlasti za velike zveri, dolgoročno usodne. Z delom je treba začeti in nadaljevati takoj, s tem, da naj bi bil logični nosilec naloge MOP. Po uskladitvi, mogoče različnih vprašanj, in predložitvi utemeljenih predlogov lahko delež evropskih sredstev doseže tudi 75 % investicije.

Veronique Mathieu se je v Bruselj vrnila bogatejša za nekaj doživetij in izkušenj. Gamsji roglji z Vogarja, dolenska polhovka in brazgotinica na nosu pa naj jo večkrat spomnijo na majhno podalpsko deželo, ki sama ne bo zmogla nositi bremena ohranitve velikih zveri.

Blaž Krže,
predsednik Komisije za mednarodne odnose LZS

Foto: B. Krže

Veronique Mathieu, poslanka Evropskega parlamenta, je v spremstvu direktorja strokovnih služb LZS Srečka Žerjava in prof. dr. Ivana Kosa obiskala tudi Informacijski center Gozdno hišo Mašun, kjer sta jo sprejela Anton Marinčič, vodja LPN Jelen, in Anton Smrekar, vodja OE ZGS Postojna.

Izobraževanje pooblaščenecv ZGS za oceno škode od zavarovanih živalskih vrst na Veterinarski fakulteti v Zagrebu

V okviru projekta **Life+ Slo-Wolf** smo na Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS), Oddelku za gozdne živali in lovstvo,

organizirali izobraževanje pooblaščenecv ZGS za oceno škode od zavarovanih živalskih vrst, tokrat s poudarkom na **velikih**

zvereh. Izobraževanje je bilo organizirano na Veterinarski fakulteti v Zagrebu, in sicer zaradi nepriljubljenosti organizacije tovrstnega izobraževanja na Veterinarski fakulteti v Ljubljani, pa tudi izkušenosti hrvaških kolegov, ki redno organizirajo tovrstna izobraževanja svojih pooblaščenecv. Zaradi številnih pooblaščenecv in omejenega prostora v secirnicah fakultete v Zagrebu je izobraževanje potekalo v dveh

cijo volkov, kar bodo v okviru projekta SloWolf začeli ugotavljati in spremljati letos. Prvi del izobraževanja je bil v obliki predavanj, po kosilu pa smo odšli v secirnico fakultete, kjer smo znanje utrjevali na konkretnih primerih, na truplih ovac, ki jih je pokončal volk.

Rok Černe,
koordinatorski projekt
SloWolf na ZGS

Analiza škode od volkov v kmetijstvu

Eden glavnih izzivov pri upravljanju z volkom v Sloveniji je škoda v kmetijstvu, predvsem na drobnici. Zato smo v okviru projekta **LIFE + SloWolf**, katerega partner je tudi ZGS, v okviru akcije A4 naredili podrobnejšo analizo dosedanjih škodnih primerov od volkov v Sloveniji, ki se pojavljajo večinoma na drobnici. Ta se v mnogih primerih pase na območjih, ki so zelo izpostavljena napadom volkov in pred njimi v glavnem ni primerno zaščiten. Posledično je škoda na drobnici postala glavni vir konfliktov med ljudmi in volkovi. Za nastalo škodo država sicer izplačuje odškodnine, vendar obstoječi odškodninski sistem ne spodbuja rešitev za izboljšanje varovanja domačih živali, zato kot tak ne pomeni dolgoročne rešitve za reševanje konfliktov. Negativen odnos rejcev drobnice do volka se prek interesnih organizacij, predstavnikov lokalnih oblasti ter pavšalnega medijskega poročanja širi na širšo javnost in vpliva na splošno javno mnenje o volkovi, kar se posledično lahko odraža v zahtevah po povečanem odstrelu ali celo ilegalnem ubijanju živali.

Najpomembnejše ugotovitve opravljene analize:

- Volkovi veliko večino (96,5 %) vseh škodnih primerov naredijo na drobnici kljub dejstvu, da je reja goved na območju prisotnosti volka pogostejša raba prostora kot reja drobnice. Glede na majhno število napadov na govedo lahko povzamemo, da bi k zmanjšanju števila škodnih primerov bistveno pripomogla preusmeritev ogroženih rejcev drobnice na govedorejo.
- Od začetka izplačevanja škode v letu 1995 do danes ima število in vrednost škodnih primerov strmo naraščajočo težnjo (danes okrog 400–500 škodnih primerov na leto) z upadom v letih 2003, 2004 in 2005. Naraščajočo težnjo ima tudi število ovac v Sloveniji, ki se je iz 20.000 v letu 1992 povečalo na več kot 140.000 živali v letu 2009. Iz tega lahko sklepamo, da vsaj v večjem delu Slovenije reja in paša ovac nista tradicionalni kmetijski dejavnosti, temveč sta predvsem posledica kmetijske politike države.
- Od začetka izplačevanja škode od volkov v letu 1995 do danes se škoda, razen na območju Primorske, kamor so se volkovi in s tem tudi škoda bolj razširila v zadnjih petih letih, gostijo na istih mestih in pri istih lastnikih. V tem 15-letnem obdobju je več kot 50 % vse škode nastalo le pri 25 lastnikih. Tudi v letu 2009 je le sedem ovčerejcev prejelo več kot 100.000 EUR od skupaj 253.828 EUR ocenjenih odškodnin. To pomeni, da je treba problem nastajanja škode reševati z individualnim pristopom do prizadetih rejcev in ne zgolj določati splošne pogoje za varovanje na celotnem območju pojavljanja volka.
- V letih 2003, 2004 in 2005 je bilo izrazito zmanjšanje števila škodnih primerov od volkov. Tega ne moremo pojasniti ne z zmanjšanjem števila drobnice ne z boljšim varovanjem le-te. Prav tako ga ne moremo pojasniti z legalnim odvzemom volkov iz narave. Prostorska analiza pojavljanja škode v tem obdobju pokaže, da se je škoda na nekaterih območjih Slovenije v tem obdobju zmanjšala ali je celo ni bilo zaznati. Pri tem se nam postavlja vprašanje, kaj se je v tem času na omenjenih območjih zgodilo? Ali so morda skrivnostno izginili volkovi?

Rok Černe,
SloWolf (na ZGS)

Celotna analiza je dostopna na spletni strani projekta:
<http://www.volkovi.si/sl/multimedia/publikacije>

Foto: Rok Černe

Izobraževanje pooblaščenecv ZGS za oceno škode na veterinarski fakulteti v Zagrebu s predavateljem doc. dr. Josip Kusakom

skupinah 2. in 3. novembra 2010. Udeležba je bila zelo velika, saj so se ga udeležili praktično vsi pooblaščeneci, ki ocenjujejo škodo od velikih zverih na območjih organizacijskih enot ZGS. Pridružili so se nam tudi direktor ZGS **Jošt Jakša**, vodja Oddelka za gozdne živali in lovstvo **Marko Jonozovič**, višji svetovalec na Oddelku za gozdne živali in lovstvo **Miha Marenče**, vodja službe za LPN v ZGS mag. **Janko Mehle** in predstavniki Biotehniške fakultete z Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.

Na začetku je udeležence izobraževalne delavnice pozdravila dekanica Veterinarske fakultete, v nadaljevanju pa smo prek izčrpnih predavanj **Tomaža Skrbinška** (Univerza v Ljubljani, BF – Oddelek za biologijo), doc. dr. **Josipa Kusaka**, dr. **Andreea Gudana Kurilja** in dr. **Ane Beck** (vsi VF iz Zagreba) nadgradili prepotrebno znanje na področju prepoznavanja znamenj ubijanja in hranjenja velikih zverih s plenom, predsmrtnih (premortalnih) in posmrtnih (postmortalnih) sprememb na truplih in potencialnih nevarnih bolezni, katerih prenašalci so lahko tudi trupla ubitih živali. Kolega **Skrbinšek** je pooblaščenca seznanil s postopki odvzema sline na truplih ubitih živali za DNA identifi-

Loveke so enakopravne z lovci

LD Negova krasijo štiri loveke: Alenka, Erika, Marija in Zlata

Redke so slovenske lovskie družine, kjer imajo tolikšno zastopanost žensk, kot je to v primeru LD Negova. V omenjeni LD v Slovenskih goricah, ki skupno šteje osemindeset članic in članov, je namreč skoraj desetino žensk, ki so pri vseh aktivnostih enakopravne s svojimi lovskimi tovariši. To so štiri dekleta, ki imajo v isti LD tudi svoje može, kar je večinoma tudi najbolj botrovalo njihovem vstopu v lovskie vrste. Soproga **Vlada Rojka**, aktualnega starešine LD Negova, **Zlata Rojko**, je lovka že 30 let, **Alenka Šiško** in **Marija Prajndl** sta zraven že devet let, **Erika Kaučič** pa sedem let. Vsa štiri brhka dekleta povedo, da se motijo tisti, ki mislijo, kako je njihova naloga predvsem pospravljati po lovskem domu ter kuhati in streči ob družabnih dogodkih.

»Povsem smo enakopravne kot lovski tovariši, in sicer tako pri gojitvi divjadi in skrbi za divjad in okolje kot tudi pri uresničevanju predpisanega odstrela in ohranjanju prave številčnosti div-

Štiri vesele lovke LD Negova

Foto: J. Vester
Foto: O. Bakal

Udeleženci slavnosti na Krimu, kjer so člani LD Ig razvili nov prapor, starega pa shranili v lovski koči.

jadi in pri varovanju narave. Seveda tudi v lovskem domu vse potrebno delamo skupaj, enako smo zastopane tudi v organih upravljanja LD ter v okviru ZLD Prlekije,« so nam povedale Alenka, Erika, Marija in Zlata, ki so hkrati še dodale, da lovke in lovci nikakor niso zgolj ubijalci divjadi, temveč s svojim delovanjem opravljajo pomembno družbeno poslanstvo in skrbijo za živali in naravo.

O. Bakal

LD Jezersko registrirala svoj sprejemno-predelovalni prostor za uplenjeno divjad

Lovska družina Jezersko s sedežem na Zg. Jezerskem je bila sprejeta v članstvo Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije. Prav tako si je lani pridobila status kmetijskega gospodarstva, imajo registracijo MID, uredili in pridobili so si registracijo /VURS/ za zbirnico divjačinskega mesa uplenjene divjadi.

Na seji 1. oktobra 2010 je Upravni odbor Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije sprejel LD Jezersko v članstvo KGZ. Ugotovili so, da lovška družina izpolnjuje vse zato zahtevane pogoje, med drugim, da so tudi nosilci dejavnosti s statusom kmetijskega gospodarstva, lastništva in upravljanja gozdnih površin in dodeljene registracije, t. i. številke MID.

Lani oktobra je LD Jezersko tudi dokončno dobila odločbo in registracijo VURS (Veterinarske uprave R Slovenije) oz. status za

Foto: F. Ekar

Na fotografiji je Gorazd Močnik v vlogi pooblaščen osebe – preglednika uplenjene divjadi v sprejemno-predelovalnem prostoru LD Jezersko.

registrirano prevzemno mesto za oddajanje divjačinskega mesa uplenjene divjadi. Tak prostor so jezerski lovci uredili v prostoru lovškega doma, kamor so namestili zahtevano opremo za prevzem uplenjene divjadi: sanitarno-tehnična sredstva in opremo za razkuževanje, ustrezne vodne in odvodne instalacije, bojler, primerne talne in stenske keramične obloge, opremo za nameščanje in pregled uplenjene divjadi in drugo, kar s predpisi določa VURS. V pomožnem gospodarskem objektu so uredili predpisano sodobno hladilnico v vrednosti 6.500 evrov, transportni sistem, instalacije, opremo za nameščanje pregledanega divjačinskega mesa v hladilnico. Vse so pretežno naredili z lastnim, neplačanim delom, kar pa je še najmanj 4-kratnik vrednosti hladilne naprave. Pri nabavi hladilne opreme se je v pomoč ponudila tudi Občina Jezersko, za kar smo ji zelo hvaležni. Veliko pomoč

pri strokovnih napotkih in svetovanjih nam je nudila strokovna služba VURS. LD Jezersko je skoraj pri zadnjih LD na Gorenjskem, ki so sodobno uredile registrirno mesto za zbiranje in oddajo divjačinskega mesa, kar je v korist tudi kraju, saj bo zdaj mogoče 20 % od uplenjene divjadi javno prodati, kar glede »prodaje« divjačinskega mesa dovoljujejo predpisi in zahteve veterinarske inšpekcije.

France Ekar

Razvitje novega prapora LD Ig

Člani Lovske družine Ig smo 2. oktobra 2010 slavnostno razvili nov prapor naše LD. Slavnost je potekala pred našo lovsko kočjo na Krimu. Udeležili so se številni povabljeni gostje, naš župan Janez Cimperman, pokrovitelji, domačini in kmetje,

s katerimi odlično sodelujemo, ter starešine in praporščaki sosednjih lovskih družin.

Slavnost se je začela z nagovorom našega starešine Marka Vilfana. Kronist LD Ig Zlatko Podržaj je navzočim v strnjem poročilu predstavil delovanje naše LD od ustanovitve do danes. Nato je sledil protokol razvitja novega prapora, dosežki pa je našel častno mesto v eni od naših lovskih koč. Ob tej priložnosti so zaslužni člani naše LD prejeli odlikovanja LZS za dosedanje požrtvovalno delo v LD.

Poskrbeli smo tudi za dobro hrano, odlično kapljico ter prijetno vzdušje.

Jani Šivc

Odličen nastop Slovencev na 3. Lovskem EP v kombiniranem streljanju

Letos je bilo na področju strelstva zelo zanimivo, kajti 3. Evropsko prvenstvo v kombiniranem streljanju je tokrat potekalo na domačih tleh, in sicer od 2. do 4. julija 2010 na Olimpijskem strelišču Gaj pri Pragerskem. Udeležba prvenstva je bila rekordna, saj se ga je udeležilo 146 strelcev iz dvanajstih držav, med drugim tudi štiriindvajset Slovencev. Tekmovalci so se pomerili v treh različnih disciplinah, kompak sporting, universal – lovski položaj in v streljanju na štiri tarče (lisica, srnjak, gams in divji prašič). Za nastop na prvenstvu pa so bile potrebne predhodne kvalifikacije.

Najuspešnejši so bili predstavniki Češke z eno zlato in eno bronasto medaljo ter tremi srebr-

nimi, za njimi pa so se po številu osvojenih medalj uvrstili Finci, Madžari, Slovenci in Slovaki. Prednost domačega terena in dobre možnosti za trening so se pokazale kot zelo pozitivne za slovenske tekmovalce, saj je slovenska ekipa v sestavi **Anton Zupan, Mitja Kersnik, Bojan Urbančič, Dušan Žehelj, Igor Pi-**

čulin in Marko Jelen zasedla solidno peto mesto med enajstimi ekipami.

Posamično se je med slovenskimi strelci najbolj izkazal Cerkničan **Damijan Kandare**, ki je osvojil srebrno medaljo. Kandare je bil drugi v kombinaciji, kjer je osvojil 770 točk (s 775 točkami je zmagal Čeh Pavel Zazvorka).

Projekt SloWolf: Akcija sledenja volkov v snegu

V januarju in februarju nadaljujemo spremljanje populacije volkov v okviru projekta SloWolf s sledenjem v snegu. Takšno akcijo bomo letos prvič opravili na širšem območju Bele krajine, Dolenjske, Kočevske, Notranjske in delu Primorske in pričakujemo, da bo sodelovalo več sto ljudi. Pri tem bodo lovšča s posebnim namenom (LPN) zastopali poklicni lovci, v drugih lovščihih pa bomo sodelovali zainteresirani člani lovskih društin, prostovoljci društva Dinaricum in zaposleni pri projektu SloWolf. S pomočjo zimskega sledenja bomo pridobili pomembne podatke o velikosti tropov v Sloveniji, ki nam jih do zdaj zelo primanjkuje. Obenem bomo dobili informacije o gibanju volkov ter zbrali dodatne vzorce iztrebkov in urina za genetske analize. Vse lovce, ki bi želeli v akciji sodelovati in se še niso prijavili v svoji LD, obveščamo, da se lahko prijavijo še do 10. januarja. Več o akciji si lahko preberete na www.volkovi.si.

Ekipa SloWolf

Foto: M. Kofel

Trije najbolje uvrščeni slovenski strelci v posamezni konkurenci (od leve): Anton Zupan, Damijan Kandare in Miha Finkšt

V disciplini (golobi) pa je **Damijan** razstreljeval za tretje mesto in na koncu zasedel peto. Dosežki prvih petih strelcev (skupni rezultati) ter preostalih slovenskih tekmovalcev si sledijo po vrstnem redu:

	Točk
1. Pavel Zazvorka , Češka,	775
2. Damijan Kandare , Slovenija,	770
3. Helmut Roszkopf , Avstrija,	768
4. Pekka Lehtonen , Finska,	764
5. Tomas Stanek , Češka,	763

Slovenci so zasedli tudi naslednja mesta:

7. Miha Finkšt , Slovenija,	761
10. Anton Zupan , Slovenija,	755
20. Mitja Kersnik ,	744
22. Bojan Urbančič ,	742
47. Boštjan Sadek ,	728
50. Dušan Žehelj ,	727
59. Dušan Urankar ,	722
62. Janez Škrlj ,	721
71. Rok Kranjc ,	714
77. Franci Vidmar ,	710
77. Jože Koritnik ,	710
77. Matjaž Hlebs ,	710
84. Igor Pičulin ,	706
87. Maks Garmut ,	705
97. Marko Jelen ,	697
101. Joco Hudenik ,	694

M. Finkšt

Prvenstvo LZS za strelske veterane (2010)

Lani se je na razpis za organizacijo prvenstva v streljanju za veterane prijavila **LD Kočevje** in tako popestrila sicer skromno ponudbo lovskih društin, ki bi bile pripravljene izpeljati katero od razpisanih prvenstev LZS. Kočevski lovci so se naloge lotili nadvse resno in organizirali prvenstvo, o katerem se je potem še dolgo govorilo. Poleg novega strelšča za MK-puško so tudi vse preostalo naredili in pripravili brezhibno. Posebne zasluge poleg drugih članov ima nedvomno mojster **Ivan Curl** starejši, ki mu obdelava lesa očitno ni tuja. Organizatorji niso pozabili niti na zaščitno ograjo na zmagovalnih stopničkah, tako da je bilo počutje dobro in varno, prireditvi primerno. Res vsem prizadevnim članom **LD Kočevje** v organizacijski skupini prvenstva in pripravi nanj – priznanje in zahvala!

Foto: Š. Vesel

Najboljše tri ekipe strelcev veteranov v disciplini golobi

Prvenstvo je zaradi vseh že izrečenih pohval potekalo hitro in brez zastojev, saj so strelci streljali nemoteno sočasno na obeh streliščih.

Prvenstva se je udeležilo 57 strelcev iz enajstih območnih lovskih zvez. Nekaj rezerve je še in prihodnje leto vabim manjkajoče zveze, naj pošljejo svojo ekipo ali vsaj katerega posameznika.

Z naskokom je v kombinaciji med vsemi nastopajočimi zmagal super veteran **Karol Cizej**, ki je edini zadel vseh petindvajset golobov, ki so bili malo hitrejši od predlanskih golobov v Slovenji Gradcu in tako mlajšim tekmeccem »vrgel rokavico« ... Med ekipami so bili najboljši **strelci ZLD Ljubljana**.

Na koncu naj se vsem zahvalim za prijetno počutje v upanju, da se bomo še kdaj srečali na strelišču LD Kočevje.

Mitja Kersnik

Rezultati Prvenstva LZS v streljanju (veterani 2010)

KOMBINACIJA – posamezniki

Super veterani:

1. Karol Cizej	195 točk
2. Stane Šlajpah	177 točk
3. Jurij Druškovič	175 točk

Veterani:

1. Tone Zupan	189 točk
2. Mitja Kersnik	187 točk
3. Rajko Andrejašič	185 točk

Golobi – super veterani:

1. Karol Cizej	25 + 22 golobov
2. Tone Markič	20 + 24 golobov
3. Stane Šlajpah	22 + 17 golobov

Veterani:

1. Boris Knežar	24 + 23 golobov
2. Jožef Erjavec	23 + 23 golobov
3. Anton Korošak	23 + 22 golobov

Krogla – super veterani:

1. Ivan Curl	93 + 99 krogov

2. Franc Pavlovič	93 + 98 krogov
3. Miljan Zidanič	95 + 95 krogov

Veterani:

1. Mitja Kersnik	99 + 99 krogov
2. Branko Fidler	94 + 99 krogov
3. Jože Koritnik	94 + 98 krogov

EKIPNO:

Kombinacija:

1. ZLD Ljubljana	554 točk
2. SK ZLD - Celje	545 točk
3. LZ Koroške	522 točk

Golobi:

1. SK ZLD - Celje	67 golobov
2. ZLD Ljubljana	66 golobov
3. LZ Koroške	65 golobov

Krogla:

1. ZLD Ljubljana	290 krogov
2. ZLD Posavja	282 krogov
3. SK ZLD - Celje	277 krogov

prijateljev so gonjači z ležišč dvignili nekaj ščetinarjev, vendar jih je usoda rešila pred strelci pušk lovcev na stojiščih.

Končna statistika je bila: eno uplenjeno jelenje tele. Lovovodji sta opravila kratko analizo celotnega lova ter na mesta, kjer so lovci streljali na divjad, poslali vodnika s psom krvosledcem, da je opravil kontrolni pregled nastrelov.

Po končanem lovu je lovovodja obrazložil celoten potek, pohvalil varnost na lovu in uplenitelju ob lovskem blagru izročil vejico plena v pozdrav. Po pozdravu lovini nas je povabil na Jurišče v kulturni dom, kjer so člani LD Tabor - Zagorje, ki je bila letošnja gostiteljica skupnega lova, pripravili okusno malico.

V prijetnem vzdušju smo se odločili, da se bomo ob letu spet srečali.

Anton Šajin

Najboljši strelci super veterani v streljanju s kroglo: 1. Ivan Curl, 2. Franc Pavlovič in 3. Miljan Zidanič

Pozdrav lovini po 10., tradicionalnem novembrskem skupnem lovu LD Tabor - Zagorje in LD Pivka

Konec lanskega novembra je LD Poljskava v svojem prenovljenem lovskem domu gostila člane uredniškega odbora založniške dejavnosti LZS, ki so imeli tam tudi zadnjo lansko sejo. Po seji so jih prijazni gostitelji povabili na lov na fazane in ogled lovišča, kjer so jim pokazali nekaj remiz za malo divjad, ki so jih vzorno uredili na odkupljenih zemljiščih. Člani odbora se članom LD Poljskava najlepše zahvaljujemo za prijaznost in pogostitev.

10., tradicionalni skupni lov LD Tabor - Zagorje in LD Pivka

Že deseto leto zapored smo se z drugo novembrsko nedeljo zbrali lovci LD Tabor - Zagorje in LD Pivka ter gostje na tradicionalnem skupnem lovu. Kot vsako leto smo se zbrali v vasi Palčje pred gasilskim domom. Pozdravil nas je starešina lovske družine Pivka **Bogdan Rebec**, nato pa sta besedo prevzela lovovodji obeh družin. Po skrbnih napotkih kaj in kako bomo lovili, nas je eden od lovovodij opozoril še na varno ravnanje z orožjem in na varnost na stojiščih. Kljub slabemu vremenu in megli je bilo na lovu vzdušje zelo prijetno.

S pomočjo šolanih štirinožnih

Lov posebej za lovke SK ZLD - Celje

Na slovesni podelitvi spričeval generaciji novih lovke in lovcev (2010) SK ZLD - Celje v lovskem domu Vojnik se je tajniku zveze Zdravku Mastnaku utrnila zamisel, da bi jeseni izpeljali lov na malo divjad za vse lovke te območne zveze.

Lovska družina Šentjur se je obvezala, da bo idejo izpeljala skupaj vodstvom te območne lovske zveze. Poizkušali so privabiti čim več lovke, jim omogočiti čim lepši lovski dan, po lovu pa jih na najboljši način pogostiti v našem lovskem domu.

Sedmega novembra 2010 se je lova udeležilo devet lovke in ena pripravnica, vsaka iz druge lovske družine. **Brane Podgoršek**,

Foto: O. Cerovšek

Zbrane lovke na lovu LD Šentjur v varnem okrilju predstavnikov moškega spola celjske ZLD

predsednik LD Šentjur, je pozdravil vse zbrane, še posebno lovkam pa zaželel največ uspeha pri lovu in prijetno počutje.

Takoj smo opazili, da se je nova generacija dobro naučila vseh pravil varnosti pri lovu in pravilnega ravnanja z orožjem (zasluga predavateljev), kajti na zbornem mestu so bile vse puške šibrenice »prelomljene«. Tudi varnost in disciplina med lovom in po njem sta bili brez pri-pomb.

Diana je bila naklonjena dvema lovcema, odločila pa se je, da bo pravična tudi do ženskega spola – lovka **Alojzija Hrastovec** iz LD Vransko je sama, brez »pomoči« drugih lovcev, na dlako »položila« zajčka.

Sledil je pozdrav lovini, zadnji pogon v lovskem domu in želja vseh udeležencev, da bi se srečno vrnili k svojim dragim. Menim, da kot organizatorji dogodka nismo zatajili. Po omenjenem »krstnem lovu« menimo, da je treba takšna srečanja nadaljevati, da bodo postala tradicija, s skrito željo, da bi drugo leto privabili še več lovk.

V naši območni zvezi je tride-

set lovk; na srečanje in lov naj jih pride vseh trideset skupaj z novo pripravnico, za katero sem prepričan, da bo drugo leto enaintrideseta lovk.

Stane Sušnik

Desetletnica prleških rogistov

Pred desetimi leti so bili ustanovljeni **Prleški lovski rogisti**. To je skupina, ki igra lovsko glasbo predvsem na trobila. Skupino sestavljajo izurjeni glasbeniki, ki pretežno igrajo za potrebe lovskih družin Prlekije, nastopajo pa ob raznih jubilejih, na občinskih zborih, na lovskih revijah, cerkvenih božičnicah, ob slavnostnih razvitjih lovskih praporov, obletnicah društev ... Njihove ubrane glasove iz trobil je mogoče slišati tudi na pogrebih pokojnih lovcev. Skupino Prleških lovskih rogistov sestavljajo glasbeniki iz vseh koncev Prlekije. Prleški lovski rogisti se namreč redno udeležujejo revije lovskih zborov in rogistov Slovenije. V skupini sta sicer le dva

lovca, kar pa ne pomeni, da so preostali člani manj zavzeti za igranje lovskih pesmi. Igrajo namreč koračnice, v glavnem pokojnega skladatelja prof. **Jožeta Grleca**. Predsednik skupine Prleških lovskih rogistov je **Franc Belšak**, vodi pa jih **Urška Kurbus**, sicer dijakinja Srednje glasbene in baletne šole v Mariboru; njen instrument je trobenta.

B. Žerdin

Ograjeni pašniki in divjad

Lovstva in kmetijstva si ni mogoče zamisliti brez ustreznega sodelovanja, kjer pa je zelo težko uskladiti medsebojne interese.

Pišem o ugotovitvah in razmerah v lovišču **LD Planota** in menim, da je podobno stanje tudi v drugih LD. Smo v času vse večjega zaraščanja nekdanj obdelanih kmetijskih površin, še posebno tistih, ki jih je treba še ročno obdelovati ali pa je strojna obdelava mogoča le delno ali s posebnimi stroji, ki so dragi. Država s pomočjo subvencij sicer spodbuja takšno kmetovanje, vendar problem v osnovi ni re-

ograje (pastirje), površine, ki jih kmetje ne kosijo več, pa so večinoma ograjene s stalno ograjo, kjer je ob postavljenih kolih nameščena bodisi žica ali mreža.

Do tu naj bi bilo še vse v redu, vendar je problem večji. S kmetovanjem se ukvarja vse manj lastnikov zemljišč. Ko nekdo prekine s košnjo, je v številnih primerih ureditev ograjenega pašnika le prehodno obdobje. Po navadi je potem zaraščanju prepuščena kar celotna ograjena površina. Po domače povedano: lastnik ograje ne odstrani. Rast grmovja se prepleta z mrežo ali žico. Teren ni prehodni ne za lovce ne za divjad. Pogosti so primeri telesnih poškodb divjadi in rastočega rogovja ob žici, ki se potem razvije v spačeni obliki. Takšne trofeje so pri nekaterih lovcih resda celo zaželeni, a splošen pojav nikakor ni razveseljiv.

Bolj zaskrbljujoče je, da smo vedno pogostejše priče veliko hujšim posledicam, ki se končajo z življenjem živali. Predvsem rogovje je namreč tisto, ki se najprej zaplete v mrežo do take mere, da si divjad ne more več pomagati in pogine v hudih mukah.

Kot le en primer navajam, da

Foto: S. Obrekar

Neustrezno ograjeni pašniki in opuščene, še vedno ograjene zaraščajoče se površine so postale prave pasti za divjad. Jelena iz LD Planota, ki sta se zapletla v žično pletivo ograje.

šen in se je zaraščanje le delno upočasnilo. Na Tolminskem velja območje naše LD za najbolj obdelano, vendar so pokošene le nekdanje njive in travniki, kjer je mogoče košnjo in spravilo krme opraviti strojno. Ročne košnje skoraj ni več. Številne strme senožeči so že zaraščene. Za lovstvo je vse večji problem dejstvo, da površine, ki niso primerne za strojno obdelavo, spreminjajo v ograjene pašnike. Za pašo goveje živine ali drobnice delno uporabljajo premakljive električne

smo našli že popolnoma izčrpanega srnjaka, zapletenega v mrežo ob stoječem kolu. Naslednji primer je odstreljeni srnjak, ki je imel okrog rogovja in vratu ovito pašno električno vrstico in vanjo zapleteno še dober meter dolgo palico, ki jo je nosil s seboj.

Primer, ki me je spodbudil prav k temu pisanju, pa je naslednji.

V času letošnjega jelenjega ruka sta bila v našem lovišču uplenjena jelena, ki sta bila skupaj zapletena v isto mrežo. Našel ju

Foto: B. Žerdin

Prleški lovski rogisti delujejo že deset let.

je lovec, ko sta bila še živa. Ugotovljeno je bilo, da je bila mreža odstranjena s pašnika, ki je od kraja najdenih jelenov oddaljen približno kilometer. Ali sta jo nosila skupaj ali se je drugi jelen vanjo zapletel pozneje, ne vemo. Na kraju najdbe sta živali mrežo ovili okrog drevja do take mere, da sta bila z glavama zapletena skupaj in pri tleh. Poleg ovitega rogova je bila žica ovita tudi okrog vratu in celo skozi ustno votlino.

ZDlov-1 s predpisi jasno ureja **preprečevanje in povračilo škode od divjadi in na njej**. Za škodo od divjadi moramo lovci dosledno odgovarjati, za škodo na divjadi pa žal še ne poznam primera, da bi bila kdaj resno in odgovorno obravnavana in jo lovci po navadi kar spregledamo; tudi zaradi dobrih odnosov z lastniki zemljišč, na katerih lovimo. To bomo morali spremeniti s pomočjo pravne službe LZS in drugih zainteresiranih organov slovenskega lovstva!

Marko Obrekar

Novinarska konferenca na Ljubljani

Zadnjih nekaj let je že med tradicionalnimi nalogami LZS zagotovo tudi vsakoletna prednovoletna novinarska konferenca, ki jo skupaj skličeta **Lovska zveza Slovenije** in **Ribiška zveza Slovenije**. Vodstvi obeh zvez novinarje in povabljene predstavnike MKGP in MOP seznanita s tekočim delom obeh zvez, nato pa se je ob krajšem prednovoletnem prigrizku na rečni ladji Ljubljani naše druženje končalo. Ker prve dni decembra visok vodostaj Ljubljane ni dopuščal plovbe po njej, je tokrat ladjica kapetana **Jožeta** ostala kar varno privezana blizu gostišča Livada.

Kot smo že navajeni, se tudi tokrat povabilu lovcev in ribičev ni odzvalo prav veliko novinarjev. Mnogo več je bilo tistih, ki poklicno ali ljubiteljsko bdijo in skrbijo za zdravo naravo, divjad in življenje v vodi in ob njej. S

Foto: F. Rotar

LOV

Zagledani v naravo - sejem LOV 2011

Lov, bienalni 7. Mednarodni sejem lovstva, ribištva, turizma in aktivnosti v naravi bo letos spet v Gornji Radgoni od **15. do 17. aprila 2011**. Ponujal bo pripomočke, znanje in koristne informacije, ki jih potrebujejo lovci, ribiči, rekreativci, turisti in drugi oboževalci narave. Kot novost se mu pridružuje 1. Mednarodni sejem aktivnosti in oddiha v naravi.

Na vsebinsko in programsko povezanih sejmih bodo razstavljavci predstavili pestro razstavno-prodajno ponudbo lovške in ribiške opreme, ponudbo za kinologijo, konjenišvo in hišne živali. V okviru turističnega dela sejma bodo prikazano dopolnjevale predstavitev opreme in pripomočkov za pohodništvo, kolesarjenje, planinarjenje, golf, vodne športe in druge aktivnosti v naravi. Predstavljena bo turistična ponudba zavarovanih naravnih območij, zdraviliškega turizma, wellnesa turizma in turizma na kmetiji ter vse tisto, kar potrebujemo za taborjenje, izletništvo, oddih in uživanje v neokrnjenem okolju.

Sejma bodo spremljale tudi strokovne predstavitve Lovske zveze Slovenije, Kinološke zveze Slovenije in drugih organizacij za ribištvo, lovstvo, kinologijo, planinstvo in jamarstvo ter poučno in zabavno sejmsko dogajanje. Najzanimivejše bodo predstavitve na področju kinologije z državno razstavo psov lovskih pasem in tekmo v agilityju, nastopi lovskih rogistov, pevskih zborov in harmonikarjev, tekmovanje v kuhanju ribje čorbe, gobove juhe in lovskega golaža ter konjeniške predstavitve. Turistični del sejma bodo popestrile turistične predstavitve s potopisnimi predavanji, fotografske razstave in projekcije filmov.

Organizator Pomurski sejem vabi, da k mozaiku vedrega in odgovornega druženja z naravo s svojim obiskom dodate še vaš prispevek ter da si termin sejma že zdaj zabeležite v vaš koledar dogodkov, ki jih letos ne smete zamuditi!

Več informacij: www.pomurski-sejem.si

Jana Dimec
jana.dimec@pomurski-sejem.si

svojo prisotnostjo so novinarski konferenci dali priznanje mnogi povabljeni gostje. Z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so prišli **Anica Zavrl - Bogataj**, direktorica Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, **Urška Srnec**, vodja Sektorja za lovstvo in ribištvo, ter **Dušan Bravničar**, odgovoren za ribištvo. Z ministrstva za okolje in prostor je v našo družbo prišel **Andrej Bibič**, in sicer iz Sektorja za varstvo narave. Čas za konferenco in novinarje sta našla tudi profesor dr. **Ivan Kos**, vodja Strokovnega znanstvenega sveta pri LZS, ter **Anamarija Žagar**, trenutno koordinatorka projekta Varstvo in stanje varstvenega statusa populacije volka v Sloveniji. Od lovskih organizatorjev konference so bili: predsednik mag. **Srečko F. Krobe**, podpredsednik mag. **Lado Bradač**, direktor **Srečko Žerjav**, **Blaž Krže**, podpredsednik FACE ter priznan lovski strokovnjak, **Marjan Fortin** in **Franc Rotar**, predsednik in podpredsednik Komisije LZS za kulturo in stike z javnostjo, ter **Boris Leskovic**, odgovorni urednik Lovca. Ribiško zvezo Slo-

venije so zastopali predsednik **Borut Jerše**, sekretar **Marko Koracin** in odgovorni urednik revije Ribič **Igor Holly**.

Konferenco je tudi to pot vodil in povezoval **Marjan Fortin**.

Res škoda, da se decembrske lovške in ribiške konference ni udeležilo več novinarjev. Iz prve roke bi namreč lahko dobili precej podatkov o aktualnih naravovarstvenih prizadevanjih obeh organizacij o stalnih nalogah in prizadevanjih lovcev in ribičev na področju varovanja narave, divjadi in voda. Lovci in ribiči smo opozorili na premalo upoštevanje naravovarstveno zakonodajo v Sloveniji. Predvsem smo seznanili novinarje, kako se več kot 40 tisoč slovenskih lovcev in ribičev, ki so pred nekaj leti podpisali sporazum o sodelovanju, vedno uspešneje, z ramo ob rami, bojujejo tudi proti tistim, ki jim je bolj malo mar, v kakšnem okolju živijo drugi državljani. Od predsednika Ribiške zveze Slovenije smo izvedeli, da bodo v letu 2011 slovenski ribiči praznovali že 130-letnico organiziranega delovanja.

F. Rotar, B. Leskovic

Pokaži svojo lovsko izkaznico!

Lovska zveza Slovenije

Popust

Za člane Lovske zveze Slovenije
z lovsko izkaznico

Septembra smo v strokovni službi LZS začeli s sklepanjem pogodb s podjetji, ki bodo vsakemu članu LZS ob predložitvi veljavne lovske izkaznice omogočile nakup lovskih potrebščin in opreme z določenim popustom.

Ta naj ne bi bil manjši od petih odstotkov, imena vseh podjetij, ki nudijo deset- ali večodstotni popust bomo po sklenitvi pogodbe objavili v glasilu Lovec. Na naši spletni strani bo stalno objavljen dopolnjen spisek vseh podjetij, ki bodo z nami sklenila **pogodbo o sodelovanju**. Prodajna mesta teh podjetij bodo označena z nalepko, ki jo vidite na fotografiji.

Do konca oktobra smo poslali predloge za sodelovanje in osnutke pogodb že več kot stotim podjetjem, ki prodajajo najrazličnejše blago ali nudijo storitve, ki niso nujno povezane z našo dejavnostjo, ter že podpisali pogodbe s podjetji, naštetimi v preglednici za navedeno blago in storitve.

Ker želimo v akcijo pritegniti čim več podjetij, prosimo prav vse člane LZS, da nam na naš elektronski naslov sporočite še nova imena in naslove podjetij, ki bi jih zainteresirala za sklenitev takšne pogodbe.

Do konca prihodnjega leta želimo skleniti vsaj sto takih pogodb!

Želimo, da nam na tak način naša lovska izkaznica prinese neposreden prihranek pri nakupih!

Stanje: 15. 12. 2010

S. Žerjav

POGODBE ZA POPUSTE		
Podjetje	blago in storitve	% popusta
1 ALPINA, d. o. o., Žiri	Lovska in pohodna obutev	10
2 TRI KRONE, d. o. o., Godešič 53, Šk. Loka	Protikorozijska zaščita vozil in olje za mazanje KROWN	10
	Motorna žaga CS 2500	5
	Avtomatski krmilnik HU 19	5
3 PEECKER, d. o. o., Ljubljanska 39, Kranj	Električno ročno orodje	5
	Električno in bencinsko vrtno orodje	5
	Vrtno ročno orodje	5
	Večji lesnoobdelovalni stroji	5
4 TRADICIJA AVSENIK, d. o. o., Begunje 21, Begunje	Gostinske storitve in nočitve	10
5 Montaža in servis hladilnih naprav Matjaž Košir, s. p. Katreževa pot 38, LJ - Črnuče	Hladilne komore	15
	Servis hladilnih naprav	15
6 TUKANO, d. o. o., Zg. Hoče 7, 2311 Hoče	Izdelki blagovne znamke Propak	10
	Izdelki blagovne znamke Vitakraft	10
7 PST, d. o. o., Dobja vas 187a, Ravne na Koroškem	PVC-okna in vrata, rolete Alu	10
	ALU-vhodna vrata in zimski vrtovi	5
8 NOLD, d. o. o., Selska cesta 2, 8257 Dobova	Majice in telovniki NOLD	15
	Klobuki in pasovi za puške	10
9 Veterina Šoštanj, d. o. o., Kajuhova 13, Šoštanj	Vse veterinarske storitve, razen cepljenj	10
10 KOLPA, d. d., Salon Kolpa, Cesta XV. brigade 47, Metlika	Kopalniška oprema	10
11 Servis VAKO, d. o. o., Kolodvorska c. 56/B, Črnomelj	Servis klimatskih naprav - split sistem	10
	Kontrola in dopolnitev plina pri avtoklimi	10
	Montaža klimatske naprave - split sistema	5
	Popravilo hladilne tehnike	5
12 ALPIN, napredne tehnologije, obnovljivi viri energije, Koroška cesta 27, Kranj	Fotovoltaika, oprema za samooskrbo koč, krmišč, plovila, avtodome ...	10
	Svetovanje, razstavnin in demonstracijski prostor	
	Sončni kolektorji in sistemi za ogrevanje in dogrevanje vode	10
	Toplotne črpalke in klimatske naprave za ogrevanje in dogrevanje	10
13 Marko Žibert, s. p., Sorška ulica 12, Kranj	Artikli izobraževalnega programa OVE z gorivnimi celicami	10
	Sončne fotonapetostne elektrarne (popust na zadnjo ponudbo)	2
14 Biroservis Klančar, k. d., Selannov trg 6, 1210 LJ - Šentvid	Lovski, ribiški in drugi noži, multiorodje in diamantni brusilniki CRKT	10
	Keramični noži	10
	Storitev nabrusi.si – brušenje vseh vrst nožev	15
	Birooprema SHARP, pisarniški material, fotokopiranje in tiskanje	10
15 Turistična kmetija Pr'Ambrožu, Ambrož pod Krvavcem 7, 4207 Cerklje na Gorenjskem	Gostinske storitve	10
	Nočitve	10

Foto: J. Pop

Lado Kocijan, najstarejši član Lovske družine Mirna, je 14. 8. 2010 praznoval 85 let svojega življenja. Rodil se je v revni družini kot tretji od osmih otrok na Mirni na Dolenjskem. Oče se je leta 1941 v gozdu smrtno ponesrečil; ostali so mama in nepreskrbljeni otroci.

Že kot dijak novomeške meščanske šole se je leta 1941 vključil v NOB in prekinil zelo obetavno šolanje. Leta 1942 se je kot partizan vključil v Krški odred, ko pa je bila 4. septembra 1942 na Trebelnem pri Mokronogu ustanovljena slavna Gubčeva brigada, se je v njej bojeval vse do končne osvoboditve domovine. Kar petkrat je bil ranjen! Po vojni je kot častnik JLA dvajset let služboval v generalštabu, maršalatu in v predsedstvu Jugoslavije. V Slovenijo se je vrnil na dolžnost načelnika štaba TO, bil pa je tudi pomočnik komandanta Ljubljanskega armadnega območja. Več kot deset let je bil izredni profesor in tudi predstojnik katedre za obramboslovje na FDV Ljubljanske univerze. Še vedno kot aktivni funkcionar deluje v številnih organizacijah.

Začetek lovskega udejstvovanja Lada Kocijana sega v leto 1947. Že naslednje leto je opravil lovski izpit in postal član LD Sečovelje. Kar nekaj let (dokler je bilo to mogoče) je bil Lado Kocijan član več LD v krajih, kamor ga je vodila službena pot poklicnega vojaka.

Leta 1978 se je vključil v Lovsko družino Mirna. Vse od leta 1995 do zdaj je predsednik Disciplinske komisije LD; letos se mu izteka že četrty mandat. Je spoštovan in priljubljen med lovskimi tovariši. Po svojih močeh še vedno prispeva znaten delež k trajnostnemu upravljanju z divjadjo in pri vzdrževanju lovskih objektov. Skrbi tudi za urejeno krajino in čisto okolje.

Za zasluge in prispevek lovstvu, ki ga je dal v dolgi, bogati in pestri lovski karieri, ga je LZS odlikovala z redom za lovske zasluge III. in II. stopnje.

Pri njegovem lovskega udejstvovanju ima posebno mesto tudi njegov stalni spremljevalec, lovski pes.

Spoštovani lovski tovariš Lado, ob tvojem visokem življenjskem jubileju ti iskreno čestitamo in ti želimo še mnogo zadovoljnih let med nami!

LD Mirna – D. Z.

Karel Ingolič, 85-letnik, častni član LD Polskava, se je rodil 11. 8. 1925 na Spodnji Polskavi, kjer je obiskoval osnovno šolo. Nato se je kar v domači mizarški delavnici izučil za mizarja. Po drugi svetovni vojni je po pokojnem očetu prevzel mizarstvo delavnico. Takratne družbene razmere pa niso bile ravno naklonjene zasebnim lastninam, zato je Karel zasebno mizarstvo delavnico preoblikoval v socialistično podjetje. Prav pod njegovim vodstvom se je razvil v uspešno lesno industrijsko podjetje LIP – Spodnja Polskava, ki ga je

vodil vse do upokojitve leta 1989. Tedaj je bilo v njem zaposlenih že več kot sto delavcev, ki so izdelovali stavbno pohištvo.

Njegov oče Anton je bil že v kraljevini Jugoslaviji lovski zakupnik lovišča Gabernik, kjer je Karel dobil tudi prve lovske izkušnje. Po vojni je bil soustanovitelj Lovske družine Spodnja Polskava. Po združitvi treh lovskih družin (Zg. Polskava, Sp. Polskava in Pragersko), leta 1950, pa je prevzel funkcijo gospodarja, ki jo je opravljal do leta 1959. Izkazoval je predvsem veliko skrb za gojitev male divjadi; bil je eden prvih, ki je v tistem času poskrbel za osvežitev krvi pri gojitvi fazanov v polskavskem lovišču. Leta 1959 je postal starešina LD Polskava, ki jo je vodil do leta 1967. Ponovno je bil starešina tudi od leta 1972 do 1974.

Jubilant ima velike zasluge za dograditev lovskega doma leta 1968 in pozneje tudi strelišča za streljanje na glinaste golobe.

Ker je tako kot vsi Ingoliči dobro vedel, da brez lovskega psa ni lova, je ob sebi vedno imel zelo uporabne pse – nemške kratkodlake ptičarje, ki jih je sam izšolal. Zato tudi ni čudno, da je bil predsednik družinske kinološke komisije (od leta 1980 do 1988) in pozneje njen član. Udeleževal se je tudi kinoloških tekm, kjer je s svojimi psi dosegal vrhunske rezultate.

Karel je bil eden od ustanoviteljev in prvi predsednik skupščine LKD Maribor. Veliko veselja je imel in ga še ima do streljanja na glinaste golobe. Udeleževal se je tudi strelskih tekmovanj, kjer je prav tako dosegal lepe uspehe in častno zastopal LD Polskava. Dva mandata je bil tudi član NO LD.

Leta 1996 mu je občni zbor LD Polskava za njegovo nesebično in umirjeno delo v LD izglasoval častno članstvo. Od LZ Maribor je za zasluge v lovstvu prejel priznanje – plaketo, LZS pa ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redoma II. stopnje in I. stopnje. Od Kinološke zveze Slovenije je za zasluge na kinološkem področju prejel odlikovanje: srebrni in zlati znak.

Dragi Karel, lovci LD Polskava ti ob tvojem življenjskem jubileju čestitamo in ti želimo vse najboljše, dober pogled in ravne cevi ter predvsem še mnogo zdravih let.

LD Polskava – J. M.

Jože Pušnik, član LD Podgorje pri Slovenj Gradcu, je 8. 8. 2010 v krogu svojih najdražjih praznoval 75. rojstni dan.

Rodil se je leta 1935 v Dovžah pri Mislinji v številni kmečki družini; bilo je kar 10 otrok. Kot starejši sin je moral kmalu poprijeti za kmečko delo, kot mlad fant pa se je rad udeleževal raznih akcij, ki so bile povezane z naravo in okoljem. Zato se je, čim se mu je ponudila priložnost, vključil v lovske vrste.

Med vojno je njegova družina sodelovala z NOB, zato je okupator preganjal tudi njega. Še kot šolskega otroka so ga velikokrat ustražovali in je bil priča vojnim strahotam. Po vojni se je po končani osnovni šoli vpisal v nižjo kmetijsko šolo, nato v srednjo kmetijsko šolo, ki jo je

dokončal leta 1963. Zaposlil se je kot kmetijski tehnik pri Okrajni zadruzi zvezi, pozneje pa pri Kmetijski zadruzi v Slovenj Gradcu. Leta 1975 se je zaposlil pri podjetju Nova oprema v Slovenj Gradcu.

V LD Podgorje, kjer je član še vedno, so ga sprejeli leta 1974. Jože je moral kot mlad in sposoben lovec takoj sprejeti različne funkcije v lovski družini. Član UO je bil od leta 1980 do 1994 in od leta 1998 do 2010. Bil je član NO LD, nato predsednik disciplinske komisije (od leta 1988 do 1990), član komisije za ocenjevanje škode od divjadi (od 1. 1994 do 1996), družinski kronist pa od leta 1998 do 2009. Zbiral je tudi gradivo in urejal kroniko LD za

obdobje od leta 1946 naprej. Bil je predsednik komisije za gospodarjenje z lovsko kočjo, predsednik in član inventurne komisije pa vse od leta 1989 do 1995. Član Lovskega okreta LD Podgorje je bil od leta 1974 do 1994.

Za izredno aktivno in marljivo delo v organih matične LD je jubilar prejel številna priznanja in pohvale, Lovska zveza pa ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge.

Spoštovani lovski tovariš Jože, ob tvojem jubileju, 75-letnici, se ti lovski tovariši iskreno zahvaljujemo za prispevek k razvoju in delu naše LD. Želimo si, da bi še dolgo prihajal med nas.

LD Podgorje – J. S.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

85-letnico

Franc Bratina, LD Vipava
Anton St. Brodnjak, LD Malečnik, Košaki
Franc Godec, LD Krka
Anton Grafoner, LD Jakob
Anton Pintar, LD Begunjščica
Zvonko Rožnik, LD Medvode
Dušan Štok, LD Senožeče

80-letnico

Milan Bandelj, LD Brje, Erzelj
Franc Blatnik, LD Suha krajina
Jože Furlan, LD Gorica
Ivan Grošelj, LD Vače
Franc Jelovšek, LD Vrhnik
Emiljan Kek, LD Ivančna Gorica
Vili Knez, LD Laško
Pavel Krajnc, LD Kapla
Ivan Kramžar, LD Šmartno pri Litiji
Pavle Kumer, LD Laško
Janez Lassbacher, LD Sveti Jurij, Jurovski Dol
Francišek Leber, LD Kungota
Ernest Orešnik, LD Pogorevc
Franjo Purkhard, LD Kungota
Božidar Rajčević, LD Rakek
Matija Simonič, LD Sinji Vrh
Jože Sintič, LD Podbočje
Jožef Slavec, LD Kojnik, Podgorje
Anton Velkavrh, LD Dobrova
Franc Vidovič, LD Dobrova

75-letnico

Oliver Avsec st., LD Mokrc
Savin Bitenc, LD Žalec
Anton Cerar, LD Domžale
Ivan Cvetek, LD Stara Fužina
Evgen Čahuk, LD Križevci v Prekmurju
Anton Gundel, LD Velka
Vincencij Hriberšek, LD Škale
Ernest Jagrič, LD Podsreda
Franc Jerman, LD Škocjan
Ivan Koštomaj, LD Dobrna
Anton Obrul, LD Loče
Francišek Pavše, LD Jamnica
Aleksander Persin, LD Mokrc
Viljem Povše, LD Dol pri Hrastniku
Stanko Pungerčič, LD Krško
Leopold Rajk, LD Trdinov vrh
Franc Rant, LD Selca

Armido Ražman, LD Koper
Franc Škerget, LD Voličina
Ivan Štukl, LD Cigonca
Vinko Tavčar, LD Šenčur
Valentin Valič, LD Čaven
Maksimilijan Zamernik, LD Luče
Ernest Zidanski, LD Loka pri Žusmu

70-letnico

Jože Antolič, LD Leskovec v Halozah
Franc Belšak, LD Videm ob Ščavnici
Jožef Bratina, LD Križevci pri Ljutomeru
Jožef Bratušek, LD Pernica
Marko Bregar, LD Krka
Stanislav Črnivec, LD Dobrič
Boltezar Dedič, LD Polzela
Alojz Dovjak, LD Raka
Valentin Drole, LD Ljubinj
Milan Gačnik, LD Juršinci
Dr. Franc Heber, LD Libeliče
Anton Hliš, LD Podlehnik
Franc Hribar, LD Pšata
Anton Ilenič, LD Cerknica
Anton Indihar, LD Velike Lašče
Stanislav Klembas, LD Radeče
Vincenc Klemenčič, LD Tomaž pri Ormožu
Franc Kovač, LD Hrastnik
Robert Kovic, LD Trstelj, Kostanjevica
Janez Krajec, LD Velike Poljane
Janez Rudolf Malis, LD Litija
Franc Malnarič, LD Smuk, Semič
Anton Mavrič, LD Kanal
Jožef Meglič, LD Tržič
Vincenc Močnik, LD Porezen
Jožef Papež, LD Tmovski gozd
Pavel Povše, LD Turjak
Jože Praznik, LD Dreta, Nazarje
Vincenc Ivan Razpor, LD Bukovca
Leopold Rogelj, LD Jošt, Kranj
Jožef Sekirnik, LD Rogatec
Tivadar Šebok, LD Križevci v Prekmurju
Vinko Štefok, LD Kungota
Franc Štehanik, LD Jamnica
Marijan Valentinčič, LD Anhovo
Rihard Vaupotič, LD Ormož
Franc Veberič, LD Negova
Alojz Zaletelj, LD Dobrič

Vsem jubilarom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Kuna belica (Martes foina)

Minister pogojno dovolil odstrel 103 kormoranov

Če ne bo učinkovito »vznemirjanje«, bodo lovci lahko odstrelili 103 ptice, ki ogrožajo ribji življev na širšem območju Slovenije.

Kot vse kaže, se nadaljuje »vojna« med slovenskimi ribiči in Društvom za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS). Ribiška zveza Slovenije in Zavod za ribištvo Slovenije namreč odgovorne službe države nenehno opozarjata na nezadostne ukrepe pri varovanju slovenskih domorodnih vrst rib pred kormorani (*Phalacrocorax carbo*). Izrazito povečano število prezimujočih kormoranov po letu 1993 je stanje ribjih populacij, zlasti lipana, podusti, meneka, platnice, sulca, blistavea, pohre, pegunice, grbe, soške postrvi, mazenice in primorske belice, v nekaterih vodah pripeljalo na rob katastrofe. Predlagani načrt zaščite, t. j. dovoljenje za plašenje kormoranov, ki ga je izdala agencija za okolje v minulih letih, ni zagotavljal zaščite ogroženih ribjih populacij, opozarjajo ribiči. Ob tem so pripomnili, da je bilo dovoljenje izdano mnogo prepozno, sredi sezone prezimovanja kormoranov, kar ni zagotavljalo učinkovite zaščite ogro-

ženih ribjih vrst. Tako so ocenili, da so omenjene ptice zmanjšale populacije ogroženih vrst rib od 80 do 95 %.

Konec novembra pa je Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje, podobno kot že nekaj zadnjih let, izdalo dovoljenje za poseg v populacijo velikega kormorana, in sicer na zahtevo stranke Ribiške zveze Slovenije in po uradni dolžnosti strankam: Lovski zvezi Slovenije, Zavodu za ribištvo Slovenije, Triglavskemu narodnemu parku in Zavodu za gozdove Slovenije. Po omenjenem dovoljenju je »vznemirjanje velikega kormorana (*Phalacrocorax carbo*) dovoljeno strankam Lovski zvezi Slovenije, Ribiški zvezi Slovenije, Zavodu za ribištvo Slovenije, Triglavskemu narodnemu parku in Zavodu za gozdove Slovenije. Vznemirjanje se lahko izvaja samo z vnaprej načrtovanih odvračalnih točk s sledečimi sredstvi, ki so namenjena plašenju kormoranov: strašilna pištola, plinski top, rakete, petarde ali laserji. V primeru, da ukrep iz prejšnje točke ne bo učinkovit, se dovoli odvzem iz narave z odstrelom skupno do največ 103 (ribiči so zahtevali 300) osebkov velikega kormorana, zaradi zagotavljanja koristi varstva živalskih vrst. Odvzem iz narave lahko izvajajo le osebe, ki za izvajanje lova izpolnjujejo

pogoje, določene s predpisi, ki urejajo lov in na način, ki je v skladu s temi predpisi. Odvzem iz narave posameznih osebkov velikih kormoranov je dovoljen le z odvračalnih točk, in sicer takrat, ko veliki kormorani letijo od prenočišča proti kraju hranjenja oziroma proti odvračalni točki,« so zapisali na agenciji za okolje.

Omenjeno vznemirjanje in odvzem osebkov iz narave z odstrelom je dovoljeno na dva načina, in sicer: z gostitvijo odvračalnih točk na začetku rečnih dolin z namenom preprečevanja dostopa velikih kormoranov vanje ali

vzpostavitev odvračalnih točk na najbolj ogroženih delih vodotokov ter z vzpostavitvijo odvračalnih točk na celotnem območju vodotoka, kjer se izkaže, da je to potrebno (npr.: na mestu hranjenja, na mestu pogostega preletavanja, drstiščih rib). Vznemirjanje in odvzem osebkov iz narave z odstrelom sta dovoljena na območjih, ko ni druge možnosti za zaščito rib. Dovoljenje za vznemirjanje in odvzem osebkov iz narave z odstrelom velja do 28. 2. 2011, izjemoma pa je zaradi varstva ribjih drstišč dovoljeno vznemirjanje velikih kormoranov do 30. 4. 2011 na

Foto: O. Bekel

V Evropi je najbolj razširjena vrsta veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo*) s podvrstama *Phalacrocorax carbo carbo* (kormoran atlantske podvrste) in *Phalacrocorax carbo sinensis* (celinska podvrsta kormorana), ki se po zunanosti skorajda ne razlikujeta.

drstičih na reki Mirni in do 31. 5. 2011 na drstičih na rekah Krki in Savi. Ne glede na število za odstrel določenih živali, število odvzetih osebkov velikih kormoranov iz narave na posameznem odseku, kjer poteka odvzem iz narave, ne sme presegati 5 % prisotne lokalne populacije. Ne glede na določbe velikih kormoranov na akumulacijah rek ni dovoljeno vznemirjati in odvzemati iz narave. V primeru prisotnosti večjega števila prezimujočih osebkov drugih vrst ptic na odsekih, kjer se velike kormorane vznemirja oziroma odvzema iz narave, se na takem odseku ukrepi odvrčanja ne izvajajo oziroma se izvajanje prestavi na odsek, ki za prezimovanje teh ptic ni pomemben. Izvajalci ukrepov morajo 30 dni po izteku veljavnosti dovoljenja Ribiški zvezi Slovenije posredovati poročilo o izvedenih ukrepih. Dva meseca po izteku veljavnosti dovoljenja mora Ribiška zveza Slovenije Ministrstvu za okolje in prostor, Agenciji Republike Slovenije za okolje, posredovati poročilo. Evidentiranje dovoljenega odvzema iz narave in izgub velikih kormoranov se vodi v skladu s predpisi, ki urejajo lov. Tokratno vznemirjanje in odstrel sta predvidena predvsem za reke: Soča, Sava, Sora, Unica, Ljubljana, Mirna, Krka in Kolpa s pritokoma.

Rod kormoran – *Phalacrocorax* je sicer rod ptic iz reda veslo-nožcev (Pelecaniformes). To so srednje velike do velike vodne ptice, ki gnezdiijo v kolonijah in živijo po vsem svetu. V Evropi je najbolj razširjena vrsta veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo*) s podvrstama *Phalacrocorax carbo carbo* (kormoran atlantske podvrste) in *Phalacrocorax carbo sinensis* (celinska podvrsta kormorana), ki se skoraj ne razlikujeta. Velikega kormorana lahko štejemo za evropsko domorodno vrsto ptic, ki jo je mogoče najti na morskih obalah in v celinskih vodah. Na neobalnih območjih živi predvsem ob velikih vodnih območjih, na lov pa odleti tudi k manjšim rekam v hribovju. Kormorani so delne selivke, ki se po gnezditvenem obdobju selijo bolj ali manj daleč. Zlasti kormorani, ki živijo v mrzlih območjih zmerne pasu na severni polobli, pozimi pogosto odletijo več sto kilometrov južneje. Kormorani se prehranjujejo le z ribami, pri čemer na dan potrebujejo 400 do 600 g rib. So »prehanski oportunisti«, kar pomeni, da nimajo posebnih

zahtev glede posameznih vrst rib, ampak se prehranjujejo z vsemi ribami, ki jih najlažje ulovijo na posameznem vodnem območju. Najpogostejše lovijo ribe velikosti od 10 do 25 cm, vendar lahko obvladajo tudi večje živali, ki so dolge do 60 cm in tehtajo do 1 kg.

Pri lovu se kormorani potopijo s površine vode navpično navzdol in plen zasledujejo pod vodo, ga ulovijo s kljukastim kljunom in prinesejo na površje. Glede na to, da živijo v kolonijah, na lov po navadi odletijo v velikih skupinah. Potem vsaka ptica lovi sama, čeprav pogosto lovijo tudi v skupinah od 25 do več sto ptic. Ribe najprej obkrožijo, tako da lahko na posameznem vodnem območju v razmeroma kratkem času ulovijo precej rib.

O. Bakal

Pri izseljencih na jugu

Po štirih letih prepevanja le v mejah Slovenije se je **Lovski pevski zbor Medvode** (LPZM) v dneh od 30. septembra do 7. oktobra 2010 odpravil v goste k našim zdomcem v države nekdanje skupne federacije, ki so v teh letih po razpadu postali že izseljenci. Razen v enem primeru so nas gostila kulturno-umetniška društva tam živečih Slovencev in njihovih potomcev. Ocenjujemo, da smo prvi pevski zbor, ki se je podal na turnejo med naše izseljence, ki so to postali z razpadom Jugoslavije.

V krajih nekdanje Jugoslavije smo nastopili pretežno s samostojnimi koncerti, v nekaj primerih pa so med dvema deloma našega nastopa zapeli še gostitelji. Koncerte smo imeli v: Banja Luki (30. 9.), gostitelj: *Društvo Slovencev Triglav* s predsednico **Marijo Grbič**, na koncertu je sodeloval tudi zbor iz Sarajeva *Camerata Slovenica*; Novem Sadu (1. 10.), gostitelj: *Pevski zbor Kredarica*, ki deluje v okviru *Društva Slovencev Kredarica*; Zaječarju (2. 10.), gostitelj: *Slovenska kulturna skupnost Ivan Cankar* iz Zaječarja, ki združuje slovenska društva v Timoški krajini, predsednik skupnosti **Miroslav Piljušić** – na njegov predlog smo si najprej ogledali rudarsko mesto Bor, kjer živi veliko slovenskih rojakov, ki so organizirani v *Društvo Drago Čeh*; predsednik društva je **Ivan Dobršek**; Skopju (3. 10.), gostitelj: *Mestni mešani zbor Vardar*

iz Skopja, predsednik **Gligor Dzolev**; Nišu (5. 10.), gostitelj: *Slovenska kulturna skupnost France Prešeren*, predsednik **Slobodan Kodela**; in Vrdniku (6. 10.), starem rudarskem mestu pod Fruško goro, ki je blizu Rume; gostitelj: *Društvo Slovencev Emona – Ruma*, ki deluje še dve leti in združuje Slovencev z območja Srema pa tja do Fruške gore, predsednik je v Ljubljani rojeni **Zoran Jovičić**. Poleg koncertnih lokacij smo imeli še veliko naključnih nastopov bodisi na katerem od trgov kraja, ki smo si ga ogledovali, bodisi v zgradbah (avlah muzejev in cerkvah).

Za lovce najzanimivejši priložnostni nastop je bil na Sejmu lova, ribolova in športa Lorist v Novem Sadu. Tam smo zapeli nekaj pesmi na stojnici Naravoslovno matematične fakultete (Prirodoslovno-matematiški fakultet) iz Novega Sada. Kljub več kot enoletnim poskusom avtorja tega zapisa, da bi s pomočjo lovskih in zlasti ribiških poznanstev imeli nastop na sejmu, saj smo načrtovali obisk Novega Sada že kmalu popoldan, mi je to uspelo šele predzadnji dan. Po takem razpletu je prav, da navedem navezo, ki nam je omogočila nastop. To je: direktor strokovnih služb LZS **Srečko Žerjav**, nekdanji tajnik srbske lovske federacije **Ferenc Irmenji** in profesor, ki predava lovstvo na tej fakulteti, prof. dr. **Zoran Ristić**. Dovolil je, da smo zapeli nekaj lovskih pesmi iz našega repertoarja na razstavnem prostoru fakultete.

Za mnoge nepozaben in nadvse poseben je bil priložnostni nastop v Beogradu, v hramu sv. Save, ki ga gradijo že vse od leta 1935. Zdaj je gradnja končno v sklepnem obdobju. Kamnoseška dela opravlja slovensko podjetje Marmor – Hotavlje. Lani so obložili pročelje hrama in sosednjega župnišča, letos pa je v sklepnih fazi montaža notranjih kamnoseških detajlov. Dobro znanstvo našega pevovodje **Janeza Čadeža** z vodstvom gradbišča nam je omogočilo ogled notranjih prostorov, ki so si jih doslej lahko ogledali samo investitorji, načrtovalci in neposredni gradbinci. Zato smo izkoristili priložnost in kot prvi zbor, čeprav neuradno, zapeli na (bodočem) koru, ki je trenutno še v grobem betonskem stanju. V hramu od večjih posegov manjkajo samo še mozaiki, ki pa jih je v seštevku kar za 17.000 hektarov! V drugem kletnem nadstropju so že zgrajene grobnice za dvanajst srbskih pat-

riarhov, zaradi česar temu kompleksu tlorisnih mer 90 x 70 m in višine 87 m rečejo hram in ne cerkev ali morda katedrala.

Izbir dvoran za naše koncerte, na katerega sicer nismo mogli vplivati, je bil v nadvse pestrem razponu: od dvorane glasbene šole, ki je namenjena muziciranju in je za zborovsko predstavitev komaj primerna, do luksuznih dvoran najvišje mestne ravni, kot sta dvorana protokolarnega objekta Banski dvor v Banja Luki ali dvorana Makedonske opere in baleta v Skopju.

Poleg našega fotografa **Izidorja Jesenka**, ki je budno polnil kartice svojih aparatov s posnetki, smo imeli v ekipi tudi profesionalnega povezovalca **Rudija Zevnika** iz TV Medvode, ki je brezhibno povezoval naše nastope. V Skopju se mu je s prevodi makedonščine pridružila mlada domačinka **Veronika Angelovska**. Vsak koncert in tudi promocijski nastop na novosadskem sejmu smo začeli s pesmijo *Trara nam trobijo lovci*. Za potrebe turneje smo jo prevedli v t. i. srbohrvaščino in makedonščino ter jo v vsakem kraju zapeli najprej v slovenskem, nato pa še v jeziku okolja, kjer smo bili. Na koncertih so bili nekoliko različni sestavi zapetih pesmi; prilagojeni pač lokalnim potrebam. Vsakokrat je bila skoraj polovica izbora z lovsko tematiko, dve ali tri pesmi (poleg uvodne) pa smo zapeli tudi v t. i. srbohrvaškem oz. makedonskem jeziku. S slednjim smo imeli kar nekaj težav in občinstvo v Skopju se nam je dobrohotno nasmihalo in je z odobravanjem sprejelo dejstvo, da smo se na vso moč trudili »zadeti« pravilno naglaševanje njihovih besed.

Kot že zapisano, so nas povsod (razen v Skopju) gostila izseljenska društva Slovencev. V Skopju namreč nismo pravčasno našli stika z našimi izseljenci, zato smo koncert pripravili skupaj z enim od najboljših makedonskih pevskih zborov *Vardar*, ki ga umetniško vodi dirigent **Ilija Atanasov**. Potem, ko smo lani navezali stike s tem zborom, smo letos po naključju našli stik s tamkaj živečimi našimi izseljenci, ki se zbirajo v *Slovenskem združenju France Prešeren*. K sreči smo prav v Skopju imeli en dan premora in smo poleg ogleda primestnih in mestnih znamenitosti doživel del časa lahko namenili tudi obisku njihovih društvenih prostorov, ki so v neposredni bližini leta 1963

zaradi potresa porušene železniške postaje. Na obisku združenja se nam je pridružila tudi namestnica veleposlanika Slovenije v Makedoniji **Aleša Sovinc**.

Naši nastopi so bili odmevno predstavljeni z informativnimi prispevki na spletnih straneh naših ambasad in konzularnih predstavništev, za kar velja zasluga prodornemu tenoristu **Branku Celarju**. V Nišu nas je posnela ekipa nacionalne TV, zborovodja **Janez Čadež** in predsednik **Robet Gartner** pa sta dala priložnostna intervjuja.

Skopskega koncerta sta se udeležila veleposlanik Slovenije v Republiki Makedoniji **Alain Brian Bergant** in atašejka Slovenije za kulturo **Andreja Ilijaš**. Prvega koncerta v Banja Luki se je udeležila slovenski konzul v Banja Luki, **Aladar Belec** s soprogo. Koncerta v Vrdniku sta se udeležila slovenski konzul v Srbiji **Jože Keček** ter atašejka za kulturo **Saša Ivanc**. V Novem Sadu je koncert obiskal naš vojaški ataše v Srbiji **Bojan Končan** s soprogo, ki sta se udeležila tudi ogleda in naših priložnostnih nastopov v hramu sv. Save, pridružila pa sta se jima še policijski ataše Slovenije v Srbiji **Bojan Lunežnik** in njegova soproga. Na oba koncerta v Voj-

LPZ Medvode v koncertnih oblačilih in spremstvo: vodnik po Skopju, Ljubomir Hađipcevo (spodnja vrsta levo), spremljevalka Nada Koračin (spodnja vrsta v sredini) in povezovalac Iztok Zevnik (v zgornji vrsti) pred zgradbo Makedonske opere in baleta v Skopju

Po razpoloženju sodeč smo zadovoljili ponekod zahtevno občinstvo, kar nas posebno navdušuje. Število obiskovalcev je bilo v vsem razponu od skromnega do nadpovprečno pričakovane. Nekoliko smo bili razočarani nad obiskom v Zaječarju, saj naj bi nam prisluhnili predvsem lovci. Pa ne le iz omenjenega mesta, pač pa iz celotne Timoške krajine. Že med usklajevanjem terminov je naš tamkajšnji sogovornik potarjal, da bi bilo bolje, če bi bil koncert med tednom in

in splošni vtisi? Čudoviti, veličastni. Izjemen kolektiv s spremljevalko in spremljevalcema, ki smo kljub naporni turneji zdržema prenesli vse drobne nevšečnosti, ki na takih poteh nikoli ne mirujejo. Še bomo pripravili kakšen tak »izvoz kulture«!

Marko Koračin

Vilijev lovski krst v LD Braslovče

Pa je prišel ta dan ...

Klokočovnikov **Vili** je lovec krepkih 18 let. Že pokojni oče **Franček** je bil častni član zelene bratovščine, vendar se je zdelo, da Vili ne more in ne more iz njegove sence. Dosti je »jagal«, se družil s prekaljenimi lovskimi tovariši, poslušal zgodbe o divjih prašičih z odprtimi usti, užil prenekatero lovsko laž, pa tudi sam je imel veliko željo – upleniti divjega prašiča. V lovišču, kjer je divji prašič druga najpogostejša vrsta divjadi za srnjadjo, sploh ne bi smelo biti vprašanje uplenitve, saj njegovi stanovski kolegi v skladu z lovskogospodarskim načrtom odstrela položijo na dlako tudi do osem prašičev na leto. To leto pa je skupna bera že kar krepkih 54 živali.

Boginja Diana mu ni bila naklonjena. Glej ga, šmenta, prejšnjo nedeljo je na skupnem lovu dvakrat streljal na mladiča divjega prašiča, kot je pravil sam, a prašič je bil gluhi ...

Opisal je dogodek prihrumelih »črnuhov« mimo njega v primerni razdalji, njegovi bliskoviti oceni in odločitvi za strel. Vse smo preiskali okrog nastrela in še naprej; v zraku je ostal le značilen vonj prašičev ter odtisi parkljev v zemlji, kjer so v koloni

oddirjali stran od Vilija. Več lovske sreče na naslednjem lovu ...

Viliju upanje ni zamrlo, čeprav ga je v notranjosti žrlo in kljuvalo zaradi slabega strela.

Prišla je nedelja in skupni lov. Ob zbiranju lovcev na zbornem mestu pred lovskim domom v Braslovčah sem mu dejal: »Danes boš pa gotovo uplenil črnuha.« Zmajal je z glavo, češ, danes pa ne bom imel take priložnosti kot zadnjič ...

Po končanem lovu, v katerem je sodelovalo 28 lovcev, se je že ob zapuščanju stojišč razširila novica: Vili je uplenil 35-kilogramskega divjega prašiča – krst bo!

Lovski tovariš **Janez Dernač** je kar poletel ob novici do mene in že začel z organizacijo hudomušnega krsta. 1,5 m dolgo leskovo palico je imel že odrezano, rezljal je le še bele prostorčke za podpise krstitelj in vseh prisotnih. V tistem hipu je naprosil še **Marjana Kumra** za sodnika in zbiral kandidate za krstni sodniški senat, ki je bil kmalu imenovan. Marjan je poslal v dolino po »pletenko« vina, Janez je določil zagovornika **Karla Cizeja** ter za birača **Marka Stegnarja**.

Na Dobrovljah »pri Špičastem vikendu« smo se zbrali vsi lovci za pozdrav lovini. Glej, edini plen je bil res le Vilijev divji prašič. Vili je kar sijal od lovske sreče, obenem pa je bil vidno prestrašen in negotov, saj ni vedel, kaj se kuha v ozadju organizacije »lovskega kotla«. Grožnje so mu bile izrečene neposredno, brez dlake na jeziku: »Vili, storil si strašen in grozen prekršek!«

Lovovodja **Mitja Rak** je zatrobil z lovskim rogom zbor lovcev in na kratko opisal potek uspešnega skupnega lova ter se lovcem zahvali za udeležbo. Preveril je, kdo vse je streljal in na kaj. V roke je vzel hrastovo vejico, jo orosil na smrtni rani ozimca ter Viliju čestital k lovskega blagru. Vili je stal mirno kot njega davnih dni v vojski. Sprejel je vejico plena in jo začel zmedeno zatikati na levo stran klobuka. Ob bučnem navijanju lovcev je pravočasno ugotovil napako in jo potisnil na pravilno stran klobuka! Umaknil se je v zbor, lovovodja pa je velel: »Pozdrav lovini.« Ob tem je trikrat zatrobil v lovski rog. »Uplenjeni divjadi za lovski blagor – hvala!« Vsi prisotni so sneli klobuke z glave in glasno dahnili: »Hvala!«

Janez D., kot vodja »krstnega sodniškega zbora«, je stopil pred zbor lovcev in začel brati obtož-

Skupinski posnetek po nastupu na sejmu LORIST v Novem sadu; v naši družbi čepijo še dr. Zoran Ristič s soprogo in sodelavci.

vodini (Novi Sad in Vrdnik) je prišla tudi učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v tej srbski pokrajini, prof. **Barbara Goršič**.

Turneje ne bi mogli izpeljati brez mnogih sponzorjev, med katerimi je bila glavna Občina Medvode, v materialnem pomenu pa sta nam zelo pomagali Lovska zveza Slovenije in Zveza lovskih družin Ljubljana. Prišlo je tudi Lovska družina Medvode, ki je zibelka tega zbora. Iz članstva te LD je namreč leta 1976 nastalo jedro takratne pevske zasedbe.

ne v soboto. Mi pa smo menili, da je prav ta termin najprimernejši od vseh. Na koncu nas je od vseh lovcev obiskal samo predsednik območnega lovskega združenja ter opravičil tovariše v zelenem: v Srbiji je začetek lovne sezone prvi oktober in dobesedno vsi lovci so prvi vikend preživeli v bivakih, ki jih imajo v okoliških planinah kar nekaj. Skupinske love imajo namreč vse sobote in takoj ob nedeljah jutraj, zato prespijo kar v revirjih. Za nas, lovce, povsem zadovoljiva utemeljitev in opravičena odsotnost.

Vili prejema udarce s krstno palico.

Foto: J. Šumak

Lovska tematika na slikah Franca Gučka

Narava, krajina in divje živali v njej so neizčrpni viri doživetij in navdihov za mnoge upodablajoče umetnike. Slike z motivi divjadi, lovov ter tihožitja v naravi so nastajale skozi vso našo zgodovino, vse od jamskih poslikav do zdajšnjega časa. Umetniki so uporabljali mnogovrstne slikarske tehnike, spreminjali so se materiali in kakovost barv, zaradi česar so nastajale različne izrazne možnosti osebnega ustvarjanja in prikazovanja narave. Slikarska dela z motivi divjadi, lova in narave so lovcem posebno blizu, so naša in so nam domača. Tudi zato lovci dvignemo glavo in glas, če kje

nekaj poslikav panjskih končnic Titovega čebelnjaka na protokolarnem Brdu je njegovo umetniško delo. Posebno drag mu je motiv domačega Storžiča in okoliških gora z gamsi in ruševci. Predvsem v zadnjih letih mu hvalne navdihe za slikarsko ustvarjanje dajeta prav divjad in njeno okolje. Slika veliko in dobro, tako v podrobnostih motiva kot v celoti, in kupci njegovih realističnih del so zadovoljni. Je tudi predsednik *Društva preddvorskih samorastnikov*, ki združuje ustvarjalce različnih zvrsti.

Guči ni lovec; kot pravi, ne mara ubijanja in krvi, je pa predan privrženec lovstvu in prijatelj lovcev, celo redni bralec našega Lovca in prijeten, vedno veveri v humoristično razpoložen sogovornik lovskega omizja,

nico za »prekršek«, ki ga je storil kršitelj Vili. K mizi je poklical še oba prisednika, birič Marko je obtoženega privedel s pasjim povodcem, zagovornik Karli pa mu je sledil ob levi strani. Na mizi sta bili pravkar prispela »pletanka« vina ter dolga, že podpisana leskova v dolžini 1,5 m. Nato je predsednik izprašal Vilija po osebnih podatkih, mu pregledal orožje in na šaljiv način kršitelja zaslusal o dogodku in vzroku storitve prekrška. (Pri tem jezno udarjal s palico po mizi). Vili je v strahu odgovarjal, da ga je prašič pač nenadoma napadel, da je dejanje storil v samoobrambi in še in še ... Predsednik popustil, kazni mora biti vzgojna – z zaužitimi kozarci vina! Na dvomna vprašanja preostalih dveh članov senata je Vili ugotovil, kljub pomoči zagovornika Karlja, da je njegovo lovsko znanje zelo zelo »plitko«. Za vsak nepravilen odgovor je moral za kazni izpiti kozarec dobrega vina. Po njegovi izjavi, da še nikoli v tako kratkem času ni bil vinjen, lahko sklepate, da je na vprašanja odgovarjal predvsem – napačno ...

Po končanem izpraševanju se je komisija posvetovala in razglasila, da je kandidat le opravil izpit. Torej: »Vili vreden si lovskega krsta! Zdaj se uleži s prsmi na divjega prašiča na klopi.« »Dežurni zdravnik« **Drago Kozmus** ga je pregledal in izmeril streluplahost. Izvid je bil pozitiven, tako da so lahko nadaljevali z aktivnostmi. Pristopil je »predsednik« s pletenko in drugi lovci, ki so imeli v rokah polne kozarce vina. Na glavo mu je polil nekaj kapljic vina, ga razmazal po laseh in s palico v rokah govoril: »Krstim te v imenu boginje Diane ... za lovsko

čast in poštenje, v imenu zelene bratovščine družinsko složno življenje ... v imenu navzoče lovške družine, za pravično nošenje orožja.«

Ob njegovem govorjenju je Vili na zadnji plati občutil tri močne udarce, po poljubni spoštovane uplenjene divjadi pa je naposled lahko vstal s klopi.

Tako je naš Vili postal polnovredni član zelene bratovščine. Predsednik mu je v spomin izročil krstno leskovo palico z našimi podpisi. Krstitelj se je očitno ganjen zahvalil za prejeto čast ter obljubil, da bo še naprej marljiv in pravičen lovec. Ob čestitkah in stiskih rok, ki jih je začel predsednik, so se mu pridružili vsi prisotni lovci in mu nazdravljali s kozarcem v levi roki. Vzrok za veselje in samo praznovanje se je nadaljevalo v krepko nedeljsko noč ...

Janez Šumak

P.S.

Lovski krst sem opisal zato, ker je ta lep lovski običaj v marsikateri lovski družini pošteno zanemarjen, ga lovci slabo poznajo ali ga sploh ni več. Tudi v naši družini ga ni bilo več kot 10 let. Ne vem, zakaj, pa saj nista potrebni posebna priprava in organizacija. Krst še bolje uspe, če je spontan, neprisiljen. Paziti moramo tudi, da je časten za krstitelja in da ne izpade kot neokusna burka. Na podlagi prijetnega in veselega dogodka – uplenitve velike divjadi – naj pobudo prevzamejo predvsem stari, izkušeni lovci, ki naj spodbudijo še nekaj pomočnikov, ki so vajeni nastopanja. Uspeh ne bo izostal – v pomenu spoštovanja in ohranjanja lovskih šeg in običajev ter izboljšanja odnosov v LD pa s tem lahko storimo veliko.

Foto: B. Gellert

Novembra je slikar samorastnik Franc Guček - Guči v Gostišču Zaplata v Tupalichah pri Predvoru pripravil uspešno samostojno slikarsko razstavo z lovskimi motivi.

zaznamo ustvarjalnega človeka, ki s svojim delom, obogatenim z naravnim talentom in znanjem, predstavlja svoja dela z »našimi«, lovskimi motivi. Ne glede na umetniški način izražanja, najsi gre za sliko, skulpturo, fotografijo, rezbarijo ali poezijo, prozo in glasbo, je vsak od takih ustvarjalcev po svoje naš, lovski. Malo jih je in redki so, ki si tudi zaslužijo javno predstavitev njihovega dela ter poslanstva.

Lani novembra je pripravil samostojno slikarsko razstavo **Franca Gučka - Guči** iz Predvoru. Ni akademski slikar, se pa poklicno ukvarja s slikarstvom. Svoj slikarski talent izpopolnjuje, neguje in oblikuje že več kot tri desetletja. Kot znan, uveljavljen slikar krajinar je slikovno opremil že številne javne prostore. Njegove likovne izdelke si lahko ogledamo na stenah lovskih domov, v zidanicah in v mnogih lovskih sobah. Celó

saj o divjadi tudi veliko ve in še več prebere.

Slikarska dela je razstavil v prostorih galerije Gostišča Zaplata v Tupalichah pri Predvoru. Dobro obiskano odprtje je bila 8. novembra lani, ki jo je s svojo navzočnostjo počastil tudi preddvorski župan **Miran Zadnikar**. Razstava je bila odprta ves november; imela je predvsem predstavitev namen, čeprav je nekaj razstavljenih del tudi zamenjalo lastnika. To pa ni bila Gučkova prva samostojna razstava, saj je doslej imel že kar nekaj razstav, predvsem na Gorenjskem, je pa bila to njegova prva razstava s povsem lovsko motiviko. Na razstavo se je pripravljala pol leta. Slike so predstavljale dve osnovni temi: v prvi je predstavil našo alpsko divjad, v drugi pa najbolj znano afriško divjad. Slikarska dela so upodobljena tudi na lesu in škrljavcu, ne samo na platnu.

Pobudnik in soorganizator raz-

stave je bil **Ivan Preša**, lastnik gostišča, ki se imenuje po sosednji gori ob Storžiču, Zaplati, znani po edinstvenem gorskem bukovem gozdiču nenavadnega imena – Hudičev boršt. Tudi Ivan je lovec, celo starešina LD Krvavec iz Cerkelj. V povsem lovskem slogu je pred 19-timi leti tudi opremil svoje gostišče. Vse v njem je »po lovsko«: na stenah visijo trofeje in slike z lovsko tematiko, pohištvo krasijo rezbarije v lesu, celo jedilni pribor in posodje sta izvirno okrašena z lovskimi okraski. Gostišče je znano po odlični pripravi divjačinskega mesa in rib in je znano zbirališče lovcov v času jesenskih skupnih lovov, pa tudi sicer so lovci redni gostje omenjenega gostišča.

In za konec: takih in podobnih dogodkov ter srečanj je vse manj, vse manj nastaja tudi takšnih ali drugačnih umetniških vrednot z lovsko motiviko. O vzrokih usihanja tovrstne lovske ustvarjalnosti lahko samo ugibamo. Zgostovo je eden pomembnih vzrokov tudi drugačna vloga lovstva v sedanji družbi, vse večja odtuženost zdajšnjega človeka od narave in še kaj. Morda je poslanstvo takšnih »obrobnih« in »lokalnih« dogodkov in predstavitev prav v ozaveščanju ljudi, obiskovalcev takih dogajanj in iskanje lepote v razkošju narave.

Branko Galjot

Na Pajkežu

Zoprne jesenske megle so se od ranega jutra podile po Topliški dolini. Razkadle se še šele okrog poldneva in sonce je sramežljivo pokukalo izza oblakov ter obsijalo dolino in vrhove nad njo. Pogled na hribe in griče, posejane z gozdovi, je oznanjal jesen. Listavci so žareli v prečudovitih jesenskih barvah od nežno rumene, rjave do purpurno rdeče. Mednje so se vrivale zaplate temno zelenih smrek in jelk. Po poljih so hrumeli kombajni, s katerimi so kmetje hiteli žeti koruzo za zimsko krmljenje živine. Vse se je pospešeno pripravljalo na zimski počitek in marsikje po okoliških loviščih so že odmevali lovski rogovi in lajež psov gonilcev, kar je oznanjalo, da smo se člani zelene bratovščine začeli zbirati na jesenskih brakadah.

Člani LD Toplice smo se v soboto, 9. oktobra 2010, tako kot že vrsto let doslej, zbrali pri lovskem domu na Pajkežu. Dan pred začetkom skupnih lovov se na povabilo vodstva LD zbere-

Tudi lani oktobra smo se zbrali na Pajkežu in se prijetno družili.

mo lovci veterani z življenjskimi sopotnicami, vdove naših pokojnih članov, pa tudi mlajši člani z ženami ali partnerkami na srečanju, ki ga popestrimo s peko kostanja in polhanjem. Letos je bilo srečanje malo okrnjeno, saj plodonosno drevje, posebno bukev, ni obrodilo in zaradi hladnih noči je peklenšček že pospremil svoje maloštevilne poljske varovance v »polšne« in »žlamborje« k zimskemu počitku.

Pa vseeno; v klubski sobi, kjer smo se zbrali veterani z ženami in vdove naših članov, ki so odšli v večna lovišča, je bilo nadvse prijetno. V kaminu je prasketal ogenj in izžareval svojo toploto po prostoru. Na mizah smo imeli divjačinski golaž in pecivo, za katerega je poskrbela oskrbnikova žena Sonja, ter pijačo. Pogovor med starimi znanci je hitro stekel. Slišati je bilo vse mogoče: od zdravstvenih in drugačnih težav do prave lovske latinščine. Vmes nam je starešina pokazal gradbišče, kjer družina gradi strelišče za pristrelitev in preskus risanic. Strelišče bo v neposredni bližini lovskega doma, pri gradnji pa bodo upoštevana vsa varnostna določila, da pri uporabi ne bi bilo nesreče.

Zunaj je zadišalo po pečenem kostanju in zaviti v topla oblačila smo se začeli zbirati ob tabornem ognju, saj se je že kar pošteno ohladilo. Prva peka kostanja je bila namenjena ženam in starejšim lovcem v klubski sobi, vse preostale peke pa smo si razdelili. Pod nadstreškom se je **Povšetov Marko** trudil s kotlovino, katere vonj se je pomešal z vonjem po pečenem kostanju. On je pekel zgolj perutnino in kotlete domačih prašičev. Malo dlje je Hrovatov Franci pazil, da se mu ne bi prismočila divjačina. Pri njem je peka trajala malo dlje, a tudi divjačina je bila lepo

s čudovitim lovskim motivom rukajočega jelena, ki je simbol naše LD, in jim izrekel iskrene čestitke ter zaželel še veliko let v krogu družine in seveda med nami, njihovimi lovskimi tovariši. Čestitkam smo se pridružili tudi drugi in jubilariti, posebno Šobarjev Ivan, so poželi bučen aplavz.

V večernih urah smo se starejši začeli dobre volje in polni vtisov razhajati. Saj bi še ostali, a naslednje jutro sta bila lovski posvet in prva letošnja skupna »jaga«, zato smo morali obdržati trezno glavo in bistre oči. So pa zato mlajši potegnili malo dlje v noč.

Franč Kulovec

Foto: F. Kulovec

Jubilantom LD Toplice je starešina Avgust Bučar ob čestitki izročil tudi stensko uro, kar smo pospremili z bučnim aplavzom; posebno burnega je požel častni član, devetdesetletni Ivan Šobar.

mehka in čudovitega okusa. Ni kaj, fantje se spoznajo na svoj posel.

Med nami je bilo tudi nekaj jubilarantov, ki so letos slavili okroglo obletnico. 70-letnico so slavili **Ludvik Lavrič**, **Janez Novak** in **Matija Zamida**, 80-letnico je sicer lani dočakal **Rudi Klobučar**, a se takrat zaradi boleznih srečanja ni mogel udeležiti, 85 let življenja pa sta slavila **Drago Hmelina** in častni član **Ivan Kužnik**. Žal se vsi slavljenci srečanja niso mogli udeležiti, smo pa bili toliko bolj veseli, da je bil med nami starosta topliških lovcov, častni član **Ivan Šobar**, ki je letos čil in zdrav praznoval častitljivih 90 let. Ivan, sicer po rodu Topličan iz znane kovaške in lovske družine Šobarjevih, je po vojni služboval in živel v Ljubljani, a je že daljnjega leta 1948 kot pripravnik vstopil med topliške lovce.

Vsem jubilentom je starešina **Avgust Bučar** podelil stenske ure

Šibre v gnezdilnici

Večini bralcev revije Lovec je dobro znano, da je mnogo naših ptic ogroženih prav zaradi pomanjkanja ustreznih gnezditvenih prostorov. Med tistimi, ki jim najlažje pomagamo, so tako imenovani drugotni (sekundarni) duplarji. Medtem, ko si žolne in detli s kljuni izdolbejo lastna dupla, pa si vrsta ptic išče primerna, že izdelana gnezdilna mesta (jame, vdolbine, rove) in druge bolj ali manj primerne prostore.

Pri tem jim s primernimi gnezdilnicami lahko zelo uspešno pomagamo tudi ljudje. V primerne gnezdilnice (načrte zanje lahko dobimo v strokovni literaturi), izdelane za posamezne vrste ptic, se lahko naselijo vse vrste sinic, brglezi, vijeglavke, škorci. V večje se kot gnezdilke naselijo tudi postovke, smrdokavre, kavke, različne vrste sov in še bi lahko

Foto: P. Grošelj

Uničena gnezdilnica za velikega skovika je bila poškodovana zaradi strele s šibrami. Barbarsko dejanje posameznika!

naštevali. Neredki gostje so tudi čmrlji, ose, sršeni, jamske kobilice, različne vrste netopirjev, polh itn.

Izkušnje so pokazale, da je zasedenost v pravilno izdelanih in pravilno nameščenih gnezdilnicah več kot 90 %, kar samo potrjuje trditev, da dejansko primanjkuje gnezdilnih mest za nekatere ptičje vrste.

Ko sem lani poleti (2010) pregledoval gnezdilnice na Ljubljanskem barju (v okolici Bevk), sem naletel tudi na posledice neodgovornega ravnanja posameznika, očitno lovca iz LD Vrhnika (lokacija je v njihovem lovišču). V gnezdilnico, ki je bila že dve leti uspešno zasedena, izdelana za velikega skovika (*Otus scops*), je nekdo, ki si ne zasluži naziv lovca, iz neposredne bližine s puško šibrovko izstrelil nekaj strelcev v gnezdilnico. Tako ni uničil le gnezdilne hišice, pač pa tudi ptičji zarod v njej. Menim, da komentar k takemu ravnanju ni potreben. Primer sem želel objaviti zato, ker vem, da bodo lovci sami najustrezneje ukrepali, če bodo ugotovili, kdo je storil to dejanje.

**Peter Grošelj
Godovič**

Zbira in ohranjanje evropsko lovsko dediščino

V zasebni zbirki ima več kot 1800 evropskih lovskih značk, pa tudi lovno dovolilnico iz leta 1874.

Na obdobje pred več kot sto leti, ko so nekateri takratni veliki slovenski moške in lovci začrtali pot zdajšnjemu organiziranemu lovstvu na Slovenskem, ne spominjajo samo že nekoliko porumeneli, a vendar dobro ohranjeni številni dokumenti in lovski simboli, mnogi zapisi v takratnih časopisih in tudi v Lovcu, ustno izročilo, ki se prenaša iz generacije na generacije, ampak tudi vse tisto, kar je bilo z leti zbrano in skrbno arhivirano v lovskem muzeju. Na tiste čase, ki se jih večina slovenskih lovcev s ponosom radi spominjamo, pa ohranjajo spomin tudi drugi, morda redkejši simboli slovenskega lovstva. Skozi obdobja se namreč niso spreminjala in dopolnjevala samo lovska pravila delovanja, temveč tudi stanovski lovski znak in članska izkaznica krovne lovske organizacije. Malo takih primerkov se je

v celoti ohranilo do danes. Da pa so se vsaj glavne, velja predvsem zahvala državnim ustanovam (muzejem) in nekaterim zavodnim slovenskim in tudi tujim zbiralcem vsega, kar je povezano z lovsko dediščino v Evropi in tudi v Sloveniji. Ne dolgo tega sem se srečal s skrbnim zbiralcem.

Dediščina slovenskega lovstva ohranjena tudi v Vojvodini

Med tujimi zbiralci je zagotovo najbolj znan in cenjen ljubiteljski zbiralec lovskih predmetov vojvodinski lovec in lovski novinar **Stevan Petrović**. Čeprav je vsestranski Stevan znan tudi bralcem Lovca, kar dobro ga pozna tudi z odgovornim urednikom Lovca, saj z njim že nekaj let dobro sodelujemo, pa doslej o njegovem ljubiteljskem hobiju nisva veliko vedela. Šele na zadnjem novosadskem lovskem sejmu je z njim stekel pogovor tudi o njegovem konjičku. Takole je povedal: »Član LD Zec sem že od leta 1973. Če ne bi postal lovec, verjetno ne bi zašel med lovske zbiratelje,« je v uvodu poudaril Stevan. »Tako sem vse, kar je povezano z lovstvom doma in tudi v tujini (knjige, stare lovske časopise in revije, značke, medalje, plakete in tudi razglednice), začel skrbno zbirati davnega leta 1974. V moji zbirki je zdaj kar 1400 starih lovskih razglednic iz 19. in 20. stoletja na temo lovstvo. Zbirko dopolnjuje več kot 1800 lovskih značk, medalj in plaket iz cele

Evrope, med katerimi je tudi celotna zbirka 50 značk generalnih skupščin CIC. Najštevilčnejša in meni najbolj draga je lovska zbirka kar 350 značk in medalj od leta 1900 do 1941 iz Češke. Češka zbirka je lep dokaz, da je bila že takrat češka lovska kultura na zelo visoki ravni. Tudi danes je lahko marsikateri deželi za vzor. Zanimiva in vredna ogleda je tudi zbirka značk in medalj iz Kraljevine SHS in Jugoslavije iz obdobja od leta 1925 do 1941, med katerimi je tudi zbirka lovskega znaka iz Slovenije. Pet velikih značk, vse krasi glava gamsa Zlatoroga, sem razporedil po letnicah izdelave. Ocenjujem, da je bila prva izdelana na Dunaju pred letom 1914, medtem ko so preostale nastale tam okrog leta 1922 do leta 1941. Več bi verjetno vedel povedati vaš zbiralec Gregor Bolčina z LZS. Še posebno lepe in kakovostno narejene so vaše novejšje značke, ki spominjajo na pomembne obletnice slovenskega lovstva. Slovensko zbirko dopolnjuje tudi lepa značka takratne Mariborske lovske družbe, ki jo je leta 1930 izdelal graver **A. Belada** na Dunaju. In seveda tudi celotna zbirka vaših strokovnih knjig. Le da mi pri Zlatorogovi knjižnici žal še vedno manjkajo nekatere knjige. Mi je pa uspelo dobiti nekaj strokovnih del **Mihe Adamiča**, **Janeza Černača**, **Antona Simončiča** in drugih,« je ponosno povedal Stevan.

Najstarejša srbska lovska značka iz leta 1905, največja mad-

Foto: F. Roler

Vojvodinski lovski zbiralec Stevan Petrović bdi tudi nad dediščino slovenske lovske organizacije.

Čeprav so velike značke LZS na prvi pogled povsem enake, temu ni tako. Razlikujejo se po obliki, tehniki in letnicah izdelave. Še najbolj se razlikujejo roglji gamsa in velikost napisa SLD.

žarskih poljskih lovskih čuvajev

Stevan Petrović, ki sploh veliko da na srčno lovsko kulturo, še več pa na pravo lovsko tovarištvo in zunanji videz ter lovska oblačila lovca, je že dolga leta nekakšen povezovalni člen čezmejnega sodelovanja med vojvodinskimi, slovenskimi, češki, slovaškimi, predvsem pa z madžarskimi lovci. Prav ta naveza mu je še kako v pomoč pri bogatenju in širjenju lovskega zbirateljstva. »Zelo sem ponosen, da z leti nisem bogatil samo svoje zbirke, ampak da sem z lovskim novinarstvom in hobijem spoznal in tudi dobil mnoge dobre prijatelje po Evropi. To si štejem v posebno čast. Povsem razumljivo je, da mi je zelo pri srcu več kot 300 lovskih značk in medalj iz Vojvodine in Srbije. Zanimiva je tudi zbirka iz Hrvaške (1922–1941). Iz Madžarske imam kar 150 značk in medalj (1905–1941). Medtem ko je 89 x 100 milimetrov največja značka v moji zbirki; narejena je leta 1925 za poljske lovske čuvaje. Zagotovo je med vsemi značkami najlepša značka Saveza lovačkih udruženja za Vojvodino, zasnovana že leta 1922 in končno leta 1941 tudi izdelana v graverski delavnici **Griesbach** v Zagrebu. V moji zbirki imajo posebno mesto značke in medalje tudi iz Nemčije, Avstrije, Romunije, Slovaške, Italije in Francije. Svoje zbirateljske dosežke rad pokažem tudi drugim. Tako sem doslej s svojo dokaj bogato zbirko sodeloval že na dvaindvajsetih mednarodnih predstavitev in srečanjih evropskih lovskih zbiralcev. Leta 1989 sem si že prislužil naziv mednarodnega zbiralca - velemojstra lovskih značk, medalj in odlikovanj. Čeprav mi zbirateljstvo vzame kar veliko prostega časa, nemalo časa namenjam tudi lovu in lovskega novinarstvu, lova ne zanemarjam. Tako sem že leta 1991 uspešno opravil tudi državni izpit za ocenjevanje lovskih trofejev. Oktobra 2002 sem v Beogradu pridobil še mednarodni izpit za

Značka 1. mariborske lovske družbe so takratni štajerski lovci ponosno nosili tudi na klobukih.

ocenjevanje trofejev CIC,« je še povedal vselej prijeten sogovornik in pravi prijatelj Stevan.

Nasploh je Stevan vpet v mnoga lovska in druga dogajanja v Vojvodini, Srbiji in tudi v tujini. Že kar nekaj let je zelo upoštevani lovski novinar, saj bolj ali manj o zgodovini lovstva redno piše za kar nekaj lovskih časopisov in revij: **Lorist, Dobra kob, Lovac, Dobar pogled** in tudi za **Lovca**. Nepogrešljiv je pri pisanju in urejanju monografij tamkajšnjih lovskih družin. Zelo dejaven je tudi na področju raziskovanja, zbiranja in urejanja zgodovinskih podatkov o gradnjah lovskih koč in domov v Vojvodini. »Doslej sem uspešno razvozlal in zbral podatke že za več kot trideset vojvodinskih lovskih objektov (1870–1941), kdaj in kako so bili grajeni,« mi je še zaupal.

Franc Rotar

Na Vrhniki po 65. letih spet lovska maša sv. Huberta

Odkar so začeli prirejati lovska maša sv. Huberta na Mašunu na Notranjskem, se je več vrhniških lovcev redno udeleževalo tega lovskega običaja. Vse več lovskih društev je tudi v njihovih cerkvah začelo s tem starim zgodovinskim običajem, ki združuje vse lovce. Ta stari običaj je tudi tesno združen z

lovskim pogrebom, ki pa se ohranja vseskozi s cerkvenim obredom, pa tudi brez njega. Od vsakega pokojnega lovca se poslovimo na njegovi zadnji poti minulega življenja. Med lovskimi pogrebnimi običaji je tudi izraz spoštovanja do pokojnega, ko v njegov odprt grob položimo smrekovo vejico, ki jo do položitve nosimo na levi strani klobuka. Po navadi se lovskega pogreba udeležijo tudi sosednji lovci s svojimi prapori.

Muzejsko društvo Vrhnika v sklopu Cankarjevega društva spodbuja ohranitev starih običajev, zato menim, da bo v svoj program v prihodnje uvrstila tudi ta stari lovski običaj, ki se je ohranjal vse do začetka 2. svetovne vojne. Dotlej so bile lovske maše sv. Huberta v gradu Bistra. Ob glavnem vhodu je že vseskozi postavljen kip sv. Huberta kot zaščitnika živali ter vse neoskrunjene narave, ki pa žal počasi in nezadržno izginja.

Nekateri lovci z Vrhnike smo v farni cerkvi v Bevkah pred nekaj leti začeli s prvim poskusom maše za vse pokojne lovce. Pobudniki smo se skušali dogovoriti, da bi v soboto, 4. septembra, ob 15. uri v cerkvi na Sv. Trojici priredili sveto mašo, posvečeno

Huberta se zahvaljujemo dekanu **Blažu Gregorcju** iz Župnije Vrhnika. Pri tej maši so bili navzoči tudi uradni predstavniki občine Gonars, ki so bili gostje vrhniškega župana dr. **Marjana Riharja**, ki je prispeval, da sta vzdušje in program za goste iz Gonarsa potekala na visoki kulturni ravni.

Med mašo so bili izrečeni tudi pozdravi spoštovanih gostov, ki jih je poleg dr. Marjana Riharja pozdravil tudi predsednik LD Vrhnika **Boštjan Končan**. K popestritvi kulturnega programa so veliko prispevali tudi pevski Oktet Raskovec ter Zasavski rogisti. Citarka **Monika Rožej** iz Turja je že tradicionalno zaigrala nekaj slovenskih narodnih pesmi.

Da smo vrhniški lovci naposled dobili tako lepo sliko, ki prikazuje sv. Huberta, izrazito po starem izročilu, nam je na pomoč prišlo urednik Družine mnsgr. **Franci Petrič** s posnetkom slike, ki je v kapelici na Jezerskem. Za povečavo slike v sedanjí velikosti sem se osebno zavzel in jo podaril LD Vrhnika za naslednje maše. Iskreno si želim, da mlada generacija ne bi spet zavrgla tega tradicionalnega starega lovskega običaja.

Zvone Šemrl

Foto: Z. Šemrl

Četrtega septembra lani je bila v vrhniški cerkvi sv. Trojice po dolгих letih spet maša sv. Huberta, posvečena vsem pokojnim lovcem. S prapori so se je udeležili tudi lovci sosednjih LD.

vsem pokojnim lovcem, obenem pa naj bi ob tej priložnosti tudi posvetili sliko sv. Huberta in imeli svečano lovsko mašo. K udeležbi so bili povabljeni lovci sosednjih LD s prapori pa tudi pobrateni Lovski klub iz Gonarsa. Srečanje je sovpadalo tudi s 35-letnico pobratenja Občine Vrhnika in Občine Gonars in 33-letnico vsakoletnega srečanja LK Gonars in vrhniških lovcev.

Za svečan blagoslov slike sv.

Srečanje slovenskih sokolarjev v Beltincih

Predstavili so ptice ujede

V beltinskem parku pred gradom je bilo v soboto, 6. novembra lani, spet srečanje lastnikov ptic ujed. Ptice so v veliki večini vzrejene v ujetništvu, le redki primeri teh ptic so

namenjeni za športni lov. Že 3. Sokolarski dan so organizirali Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, Sokolarско društvo Pomurja, Zavod za turizem in kulturo Beltinci in Občina Beltinci. V parku se je številnim radovednim obiskovalcem s svojimi pticami ujedami predstavilo kar enajst sokolarjev iz Slovenije in Avstrije, ki so javnosti predstavili svoje ptice ujede. Med njimi je več vrst ptic ujed; to so predvsem kragulji, ki so razširjeni po vsej Sloveniji, in različne vrste sokolov.

Sokolarji s pticami ujedami in psi ptičarji

Foto: B. Žerdin

Predsednik Sokolarske zveze Slovenije Roman Savič

Predsednik Pomurskega sokolarskega društva Dragan Zemljič

Na Slovenskem zgodovina sokolarstva sega v začetek 13. stoletja. Sokolarstvo je bilo zakonsko urejeno leta 1619 v okviru Štajerskega lovskega reda. S pticami ujedami so lahko lovili na svojih zemljiščih in drugih posestih posameznikov. Pomemben je tudi lovski zakon Dravske banovine iz leta 1936, ki je s pticami ujedami dovoljeval lov vse do leta 1960. Sokolarstvo je še posebno raziskano na območju Škofje Loke.

Vsak, ki se ukvarja s sokolarstvom, mora imeti lovski in sokolarski izpit. Vsak sokolar, ki goji ptice ujede, mora imeti poseben prostor in posebno dovoljenje. S temi ujedami mora sokolar redno vaditi, da so sposobne loviti. Morda naj ob tem še zapišemo, da se v Sloveniji s tem ukvarja od 10 do 30 sokolarjev.

Nekaj več o pomenu sokolarstva je zbranim spregovoril predsednik Sokolarske zveze Slovenije in veterinar **Roman Savič**, ki je predvsem sokolarjem položil na srce, kako morajo s ptica-

mi ujedami ravnati in jih trenirati. To je lovski športni lov, ki je zdaj zakonsko urejen. V Pomurju so za tovrstni lov dobre razmere, kajti zaenkrat je pokrajina ob reki Muri še zelo kmetijska, v loviščih pa je dovolj male divjadi, predvsem pernate, kot so fazani in poljske jerebice.

Dvodnevni sokolarski lov je v Občini Beltinci in širše odprl predsednik Pomurskega sokolarskega društva **Dragan Zemljič**, nato pa so se sokolarji s pticami ujadi podali na lov. Vse prisotne je nagovoril tudi beltinski župan dr. **Matej Gomboš**, ki je sokolarjem zaželel uspešen lov.

Bil je za zanimivi lovsko-sokolarski dogodek. Vsako leto sokolarji v jesenskem času v Občini Beltinci predstavijo ptice ujede širši javnosti. Prireditev so popestrili Prekmurski lovski rogisti, nekaj lovskih pesmi pa so zapeli tudi pevci kvinteta Slavček KD Beltinci. Med sokole je prijezdila tudi Radenska konjenica, ki deluje že deset let. Tudi konjeniki so del zgodovine lova s soko-

li, saj so jo nekdaj prinesli tudi na evropska tla. Na koncu so vsi sodelujoči in obiskovalci poskusili fazanjo juho, okusen langaš ter se osvežili s pijačo.

Bojan Žerdin

Poskrbimo za zdravje prostate!

Akcija za izboljšanje kakovosti življenja moških

Po Sloveniji od novembra lani poteka akcija ozaveščanja o skrbi za zdravje prostate, ki jo bodo izvedli v vseh večjih slovenskih mestih po vsej Sloveniji do maja 2011. Akcijo, ki jo spremlja petmetrski model prostate, je pripravilo Združenje urologov Slovenije (ZUS), njen namen pa je med moškimi povečati stopnjo ozaveščenosti o zdravju in boleznih prostate. Po podatkih ZUS-a je pri nas stopnja ozaveščenosti o skrbi za zdravje prostate zelo nizka (lovci nismo izjema!), stopnja obolenja pa relativno visoka. Na novembrski novinarski konferenci je prof. dr. Andrej Kmetec, dr. med. s Kliničnega oddelka za urologijo Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, poudaril, da je pri ozaveščanju o boleznih prostate pomembna predvsem preventivna skrb, medtem ko je prim. mag. Igor Bizjak, dr. med., spec. urolog, predstojnik Oddelka za urologijo v bolnišnici Celje, k pregledu pri urologu pozval moške vseh starosti. Velik in poučen model prostate se bo postopoma, lokalno, pojavil tudi v vseh drugih večjih slovenskih mestih.

Težave s prostato so še vedno nekaj, o čemer se moški težje ali neradi pogovarjajo. Zdi se, da to ostaja neke vrste tabu. Dejstvo

je, da se po petdesetem letu (takšna pa je povprečna starost slovenskih lovcev) pri več kot polovici moških pojavijo težave s povečano prostato in po nekaterih ocenah le 20 % moških, ki ima težave, o njih tudi spregovori. Le približno polovica se jih pozneje tudi zdravi. V mlajših letih ima namreč zdravstveno stanje prostate določen vpliv na razvoj bolezni prostate v starejših letih, kot sta *benigna hiperplazija* prostate in *rak prostate*, ki se v Sloveniji številčno povečujeta. Ker je pri nas stopnja ozaveščenosti o skrbi za zdravje prostate nizka, stopnja obolenja pa relativno visoka, je zelo pomembno, da o tej temi javno govorimo in tako moške nago-varjamo in ozaveščamo o prostati in težavah, povezanih z njo. Simptomi, ki spremljajo te težave (pogosto mokrenje, težavno mokrenje, počasno in nepopolno praznjenje mehurja, slab in prekinjen curek urina, težave s potenco, pogosta vnetja sečil) namreč terjajo pregled pri oseb-nem zdravniku ali urologu v celotnem življenjskem obdobju zrelega moškega. Kot je na novinarski konferenci 19. 11. 2010 v Ljubljani poudaril dr. Kmetec: »Zmotno je mišljenje, da prostata povzroča težave predvsem v starejšem obdobju moškega, saj se težave lahko pojavijo že v zgodnjih letih in spremljajo moškega celo življenje. Lahko celo rečemo, da ima zdravstveno stanje prostate v mlajših letih določen vpliv na razvoj prostate v starejših letih.«

Ogled modela prostate, ki se je in se še bo pojavil v posameznih slovenskih mestih, je/bo strokovno voden. Tabuje o prostati vam bodo pomagali odpraviti predstavniki Združenja urologov Slovenije in absolventi medicine. Vsi, ki si boste ogledali model, boste dobili tudi možnost, da izpolnite diagnostični vprašalnik za lažjo prepoznavo simptomov obolenja prostate.

Bolezni prostate

Prostata je drugotna (sekundarna) moška spolna žleza, ki je na izhodu sečnega mehurja med danko in sramno kostjo. Obdaja začetni del sečnice, v katero izloča do 30 % svojih izločkov v semensko tekočino, v kateri so sestavine, pomembne za ohranjanje vitalnosti in gibljivosti semenčic.

Prostata dozori in doseže svojo funkcionalno zrelost in velikost v puberteti. Svoje delovanje ohrani večji del življenja moš-

Akcijo ozaveščanja moških, ki pravkar poteka po večjih slovenskih mestih in ki jo spremlja petmetrski model prostate, je pripravilo Združenje urologov Slovenije (ZUS).

kega, vendar pa glavno vlogo opravi nekako do 40. leta, ko začne postopoma usihati njeno delovanje kot sekundarni spolni organ. Takrat ali celo že nekaj let prej se lahko pojavijo prve težave zaradi bolezni prostate, zato je zmotno mišljenje, da prostata povzroča težave predvsem v starejšem obdobju moškega. V mlajših letih se pojavljata predvsem dve težavi, in sicer **vnetje prostate ali prostatitis in zožanje ali skleroza vratu izhoda mehurja**, imenovana tudi **Marionova bolezen**. Po 50. letu sta pogostejši bolezni **benigna hiperplazija prostate** in **rak prostate**. Več kot 25 % moških, starejših od 50 let, ima klinične težave, zaradi katerih bodo potrebovali zdravljenje.

Ob rojstvu prostata tehta le nekaj gramov, v puberteti pa zraste do svoje normalne velikosti in tehta okrog 20 g. **Prostata se povečuje tudi s staranjem moškega, njeno povečevanje pa imenujemo benigna hiperplazija prostate**. To je najpogostejša bolezen po 50. letu starosti in po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije ima to bolezen okoli 30 milijonov moških po vsej Evropi. To je počasna, vendar kronično napredujoča bolezen in najpogostejši vzrok za neprijetne simptome spodnjih sečil, s katerimi se zelo poslabša kakovost bolnikovnega življenja. Pri tej bolezni se razraste žlezno tkivo v notranjem delu žleze, ki ovira pretok seča iz mehurja. Pojavijo se značilna znamenja, kot sta nepopolno praznjenje mehurja in tanek ter obotavljiv začetek uriniranja. Ugotovili so, da že pri polovici moških po 60. letu lahko v žlezi s histološkim pregledom dokažemo znamenja benignega razraščanja žleznega tkiva, vendar se le pri polovici moških razvijejo klinična znamenja

bolezni. Ocenjujemo, da pri 50-letnem moškem obstaja le 25 % verjetnost, da bo v naslednjih letih potreboval zdravljenje z zdravili ali kirurški poseg. Le-ta je potreben pri nerednem ali prepozno zdravljenju, ko se razvije okužba v zastalem seču in se v mehurju oblikujejo kamni. Sicer so pri pravočasnem in rednem zdravljenju zelo učinkovita že zdravila, ki zmanjšajo velikost žleze vsaj za 25 %, izboljšajo težave pri uriniranju in zmanjšajo možnost zapletov, kot sta nenadna zapora seča ali kirurški zaplet, pa tudi sprostijo aktivnost gladkih mišic, s čimer se sprostijo praznjenje mehurja.

Rak prostate je druga najpogostejša bolezen moških po 50. letu, ki vsako leto prizadene skoraj 900 moških v Sloveniji in katere pojavnost se povečuje vsako leto. Več kot 70 % raka, ki je v zgodnjem stadiju, sicer odkrijejo, vendar pa se tudi starostna doba, ko se bolezen pojavlja, vse bolj niža. Zato moškim priporočamo **redne preglede po 50. letu (!)**, tistim, ki so družinsko obremenjeni zaradi bolezni prostate, pa že po 40. letu. Rak prostate ne povzroča posebnih težav pri uriniranju, razen če ni pridružena še benigna hipertrofija, zato je treba bolnike aktivno iskati z določanjem vrednosti PSA v krvi in rednimi pregledi. Zdravljenje je odvisno od stopnje bolezni. V začetnem stadiju, ko je bolezen omejena na samo žlezo, je najpogostejši način kirurška odstranitev prostate v celoti s semenskimi mešički. Pri napredovani bolezni pridejo v poštev predvsem hormonska zdravila, ki zavirajo delovanje moškega spolnega hormona testosterona v prostati. Z zdravili lahko več let uspešno preprečujemo širjenje bolezni, ne moremo pa je pozdraviti.

Pravočasni pregledi pomenijo pravočasen začetek odpravljanja težav.

Težave z zdravjem prostate se povečujejo s starostjo, vendar leta še vedno ne izključujejo možnosti pojava težav. Zdravniki svetujejo obisk ambulate takoj, ko posameznik zazna težave z uriniranjem. Predčasno odkrivanje bolezni prostate je namreč izredno pomembno. Zgodnje odkrivanje in ukrepanje je tisto, kar dandanes moškim lahko bistveno izboljša kakovost življenja, pozneje pa celo prepreči napredovanje bolezni. **Le resni in pravočasni pregledi pri zdravniku lahko izključijo bolezen ali jo odkrijejo v fazi, ko je še ozdravljiva.**

Obisk zdravnika je tudi brez težav priporočljiv pri 50. letu starosti. Pri odkrivanju bolezni s tega stanja si lahko pomagata tudi sami z diagnostičnim vprašalnikom, t. i. Mednarodnim vprašalnikom o simptomih prostate IPSS (International Prostate Symptom Score). Vprašalnik je priporočena preiskava pri obravnavi bolnika s težavami zaradi povečane prostate, s pomočjo katere se zdravnik odloči, kdaj in kako bo začel zdravljenje. Vprašalnik zajema osem vprašanj, bolnika pa glede na stanje razporedi v enega izmed razredov tveganja obolenj prostate. Vprašalnik dobite pri zdravniku urologu, na voljo pa bo tudi ob ogledu modela prostate.

Uredništvo Lovca

Back track

Predstavljamo vam najnovejši model navigacijskega pripomočka Bushnell **BACK TRACK**. Bushnell **BACK TRACK** je sodoben elektronski navigacijski pripomoček za vsakogar. Napravica deluje na sistemu GPS-tehnologije. Obstoječe GPS-enote so praviloma preveč strokovne za množično uporabo in preveč zapletene za preprosto, vsakodnevno uporabo.

Back Track je vzor preprostosti. Nima nobenih zapletenih in nepotrebnih funkcij, vsakdo ga uporablja z lahkoto.

Back Track ali »pot nazaj« – tako, kot govori njegovo ime – pokaže pot do izhodiščne točke.

Predstavljajte si, da ste uplenili jelena na težko prehodnem terenu, daleč od poti, mobilni telefon ne dela, spustila se je noč. Nujno morate v dolino po pomoč lovskih prijateljev. Do jutra jelena ne morete pustiti ležati tam, morda ga bodo načele lisice ali medved. Kako boste ponoči pri vsej zmedbi spet našli jelena?

Nič lažjega z uporabo Bushnell Back Tracka. S preprostim pritiskom na gumb si bo naprava zapomnila geografsko lokacijo mesta, kjer ste pustili ležati uplenjenega jelena. Poskrbeti morate samo, da ujame položaj GPS-satelita.

Možnost imamo vnesti tri lokacije, ki jih shranimo na tri različna mesta v napravi, ki so označena z ikonami doma, avtomobila in zvezdice.

Bushnell
BACK TRACK™

Tako si mesto lovskega tabora lahko označimo z ikono doma, mesto uplenjene divjadi pa z zvezdico. Back Track nas bo varno vodil v lovski tabor ali do uplenjene divjadi.

Zaradi navedenih lastnosti je Back Track zelo primeren za lovce, pohodnike, gobarje, tabornike in za vse druge, ki se veliko gibajo v naravi. Pa ne samo zanje, tudi za starejše ljudi in za vsakogar, ki išče svoj avto na velikem parkirišču nakupovalnega centra.

Novi model, ki je bolj resnobne tehnične oblike, je še manjši in lažji od prejšnjega. Odlikuje ga predvsem izboljšanje in zelo zanesljiv kompas, ki ima možnost samodejne nastavitve, ter povečan domet, ki po novem znaša kar 999 km (v metričnem sistemu delovanja) ali 999 kopenskih milj, kar je okroglo 1600 km. V žepu sukničja ga sploh ne bomo občutili. Najlažje je, če ga obesimo okrog vratu.

Back Track je izjemno preprost za uporabo. Ravnanja z njim se naučimo v nekaj minutah, za kar ne potrebujemo nobenega topografskega predznanja.

Ko smo na lokaciji, na katero se želimo vrniti, pritisnemo gumb MODE/Power in izberemo eno izmed treh ikon (avto, dom, ali zvezdica). Lovski tabor, npr., označimo kot dom, mesto, kjer imamo vozilo, označimo z avtom, z zvezdico pa označimo kateri koli kraj, ki ga želimo ponovno obiskati.

Ko se želimo vrniti na eno od označenih lokacij, vklopimo Back Track. Le-ta si zapomni zadnji uporabljeni način delovanja ter zadnjo uporabljeno lokacijo. Če smo nazadnje označili, kje na parkirišču je avto, nas bo Back Track takoj napotil tja! Če bi se radi vrnili na katero od drugih shranjenih lokacij, samo pritisnemo gumb MODE/Power in izberemo ikono lokacije. Gibljemo se v smeri puščic na ekranu, dokler se razdalja ne zmanjša na nič in se pojavi krog puščic. Takrat prispemo na svoj cilj.

To je praktično vse, kar mora uporabnik vedeti za ravnanje z napravico. Back Track bo postal nepogrešljiv del opreme tudi za lovce, ki se odpravljajo v tuja lovišča daleč od doma, saj lahko prihrani ure tavanja nazaj v lovski tabor. V slabih vremenskih razmerah lahko nastanejo resne težave.

Predstavitvena reportaža
Rodeoteam, d. o. o.

Diviški lovci smo globoko presunjeni obstali ob kruti vesti, da je v boju z neprizanesljivo boleznijo 6. 7. 2010 dotrpel naš lovski tovariš in prijatelj **Ludvik Cerkvenik**. K zad-

njemu počitku smo ga pospremili na pokopališče v Lokvi. Velika množica ljudi in številni lovski prijatelji iz okoliških lovskih družen so se s prapori prišli posloviti od našega Ludvika, kot smo ga klicali prijatelji. Z globoko občuteno zapetimi pesmimi ga je v večnost pospremil lovski Oktet Javornik.

Ludvik se je rodil 4. marca 1951 v kmečki družini v Danah pri Divači in se izučil mesarskega poklica. Zaposlil in naselil se je v Lokvi, kjer je našel ljubezen svojega življenja, s katero sta spleta toplo družinsko gnezdo. Vzgojila sta dva otroka, na katera je bil Ludvik še posebno ponosen. Upravičeno!

Pred dvajsetimi 38-imi leti so v vrste LD Gaberk - Divača vstopili štirje nadobudni mladeniči. Dva izmed njih sta bila tudi Ludvik in avtor teh vrstic. Že kot lovski pripravniki smo morali takoj poprijeti za delo in sprejeti različne zadolžitve. Tako je naš tedanji gospodar družine - legendarni Pepi Ban - Ludvika določil za svojega pomočnika, saj je bil on že v letih. Imel je zares srečno roko, saj je že v nekaj letih skupnega dela vzgojil sposobnega in zagnanega mladega gospodarja, ki je kmalu prerasel svojega učitelja. Tako mu je Pepi z lahkimi srcom predal svoje delo in poslanstvo. Od tedaj je v naši družini postala glavna skrb delo v lovišču, sam lov pa drugotnega pomena. Ludvik je bil gonilna sila pri urejanju krmnih njiv, ki jih poprej nismo poznali, košnje zapuščenih travnikov in pašnikov, gradnje prepotrebni napajališč, lovskih prež in drugih lovskih naprav. To mu je pravzaprav postalo poslanstvo in način življenja, ki mu je ostal zapisan več kot 30 let. Ob vsem tem pa si je naložil tudi službo lovskega čuvaja (opravljal jo je od leta 1979 do 2010) in preglednika divjačine, za kar je poprej moral opraviti še dodatno šolanje in izpit. Dolga leta je bil spremljevalec lovskih gostov in izredno uspešen in spoštovan mentor vrsti lovskih pripravnikov. Kot član UO LD (1974 do 2004) je bil vseh 30 let med najbolj aktivnimi in zagnanimi; tudi pri razvitju lovskega prapora in ureditvi lovske sobe v Taboru v Lokvi pred tridesetimi leti. Ko je postala lovska soba v Taboru premajhna, smo si zaželeli pravo lovsko koč. In tako je bilo skozi vsa leta do njegove zadnje ure. Nesebično se je razdaljal za lovstvo in v dobro divjadi. Težko je razumeti, kako je ob svoji družini, ki mu je bila vedno na prvem mestu, našel še čas in moč za vse delo v lovstvu. No, v resnici je zelo preprosto: samo neizmerna ljubezen do divjadi, narave in lovstva lahko da človeku toliko volje in energije, da zmore več, kot si upa misliti. Ludvik je imel v 30 letih aktivnosti v UO še mnogo drugih zadolžitve. Bil je eden izmed nas, vedno skromen, pošten in ponosen. Bil je zares človek, človek z veliko začetnico.

Zelo smo mu hvaležni za vse. Dal nam je zgled in nam bil vzor s trdim delom in dejanji, ne pa s puhlimi besedami. Tudi LZS ni prezrla

Ludvikovih dejanj in mu je za vse delo podelila red za lovske zasluge III. stopnje.

Za takim človekom zares ostaja vrzel. Upanje nam daje dejstvo, da je vzgojil sina, ki bo vreden svojega očeta in ki bo zagotovo nadaljeval njegovo delo. Ludvetu želimo spojojen sen in bogata nebeška lovišča, kjer se bomo enkrat spet srečali.

LD Gaberk - Divača - M. R.

26. 6. 2010 se je v 77. letu izteklo dragoceno in uspešno življenje našega člana **Hermana Jesenska**. Vsi, ki smo ga poznali, smo obnemeli ob boleči novici, da smo iz svojih vrst za vedno izgubili dobrega lovskega tovariša.

Herman se je rodil v Podljudelju pod vznožjem Karavank. Njegovi strici so bili znani lovci. Tako je že kot fantič spoznaval divjad in naravo in užil prve lovske radosti.

Huda vojna leta je preživel na Pohorju, kamor so njegovi starši že pred vojno odšli za oskrbnike Poštarskega doma. Kot mlad fant je doživel grozoto vojne, požig doma, konec vojne pa so preživali na bližnji kmetiji. Tako se je prekalil v zavednega Slovenca.

Po vojni so starši prevzeli oskrbo Mariborske koč, kjer je leta 1954 spoznal svojo življenjsko družico Tatjano, s katero sta skupaj preživela lepa leta. Lovci se bomo spominjali vajine gostoljubnosti, ko smo vaju obiskovali v Skriljah, kamor sta tako rada zahajala: Herman zaradi lova, njegova žena zaradi prelepe narave.

Leta 1958 sta se preselila v Kranj, kjer so se jima rodili otroci Vojko, Polona in Boštjan. Leta 1966 je službena dolžnost Jesenskove pripeljala v Ljubljano. Ko so gmotne razmere dopustile, je Herman začel razmišljati o vstopu v lovske vrste, saj je imel lovsko žilico vcepljeno že od mladosti. V LD Mokrc je vstopil leta 1969. Od tistega leta pa vse do pred nedavnim je opravljal odgovorne funkcije: od tajnika (1970 do 1974), gospodarja (1989 do 1991) pa vse do predsednika lovske družine (1991 do 1993). Nato je bil predsednik NO LD (2003 do 2006). Za vloženi trud smo se mu skromno oddolžili s podelitvijo dveh lovskih odlikovanj:

znaka LZS za lovske zasluge in reda III. stopnje.

Kot vodilni mož Zavarovalnice Slovenica je zaoral ledino na področju zavarovalništva, tudi odškodninske odgovornosti lovskih družen. Bil je tudi družbeno-politično aktiven in je za to delo prejel kar nekaj državnih odlikovanj. V svojem razmišljanju in delovanju je vedno zagovarjal načelo, da sta na prvem mestu lovskih skrbi lovišče in pravilno gospodarjenje z divjadjo, na drugo mesto pa je postavljaj iskrene, poštene tovariške medsebojne odnose ob upoštevanju visoke ravni lovske kulture in etike.

Poznal je vse načine in oblike lova, predvsem je ljubil skupne love in užival na preži v večernem mraku v skrivnostnem pričakovanju. Mlajši lovci smo se veliko naučili od njega, saj nam je bil s svojim znanjem vedno na voljo. Zato smo ga iskreno spoštovali in cenili. Tudi svojega sina Boštjana je vzgojil v dobrega in pravičnega lovca.

Velik ugled je užival tudi v vseh krajih in vaseh v lovišču, vsak gospodar ga je z veseljem sprejel v hišo, saj je vsakomur nesebično pomagal s svojim bogatim znanjem, nasvetom ali uslugi.

V svojem dolgem in bogatem življenju je za seboj pustil neizbrisno sled, ki nam bo ostala svetel zgled. Vsi, ki smo ga bolje poznali, bomo pogrešali njegovo nesebično delo za lovsko organizacijo, njegovo pošteno in preudarno besedo, ki je nemalokrat postavila »piko na i« pri reševanju težav v LD in izkazovala pripravljenost pomagati vsakomur, ki jo je potreboval.

Dragi Herman, naj ti bo lahka slovenska zemlja in naj ti Diana dodeli najboljše zadnje stojišče.

LD Mokrc - J. M.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Peter Zaplotnik, LD Jezersko, * 10. 9. 1926, † 21. 9. 2010.

Alojz Žibernik, LD Gorica, * 2. 1. 1921, † 25. 11. 2010.

Ivan Sekolonik, LD Dravograd, * 11. 10. 1936, † 21. 5. 2010.

Jožef Vožič, LD Dravograd, * 13. 3. 1939, † 17. 10. 2010.

Peter Družič, LD Šmartno na Pohorju, * 27. 12. 1954, † 6. 9. 2010.

Stanjko Podvršnik, LD Šmartno na Pohorju, * 24. 10. 1934, † 13. 9. 2010.

Anton Kovač, LD Suha krajina, * 22. 4. 1973, † 20. 10. 2010.

Ivan Kampjut, LD Smrekovec, * 1. 4. 1930, † 1. 9. 2010.

Štefan Gajšek, LD Gozdnik, Griže, * 8. 8. 1954, † 20. 10. 2010.

Alojz Levar, LD Ljubno ob Savinji, * 19. 9. 1945, † 27. 11. 2010.

Štefan Novak, st., LD Libelčice, * 3. 8. 1919, † 18. 4. 2010.

Franc Filipčič, LD Pernica, * 27. 3. 1913, † 12. 1. 2010.

Silvo Horvat, LD Pernica, * 17. 12. 1944, † 2. 2. 2010.

Milan Hrast, LD Kungota, * 23. 4. 1947, † 12. 6. 2010.

Umrlim časten spomin!

Krvosledništvo v LKD Posavje - Krško - zgledno organizirano

Lovsko-kinološko društvo Posavje - Krško je 5. 6. 2010 organiziralo uporabnostno preizkušnjo v delu po krvni sledi za vse pasme lovskih psov. Sodelovalo je devet vodnikov s svojimi štirinožnimi pomočniki. Delo so ocenjevali kinološki sodniki **Srečko Ercek**, **Jani Krivec** in **Dejan Poljanšek**. Prejšnje leto je prineslo novost, saj so sodniki prvič v našem LKD polagali sledi in ocenjevali delo lovskih psov v skladu z določili dopoljenega *Pravilnika o uporabnosti preizkušnji v delu po krvni sledi za vse pasme lovskih psov*, ki je izšel 20. 6. 2009, veljati pa je začel z 1. 1. 2010. Žal je bil pravilnik objavljen le v knjigi Lea Fabianija Barvarji in krvosledništvo, kar pa je večina vodnikov in drugih lovcev prezrla. Dopolnjeni pravilnik je prinesel precej novosti, ki jih je v decembrskem Lovcu obrazložil tudi predsednik Komisije za barvarje **Bojan Deberšek**.

Preizkušnjo je uspešno končalo šest psov. Največ sta pokazala hanovrski barvar **Grom** iz psarne Ježeva ob Krki z vodnikom **Janezom Srpičcem**, ki je dosegel 142 točk in I. a nagradni razred. Sledil mu je beagle **Cer Lipovski** z vodnikom **Milanom Rožacem**, ki je dosegel 133 točk in I. b nagradni razred. Tretja je bila kratkodlaka vajmarčanka **Beauty vom Jägertal** z vodnico **Sergejo Korošec**, ki je dosegla 124 točk in I. c nagradni razred. Četrta je bila hanovrčanka **Drina Kobariška** z vodnikom **Stojanom Cilenškom**, ki je dosegla 118 točk in I. d nagradni razred. V drugi nagradni razred sta se uvrstila tekmovalna para brak-jazbečar **Žir** z vodnikom **Jožetom Opalkom** in nemška lovška terierka **Neli** - **Kimi Vetrniška** z vodnikom **Petrom Šošteričem**.

Očitno je sojenje v skladu z določili dopoljenega Pravilnika o uporabnosti preizkušnji v delu po krvni sledi za vse pasme lovskih psov precej strogo in izločilno, saj kar ena tretjina prijavljenih in privedenih psov, kljub vodenju zelo izkušenih vodnikov, ni dosegla pričakovanih rezultatov in niso mogli opraviti preizkušnje.

V LKD Posavje - Krško vodnikom - iskalcem obstreljene in poškodovane divjadi in njihovim psom ne namenimo pozornosti

Foto: B. Tucovič

Sprotno izobraževanje na področju krvosledništva (v obliki posvetov) poteka v LKD vsako leto že od leta 1998. S takšno tradicijo, ki sta jo začela Franc Svetec in že pokojni nekdanji predsednik LKD P. K. Alojz Arko, bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

Foto: B. Tucovič

Najboljši pari na uporabnostni preizkušnji lovskih psov po KS LKD Posavje - Krško, 5. 6. 2010.

le s prirejanjem **lokalne uporabnostne preizkušnje** v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov, temveč tudi zbiramo vse podatke o vodnikih in njihovih lovskih psih ter jih sporočamo upravljavcem lovišč. Ob vsaki spremembi podatkov, zlasti kontaktnih številka in naslovih, na katerih so dosegljivi, sproti popravljamo in dopolnjujemo seznam in ponovno obveščamo zainteresirane LD. Do nedavno smo tudi zbirali in analizirali podatke o vseh iskanjih naših vodnikov na našem območju in ločeno zunaj njega. Zdaj so to vlogo prevzeli upravljavci lovišč, katerih člani so vodniki krvosledcev, ki podatke sproti vnašajo v računalniško aplikaci-

jo **Lisjak**. Ob zagonu podatkovne baze smo leta 2009 preverili tudi točnost primerljivih podatkov, vnesenih v Lisjak, in podatkov, ki so nam jih dostavili vodniki krvosledcev v dnevnikih iskalcev obstreljene divjadi.

Nekateri upravljavci so bili pri vnašanju podatkov zelo vestni in so podatke vnesli točno. Nekateri pa se pri tem niso preveč trudili. Nedopustni so vsekakor vnosi iskanj v primerih neupravičenega zasledovanja, ko obstreljene divjadi niso iskali s preizkušenim lovskim psom krvosledcem. Ta ugotovitev nas je spodbudila, da smo opravili kratko anketo tudi med vodniki psov krvosledcev in kmalu ugotovili, da večina le

slabo pozna določila *Pravilnika o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja ranjene ali obstreljene živali ter višini škode na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom* (Uradni list RS, št. 73/05), *Besedilo Pogodbe o iskanju obstreljene divjadi (LZS) in Zapisnik o iskanju obstreljene ali ranjene divjadi, velikih zveri ali kontrolnega pregleda nastrela (LZS, 2009)*. (Prav tako slabo poznajo ta določila kinološki referenti LD in celo vodstva LD). Zato smo dali pobudo ZLD - Posavje - Krško in smo 17. 6. 2010 organizirali Posvet vodnikov krvosledcev skupaj z vodstvi LD in skrbniki Lisjaka v lovskih družinah, ki so odgovorne za vnos statističnih podatkov. Posvet je potekal po naslednjem zaporedju:

- pregled aktivnosti posameznih vodnikov krvoslednikov v ZLD Posavje v letu 2009/10. Izvajalec Branko Tucovič, LKD Posavje - Krško;
- pregled vnosa statističnih podatkov v aplikacijo **Lisjak** in primerjava z vpisi vodnikov v Dnevnik iskalcev obstreljene divjadi. Izvajalec Branko Tucovič, LKD Posavje - Krško;
- seznanitev vodnikov z ukinitvijo dnevnikov vodnikov krvosledcev in pravilno izpolnjevanje Zapisnika o iskanju obstreljene ali ranjene divjadi, velikih zveri ali kontrolnega pregleda nastrela, ki v prihodnje nadomešča

prejšnji zapis v dnevnik iskalca. Izvajalec Branko Tucovič, LKD Posavje - Krško;

- način vnosa statističnih podatkov v aplikacijo Lisjak iz Zapisnika o iskanju obstreljene ali ranjene divjadi, velikih zveri ali kontrolnega pregleda nastrela ter odprava statističnih napak zaradi nepravilnega vnosa. Izvajalec Darko Božič OZUL Posavje;

- ravnanje pred lovčevim strelom in po njem. Izvajalec kinološki sodnik Jani Krivec;

- novi Pravilnik za izvedbo Uporabnostne preizkušnje po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov, način polaganja sledi in predpisani pripomočki, ki jih uporabljajo polaganci sledi. Izvajalec kinološki sodnik Jani Krivec;

- pregled in razdelitev Pravilnika o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja ranjene ali obstreljene živali ter višini škode na divjadi, ki nastane s protipravnim lovom, Pogodbe o iskanju po krvnem sledu in Zapisnika o iskanju ... Izvajalec Branko Tucovič, LKD Posavje - Krško;

- ogled filmov o strelah na divjad na pogonih in šolanje ter priprava psa za iskanje po krvni sledi ter razprava sodelujočih.

Sprotno izobraževanje s področja krvosledništva (v obliki posvetov) v našem LKD poteka na pobudo kinološkega sodnika **Franca Svetca** in nekdanjega predsednika LKD **Alojza Arka** vsako leto že od leta 1998. S takšno tradicijo bomo tudi nadaljevali.

Branko Tucovič

Uspešen tudi 7. Arkov memorial

V soboto, 12. septembra 2010, smo v LKD Posavje - Krško organizirali že 7. zaporedni Arkov memorial – **tekmo v vodnem delu za vse pasme lovskih psov**. Vse dosedanje tekme so potekale na edinem dolenskem naravnem jezeru Štrit. Letos je bila tekma na brežiškem bajerju, in sicer v Brezini pri Brežicah. To je obširna vodna površina, ki je tam ostala po končanem izkoriščanju gline za potrebe nekdanje brežiške opekarne.

Vodniki so na tekmo prijaviili deset lovskih psov; tri nemške kratkodlake ptičarje, dva nemška žimavca, dva nemška prepeličarja, dva lovska terierja in brak-jazbečarja.

Zjutraj smo se zbrali pred lov-

Foto: B. Tucovič

V ospredju z leve proti desni: Darko Zobarič, Ivan Curhalek in Ivan Vučajnik, v ozadju z leve proti desni: Franc Škofljanc, Dušan Jurkas, Vlado Podgoršek, Avgust Ogorevc in Franc Lipar. Manjka Mirko Slemenšek.

sko kočjo **LD Brežice** v Dobravi. Po kratkih pozdravnih govorih in predstavitvi določil Pravilnika KZS o tekmi v vodnem delu za vse pasme lovskih psov ter ob poudarkih kinoloških sodnikov **Ivana Travnja** in **Franca Svetca** smo se po navodilih vodje tekmovanja, kinologa LD Brežice, **Antona Šulerja**, odpravili v Brezino.

Tekma je potekala brezhibno. Na prizorišču se je pokazalo, da so vodniki nekoliko podcenili zahtevnost vode, ki je večinoma globoka okrog 18 m, obdana z bujnim obvodnim rastlinjem, v nekaterih delih pa je v njej tudi bujno vodno rastlinje.

Izjemno delo je pokazala izkušena nemška žimavka **Gita Bogvladska** pod roko izkušenega vodnika in lastnika **Franca Curhaleka**. Ves čas preskusa par ni naredil niti ene same napake in osvojila sta največ (84) točk in za sledenje izpuščene race v vodi z ločjem prejela celo oceno 4°. Odlično delo je pokazal tudi nemški prepeličar **Ajk** pod vodstvom izkušenega, predvsem pa vztrajnega vodnika **Ivana Vučajnika**; osvojila sta 83 točk. Prav tako odlično delo je pokazal nemški kratkodlaki ptičar **Bill Vrbinski** v rokah začetnika v lovski kinologiji **Darka Zobariča** (82 točk). Zelo dobro delo v vodi je pokazala tudi brak-jazbečarka **Bea** izkušenega vodnika **Franca Liparja**. Na presenečenje vseh prisotnih je psica konkurirala delu psov, za katere je značilno vodno delo: osvojila sta 81,5 točke. Izjemno delo je pokazal tudi nemški prepeličar **Bor** izkušenega vodnika **Vlada Podgorška** (80 točk). Zelo dobro delo sta pokazala tudi lovska terierja **Gorazda Slemenška**, ki ju je vodil zelo izkušen vodnik **Mirko Slemenšek**. Oba psa sta

pokazala, da sta v vodnem delu enakovredna preostalim privedenim psom. Bolj se je izkazal pes **Dik**, ki je pokazal delo za 78,5 točke, medtem ko je psica **Danna** pokazala nekoliko skromnejše sposobnosti in osvojila le 68 točk. Pred tekmo smo zelo veliko pričakovali tudi od nemške kratkodlake ptičarke **Brine Vrbinske**, vodnika **Dušana Jurkasa**, in od nemške žimavke **Ajke Pohlove Avgusta Ogorevca**. Očitno pa ni bil njun dan. Brina Vrbinska je osvojila 63 točk, Ajka Pohlova pa skromnih 43.

S pokazanim delom psov smo lahko zadovoljni. Vsi psi od desetih privedenih so opravili preizkušnjo, od tega šest kar v I. nagradnem razredu, štirje pa v III.

Prvi trije uvrščeni so prejeli pokale v trajno last. Poleg tega je Ivan Curhalek prejel še prehodni pokal, Darko Zobarič pa pokal kot najmlajši uspešen vodnik. Vsi sodelujoči so prejeli tudi diplome.

Po prijetnem zaključnem druženju med brežiškimi lovci smo iz Dobreave odšli zadovoljni in polni dobrih vtisov.

Branko Tucovič

UP po krvni sledi v Kolpski dolini

Devetega oktobra lani je bila v okviru letnega načrta LKD **Kočevje** načrtovana in organizirana **uporabnostna preizkušnja v delu psov po krvni sledi**. Potekala je na območju lovišča LD Osilnica, v prelepi dolini reke Kolpe, skrita očem marsikaterega člana zelene bratovščine.

Večina članov naše LD, predvsem vodniki lovskih psov in kinologi, posebno pa naš pokojni starešina **Anton Križ**, smo si že dolgo prizadevali, da bi takšno preizkušnjo enkrat organizirali na našem terenu. Prednosti našega lovišča so namreč terenska zahtevnost in razgibanost območja, pa tudi zastopanost divjadi vseh vrst.

Dan pred prireditvijo smo se v popoldanskem času pred našim lovskim domom v Ribjeku, po že poprejšnjem dogovoru, sestali: **Stojan Čilenšek** in **Jože Špehar**, kinološki sodniki: **Jani Krivec**, **Andrej Zabukovec** in **Dejan Poljanšek**, člani naše LD in kinolog naše LD **Ivica Klepec**, ki je sodeloval tudi v prireditvenem odboru.

Po sprejemu vseh prisotnih gostov smo zaradi časovne stiske takoj začeli s predstavitvijo terena in polaganjem krvnih sledi. Glede na število prijavljenih psov so sodniki položili devet umetnih krvnih sledov, ki so bili položeni natančno, v skladu z določili pravilnika.

Foto: B. Tucovič

Udeleženci oktobrske UP po KS v Kolpski dolini

Prav zaradi zahtevnega terena sta vsakemu sodniku pri delu pomagala kar dva naša člana.

Drugi dan nas je pričakalo lepo jesensko jutro ter zadovoljstvo, da so na preizkus prišli vsi prijavljeni udeleženci. Vse navzoče je kot vodja prireditve pozdravil predsednik LKD Kočevje Jože Špehar. Pozdravil jih je tudi predsednik LD Osilnica, ki je na kratko predstavil našo LD, tek-

zboru o delu posameznega vodnika in njegovega psa. Vsi tekmovalci so prejeli praktične nagrade, prvi trije pa tudi pokale LKD Kočevje.

Glede kraja prireditve in organizacije ter predvsem zaradi čudovite okolice Kolpske doline so bili vsi udeleženci navdušeni in so se zadovoljni vračali domov.

Stane Frbežar,
starešina LD Osilnica

Izmenjava izkušenj med vodnikoma nemških lovskih terierjev Dušanom Štucinom in Ivanom Fišerjem

Najuspešnejši trije pari v delu po KS (oktober 2010)

movalcem zaželel uspešno vodenje psov in sodnikom uspešno ter pošteno sojenje.

Jani Krivec, vodja sodnikov, je vodnikom tekmovalcem izčrpno pojasnil potek preizkušnje po krvnem sledu in opisal preostale discipline. Preden so vodniki tekmovalci začeli žrebati štartne številke, ki so jim name-nile izžrebanega sodnika, smo preverili strelomirnost psov in vodljivost. Nato se je začela uporabnostna preizkušnja.

Tekmovanje je potekalo nemoteno. Sodelovalo je osem vodnikov s psi, ki so se razdelili po izžrebanem vrstnem redu na tri sodnike.

Okoli poldneva se je tekmovalje končalo in po kratkem predahu sta sledila končni izračun doseženih točk in razglasitev rezultatov.

Najboljše rezultate so dosegli:

1. resasti jazbečar z vodnikom **Brankom Šercerjem** – 124 točk, I. n. r.,

2. resasti jazbečar z vodnikom **Cvetom Gornikom** – 121 točk, I. n. r.,

3. brandel brak z vodnikom **Cvetkom Skokom** – 101 točk, II. n. r.

Dva tekmovalna para preizkušnje nista opravila.

Po razglasitvi rezultatov je sledil kratek komentar sodniškega

Državni preizkušnji za nemške lovskie terierje in jazbečarje

V okviru programa dela 2010 je **Klub ljubiteljev psov jamarjev** v sodelovanju z **LKD Posavje - Krško** izpeljal vsestransko uporabnostno preizkušnjo (VUP) za nemške lovskie terierje. Prireditve je bila 12. septembra v lovišču **Lovske družine Veliki Podlog** v Globelem. Na prireditve se je prijavilo sedem vodnikov nemških lovskih terierjev. V času trajanja preizkušnje so sodniki med ocenjevanjem zabeležili en odstop in izrekli dve izločitvi psov iz nadaljnje- ga tekmovalja. Vsestransko uporabnostno preizkušnjo za terierje so uspešno opravile tri nemške lovskie terierke in en pes.

Vodja prireditve je bil **Zoran Fajfar**, delegat Kinološke zveze Slovenije pa **Franc Dečman**. Delo lovskih psov so ocenjevali sodnica **Damjana Žnidaršič Švegelj** ter sodniki **Matjaž Roter**, **Stanko Lihtenvalner** in **Franc Svetec**.

Rezultati:

1. Besi Ribniška, 271 točk, I. n. r., CACT – SLO, vodnik **Dušan Štucin** iz Ajdovščine;

2. Gejša, 266 točk, I. n. r., R. CACT – SLO, vodnik **Dejan Poljanšek** z Loga; **3. Astra**, 237 točk, III. n. r., vodnik **Janez Srbčič** iz Cerkelj ob Krki. **4. Hektor von Kleinen Fluss**, 220 točk, III. n. r., vodnik **Jože Batič** iz Ajdovščine.

Vsestranska uporabnostna preizkušnja (VUP) za jazbečarje pa je bila 26. septembra v lovišču **LD Velika Nedelja**. Vodniki so prijavili štiri resaste jazbečarje, en vodnik pa kratkodlakega jazbečarja, ki zaradi bolezni ni nastopil. Naj zapišemo, da je bila preizkušnja za jazbečarje dobro organizirana, potekala je v nižinskem lovišču, le nekaj dni po močnem deževju, zato je bilo psom težje izslediti zadostno število zajcev. Vodja prireditve je bil **Peter Kovačec**, delegat KZS pa **Franc Dečman**. Nastope psov so ocenjevali **Stanko Lihtenvalner**, **Alojz Mlakar** in kinološki pripravnik **Matej Lah**.

Za obe državni preizkušnji lahko zapišemo nekaj skupnih značilnosti: pri delu po krvni sledi so psi pokazali dovolj motivacije, le nekaterim vodnikom manjka izkušenj in zaupanja v delo svojega psa. Psi so se srečevali tudi s svežimi sledmi srnjadi, zato je

bilo nekaj popravkov, ki so vplivali na končno oceno. Zagotovo bi kakšen dodatni trening koristil vodniku pa tudi psu, saj bi povečal zanesljivost psa na krvni sledi. Zanimivo je bilo tudi delo jamarjev v rovu, kjer psi pokažejo ostrost do roparice.

Rezultati:

I. n. r. (390 točk) in naziv CACT SLO si je prislužila resasta jazbečarka **Cena** vodnika **Matjaža Roterja** iz Pesnice. Vodnik si bo pripel tudi srebrni znak Kluba ljubiteljev psov jamarjev – vodnik jazbečarja. Na drugo mesto se je uvrstil resasti jazbečar **Bobi Negojniški** vodnika **Viktorja Čeča** iz Velikih Lašč; osvojila sta 375 točk in III. nagradni razred. 3. mesto sta osvojila resasti jazbečar **Calpus Didgeredu** in vodnik **Tomaž Pavčnik** iz Hrastnika; osvojila sta 344 točk in III. n. r. Na vsestranski uporabnostni preizkušnji za jazbečarje sta se predstavila že lani. 4. mesto je pripadlo resastemu jazbečarju **Bariju Negojniškemu** in mlademu vodniku **Boštjanu Česaru** iz Ribnice, ki sta osvojila 266 točk in III. nagradni razred.

Ladislav Steinbacher

Foto: M. Lah

Organizatorji prireditve in vodniki jazbečarjev na VUP 2010 v Veliki Nedelji

Kinološki dan koroških lovskih kinologov

Ideja o vsakoletnem druženju lovskih kinologov je kar nekaj let tlela v LKD Koroške. Člani UO LKD so menili in še vedno menijo, da je druženje kinologov potrebno in da ga je mogoče izkoristiti za pridobivanje nujno potrebnega dodatnega znanja s področja kinologije in izmenjave izkušenj. **Dan koroških kinologov** naj bi obsegal predavanje strokovnjakov s področja veterine in kinologije, v nadaljevanju pa druženje. Ideja je bila predstavljena na zboru LKD, prisotni so jo podprli z dvomom, da se bo zbralo več kinologov, saj

Od leve proti desni: **Marjan Kodrun**, predsednik LKD Koroške, **dr. vet. Milan Matko**; **Jožef Verčko**, predsednik strokovnega sveta LKD, **Drago Križan**, lovski inšpektor, **Jožef Grah**, podpredsednik LKD.

Foto: B. Vrhovnik

Udeleženci Dneva koroških kinologov

izkušnje prejšnjih prireditev, kot so bile razvitje praporja LKD, razstave psov itn., kažejo, da za tako pomembne dogodke LKD ni prav velikega zanimanja. Zato smo zanimanje za udeležbo na kinološkem dnevu smo preverjali tudi v pogovorih s kinologi in ugotovili, da nekateri pogrešajo strokovna izobraževanja, pa tudi druženje. Tako se je UO LKD odločil in 25. 6. 2010 organiziral Kinološki dan, organizacijo pa je prepustil predsedniku LKD **Marjanu Kodrunu** in tajniku **Boštjanu Vrhovniku**.

Na prireditve s posebnim programom so bili poleg članov LKD vabljeni člani UO lovskih druženj z območja Koroške LZ ter člani UO KLZ. Hkrati smo lovske družine zaprosili za denarni prispevek, ker je stroške družabnega dela nosil LKD.

Praznični dan se je začel ob 16. uri v Črni na Koroškem. V prvem delu je bilo strokovno predavanje v večnamenski dvorani,

v drugem delu, lahko bi rekli pod točko Razno, pa v Hotelu Krnes.

Ob odprtju prireditve je predsednik LKD Koroške **Marjan Kodrun** pozdravil zbrane, se zahvalil vsem darovalcem za denarni prispevek in vsem za udeležbo. Odprtje so z več pesmimi pospremili pevci Lovskega okteta Peca - Mežica, za kar se jim še enkrat zahvaljujemo. Nato je Kodrun izrazil željo, da bi ta dan postal tradicionalen. Opisal je potek oz. program te in vsakoletne prireditve Dan koroških kinologov. Za strokovni del (predavanje) bodo tudi v prihodnje vsako leto povabili strokovnjaka s področja veterine, predstavljali pravilnike o delu psov, za kar bodo prosili kinološke sodnike. Nato bo sledil družabni del.

Na omenjeni prireditvi je dr. vet. med. **Milan Matko** predaval o najpogostejših boleznih psov, poškodbah psov in nujenju prve pomoči. Tematika je bila zelo

zanimivo predstavljena. Poslušalci so postavili kar nekaj vprašanj, v prostem pogovoru pa je bilo razjasnjenih tudi veliko nejasnosti in pomislekov.

Jože Grah, član UO LZS in član NO KZS, je predstavil delovanje in prizadevanja predstavnikov z območja Koroške v organih LZS in KZS. **Drago Križan**, lovski inšpektor, je predstavil za-

konodajo, ki se nanaša na uporabo lovskih psov v lovišču, **Jožef Verčko**, kinološki sodnik, pa je predstavil letos sprejeti *Pravilnik o uporabnosti preizkušnji v delu po krvni sledi za vse pasme lovskih psov*, *Pravilnik za samostojno tekmo v delu po umetni krvni sledi*, *Pravilnik o preizkušnji po naravni sledi* in *Pravilnik za vzrejo hanovskih in bavarskih barvarjev*.

Nato je bilo družabno srečanje z malico in pijačo v Hotelu Krnes. Ob dobri kapljici je bila živahna razprava predvsem o lovskih štirinožnih prijateljih in slišati je bilo pohvalne ocene o skupaj preživetem dnevu. Ni bilo kinologa, ki ne bi ocenil, da je podobna srečanja treba organizirati tudi v prihodnje, in ki ne bi pohvalili predavanj, še posebno veterinarja Milana Matka, kateremu se še enkrat zahvaljujemo za strokovno predavanje, ki ga je imel brezplačno.

Veseli smo, da se je Dneva koroških kinologov udeležilo več kinologov iz našega LKD, nekaj pa tudi iz sosednjih. Upamo, da se bomo prihodnje leto srečali še v večjem številu v drugem kraju Koroške.

Jožef Verčko

ODDAJTE DNEVNIKE VODNIKA KRVSLEDCA!

Spoštovani vodniki lovskih psov, Sponovno vas prosimo, da vsi, ki ste v letu 2010 opravljali iskanje ranjene divjadi ali opravili kontrolne preglede nastrelov po domnevno zgrešenih streljih, predložite **Dnevnik vodnika krvosledca** ali **Zapisnik o iskanju obstreljene ali ranjene divjadi, velikih zveri ali kontrolnega pregleda nastrela tajnika, gospodarju ali informatiku vaše lovske družine** (kjer ste član). Le njim je dodeljena pravica vnosa podatkov o iskanjih ali kontrolni nastrelov ne glede na lovišče, kjer ste opravili iskanje. Če po iskanju niste izpolnili nobenega dokumenta, to storite zdaj skupaj z gospodarjem vaše lovske družine (obrazec je na voljo v aplikaciji Lisjak>kinologija>pred nastavljeni izpisi in spletni strani LZS>zakonodaja).

Podatki bodo služili za:

♦ **zapis v preglednico IV – iskanje obstreljene ali ranjene divjadi in velikih zveri v Letnem načrtu lovišča za leto 2010 in**

♦ **pripravo analize iskanj ranjene divjadi in kontrolnih pregledov domnevno zgrešene divjadi v letu 2010.**

Ne odlašajte s predložitvijo dokumentov, prav tako naj odgovorni v lovskih družinah poskrbijo, da bodo podatki vneseni takoj po predložitvi Dnevnika ali Zapisnika. Neposredni vpisi o iskanjih v preglednico IV LNL niso mogoči.

Možnost vnašanja podatkov o iskanjih za leto 2010 bo le do vključno 30. 1. 2011.

*Jože Samec,
LIS Lisjak*

Predvidena legla lovskih psov

Posavski goniči (SLRGp):

O: 5/I, m: 5/I, 4. 1. 2011,
Vinko Močnik,
Pot v Čelo 29, 5282 Cerkno.

Vestfalski brak-jazbečar (SLRWBj):

O: 5/I, m: 4/I, 3. 1. 2011,
Aleš Nerat,
Za Ljubnico 26, 3333 Ljubno.

Brak-jazbečarji (SLRBj):

jelenje rdeči

O: 5/I, m: 5/I, 26. 1.,
Jožica Metelko Kraševac,
Zagaj pri Ponikvi 17,
3232 Ponikva.
O: 5/I, m: 5/II, 8. 1.,
Ivan Petrič,
Lipsenj 27, 1384 Grahovo.

Labradorci (SLRLR):

O: 5/PNZ, m: 5/PNZ, 27. 12.,
Barbara Anžur,
Sadinja vas 109,
1261 Lj. - Dobrunje.
O: 5/I, m: 5/I, 30. 12.,
Bogo Žun,
Fužine 5, 4224 Gorenja vas.

O: 5/I, m: 5/I, 14. 12.,
Ciril Frlan,
Binkelj 44, 4220 Škofja Loka.

Kdl. madžarska vižla (SLRMvk):

O: 4/PZP - 47, ŠPP - 200, I. n. r;
m: 4/JZP-167, 15. 1.,
Luka Pečlin,
Gmajnica 58, 1218 Komenda.

Nem. kdl. ptičarji (SLRNkp):

O: tuj plemenjak,
m: 5/PZP-55, JZP-194, 12. 1.,
Andreja Strajnar,
Glavarjeva 28, 1000 Ljubljana.

Kdl. vajmarčani (SLRWpk):

O: tuj plemenjak, m: 5/PZP-52
+ 16, JZP-161, 9. 1.,
Primož Glavač,
Razgledna pot 17,
4270 Jesenice.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

serci:

O: 4/VP-168, m: I/I, 18. 1.,
Stanislav Čiček,
Ivanci 39, 9222 Bogojina.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Orožje in lovska optika

Ugodno prodam karabinko puškarne Oberndorf, kal. 8 x 57 JS. Puška je popolnoma obnovljena, ima novo kopito, športno prožilo, nov str. daljnogled Zeiss 6 x 42 in rdečo piko Leopold; ter **karabinko**, kal. 7 x 64; ima Vetzlerjevo cev s str. daljnogledom Zeiss 1,5 - 6 x 42 (Suhlova montaža) in nemškim naprožilom. Ceni obeh pušk po dogovoru. Tel.: (07) 081-72-69.

Prodaj puške: londonske, borovelske, ekspres, petelinke, manliherice, mauzerice, vinčetrovke itn., **pištole**, **revolverje**. Tel.: 031/285-700, (03) 545-11-46.

Prodaj risanico - repetirko, kal. 6,5 x 57, s str. strelnim daljnogledom (EAW montaža) ali brez; **dvogled** Swarovski EL 8,5 x 42., **strelni daljnogled** Zeiss Victory Diavari 2,5 - 10 x 50 T. Tel.: 041/749-053.

Prodaj polavtomatsko risanico Remington, kal. .280, s str. daljnogledom Leopold. Tel.: 040/215-782.

Prodaj Suhlovo bokarico, kal. 12/12, mod. 200 E, z ejektorjem. Puška je bila izredno malo uporabljena, je kot nova. Tel.: 031/641-155.

Prodaj staro šibrenico - petelinko, kal. 16 - 16, in **risanico repetirko**, kal. 7 x 57 IS. Tel.: 041/572-797.

Prodaj pištoli ČZ, model 70 in FN model 1910/22; obe kal. 7,65 mm. Tel.: 040/292-226.

Prodaj MK puški; polavto-

matsko in repetirno 22 l. r. in **šibrenico**, kalibra 16 - 16. Tel.: 041/500-200.

Prodaj bokarico CZ, kal. 12/12. Tel.: 041/952-091.

Prodaj risanico - repetirko, izdelano po naročilu, kal. 6,5 x 68, s str. daljnogledom Swarovski - Habicht 6 x 42 (zasučna montaža), cev Böhler antinit (priložim 180 nabojev) in **pištolo** CZ 75 Compact, kal. 9 mm, cev 9,9 cm, malo uporabljena (priložim 150 nabojev). Tel.: 041/377-544.

Prodaj karabinko, kal. 8 x 68 S, unikat, s str. daljnogledom Habicht 6 x 42 (Suhlova montaža). Puška je lepo ohranjena in je bila malo uporabljena. Cena 999 €. Tel.: 041/690-051.

Prodaj repetirko Mauser, kal. .30 - 06, s str. daljnogledom Zeiss 3 - 12 x 56 (Suhlova montaža), izstreljenih le 15 nabojev. Tel.: 041/687-404.

Ugodno prodaj ohranjeno češko kombinirko, kal. 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom 3 - 9 x 50 (osvetljen križ). Tel.: 041/410 -279, zvečer.

Prodaj kratko repetirko (»štuc«) Steyr Mannlicher, kal. 8 x 56 R, s str. daljnogledom Zeiss 6 x 42 ali **zamenjam** za borovelsko kombinirko ali enocevno prelamačo. Cena po dogovoru. Tel.: 040/796-713

Prodaj polrisanico - petelinko, »biksarico«, izdelek Puške Krani, kal. 6,5 x 58 R-16, s str. daljnogledom Swarovski 4 x 32), cena 2000 €, in **boro-**

m-DRY MAJICE
SO IZDELANE IZ DVOSLOJNEGA PLETIVA, KI ZAGOTAVLJA PRENOS POTU S KOŽE NA ZUNANJO STRAN MAJICE.
POZABITE NA MOKER HRBET.

motex
LOVSKA OBLAČILA
INDUSTRIJSKA CENA TRŽIŠ
Dobrova 1
Telefoni 00 386 (01) 562 13 10
040/524-355

ZVEŽEMO
vam letnik
revije LOVEC.

KNJIGOVEZNICA
Jaka Zdešar, s.p.
Vrhovci VI/1, 1000 Ljubljana
GSM: 040/239-481

Prodaj odlično ohranjeno triccevko Merkel Suhi, kal. 9,3 x 74 R - 9,3 x 74 R/ 20 Mag. (cena 7.100 €), ter **risanico - repetirko** Sako TR6, kal. .308 Win; puška je kot nova (cena 3.100 €). Tel.: 041/373-701.

Prodaj triccevko Suhi, kal. 16 - 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Kahles (Suhlova montaža), ter **risanico - repetirko**, kal. .257 Weatherby Mag., s str. daljnogledom Kahles Multizero 3 - 12 x 56 (zasučna montaža), izdelana po naročilu. Tel.: 041/490-187.

Prodaj nočno kamero za snemanje divjadi; 2GB kartica, ekran na zadnji strani, posname slike ali film, 8MP, IR. **Prodaj tudi dvoglede** Leica Trinovid 8 x 42 BA, 10 x 42 BA, Zeiss 10 x 42, Swarovski 10 x 42 WGA. Tel.: 041/749 - 053.

Lovski psi

Ugodno prodaj sedem mesecev staro nemško goničko, cepljeno. Tel.: 040/654-896.

Prodaj 20 mesecev starega brak-jazbečarja, jelenje rdeče barve, z opravljenim telesno očno in PNZ. Tel.: 041/522-990.

Foto: I. Holly